

DIAGNOZA STANU
WYJŚCIOWEGO
OBSZARU WSPÓŁPRACY
PONADLOKALNEJ: ZIELONE
ZAGŁĘBIE

SPIS TREŚCI

DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO	1
1.1. OBSZAR FUNKCJONALNY	1
1.2. SPOŁECZEŃSTWO	7
1.2.1. Demografia	7
1.2.2. Rynek pracy	17
1.2.3. Aktywność społeczna mieszkańców	20
1.3. SZKOLNICTWO I WYCHOWANIE	25
1.3.1. Wychowanie przedszkolne i szkolne	25
1.4. INFRASTRUKTURA	29
1.4.1. Drogi i transport	29
1.4.2. Zasoby mieszkaniowe	29
1.4.3. Infrastruktura sieciowa	32
1.5. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	35
1.5.1. Sektor rolniczy	35
1.5.2. Sektor przedsiębiorstw	37
1.6. KULTURA, WIZERUNEK I CZAS WOLNY	47
1.6.1. Atrakcyjność turystyczna gminy	47
1.6.2. Kultura, sport i organizacja czasu wolnego	49
1.7. JAKOŚĆ ŻYCIA	51
1.7.1. Środowisko naturalne	51
1.7.2. Gospodarka w obiegu zamkniętym i odnawialne źródła energii	54
1.7.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	57
1.7.4. Bezpieczeństwo	60
1.8. FINANSE SAMORZĄDU	62
1.8.1. Zrealizowany budżet JST	62
2. SYNTEZA DIAGNOZY OBECNEJ SYTUACJI OBSZARU FUNKCJONALNEGO	67
Spis tabel	70
Spis rysunków	70
Spis wykresów	70

Wykaz stosowanych skrótów

BDL	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPP	Komenda Powiatowa Policji
OF	Obszar Funkcjonalny obejmujący Gminę Cyców, Gminę Ludwin, Gminę Milejów, Gminę Puchaczów, Gminę Urszulin
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
REGON	Rejestr Gospodarki Narodowej

DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO

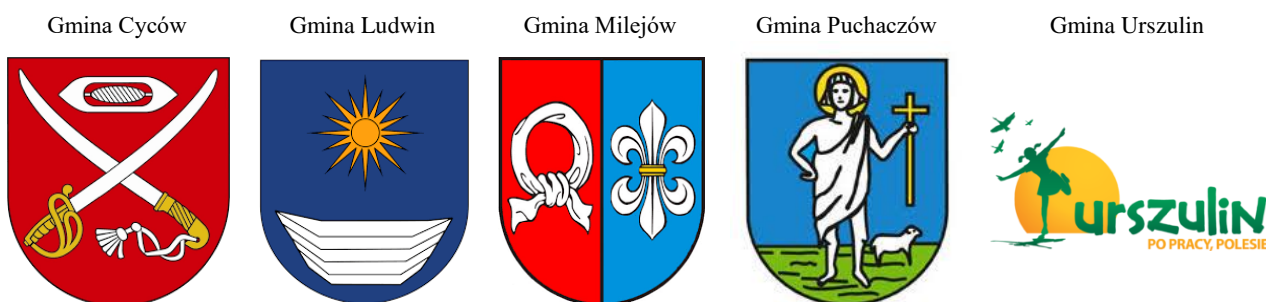
1.1. OBSZAR FUNKCJONALNY

Obszar Funkcjonalny, dla którego opracowano Strategię, obejmuje teren 5 jednostek samorządu terytorialnego, w tym 4 z powiatu łączyńskiego i 1 z powiatu włodawskiego. W jego skład wchodzi:

1. Gmina Cyców (wraz z 27 sołectwami, do których należą: Adamów, Barki, Biesiadki, Bekiesza, Cyców, Cyców Kolonia Druga, Garbatówka, Głębokie, Kopina, Ludwinów Wieś, Ludwinów Kolonia, Małków, Malinówka, Ostrówek Podyski, Podgłębokie, Stawek, Stefanów, Nowy Stręczyn, Stary Stręczyn, Sewerynów, Szczupak, Świerszczów Wieś, Świerszczów Kolonia, Wólka Cycowska, Wólka Nadrybska, Zagórze, Zaróbka),
2. Gmina Ludwin (wraz z 21 sołectwami, do których należą: Czarny Las, Kaniwola, Piaseczno, Rozpłucie Pierwsze, Rozpłucie Drugie, Jagodno, Rogóźno, Ludwin, Ludwin Kolonia, Grądy, Zezulin Drugi, Zezulin Pierwszy, Zezulin Niższy, Radzic Stary, Kocia Góra, Dąbrowa, Dratów, Kobyłki, Uciekajka, Krzczeń, Dratów Kolonia),
3. Gmina Milejów (wraz z 24 sołectwami, do których należą: Antoniów, Antoniów Kolonia, Białka, Białka Kolonia, Dąbrowa, Cyganka, Górne, Jaszczów, Jaszczów Kolonia, Kajetanówka, Klarów, Łańcuchów, Łysołaje, Łysołaje Kolonia, Maryniów, Milejów Osada, Milejów, Ostrówek Kolonia, Popławy, Staroście, Wólka Bielecka, Wólka Łańcuchowska, Zalesie, Zgniła Struga),
4. Gmina Puchaczów (wraz z 17 sołectwami, do których należą: Wesołówka, Albertów, Brzeziny, Puchaczów, Bogdanka, Nadrybie Wieś, Turowola, Ciechanki, Nadrybie Dwór, Jasieniec, Zawadów, Kol. Ciechanki, Kol. Turowola, Ostrówek, Szpica, Nadrybie Ukazowe, Stara Wieś),
5. Gmina Urszulin (wraz z 25 sołectwami, do których należą: Andrzejów, Babsk, Borysik, Dębowiec, Grabniak, Jamniki, Kozubata, Łomnica, Michałów, Nowe Załucze, Przymiarki, Sęków, Sumin, Urszulin, Wereszczyn, Wiązowiec, Wielkopole, Wincencin, Wola Wereszczyńska, Wólka Wytycka, Wytyczno, Zabrodzie, Stare Załucze, Zastawie, Zawadówka).

Łączna powierzchnia administracyjna OF wynosi 649 km², co stanowi 2,6% powierzchni województwa lubelskiego.

Rysunek 1: Herby i logotypy poszczególnych JST wchodzących w skład OF



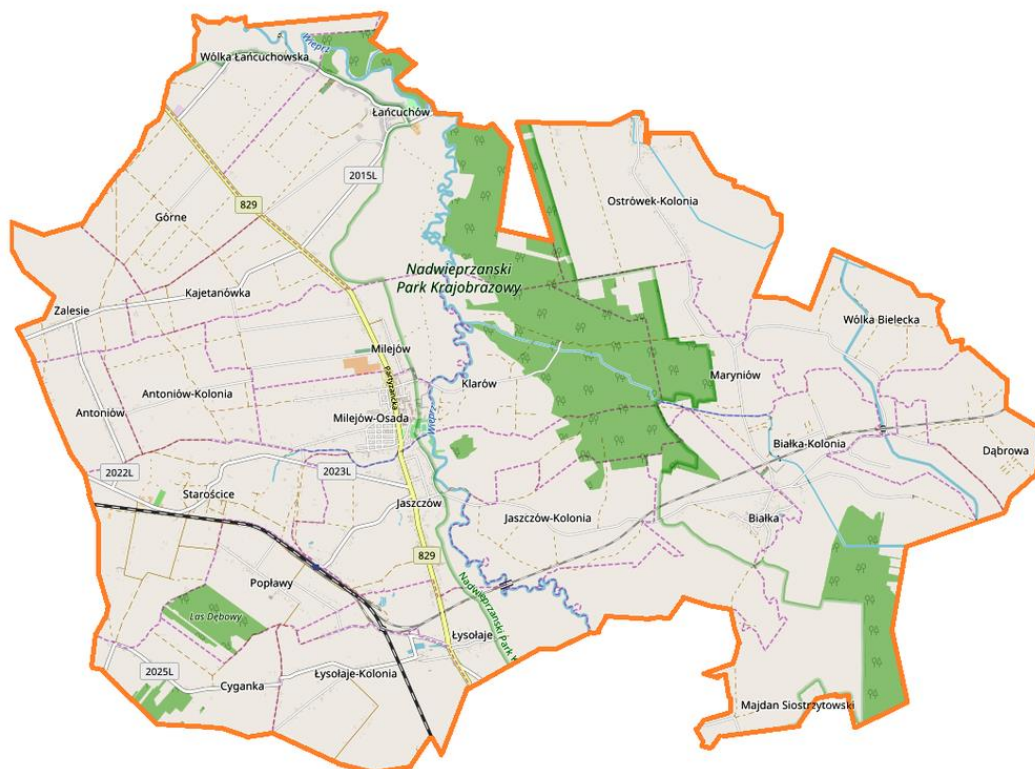
Źródło: opracowanie własne na podstawie stron internetowych poszczególnych JST.

Rysunek 2: Mapa Gminy Cyców



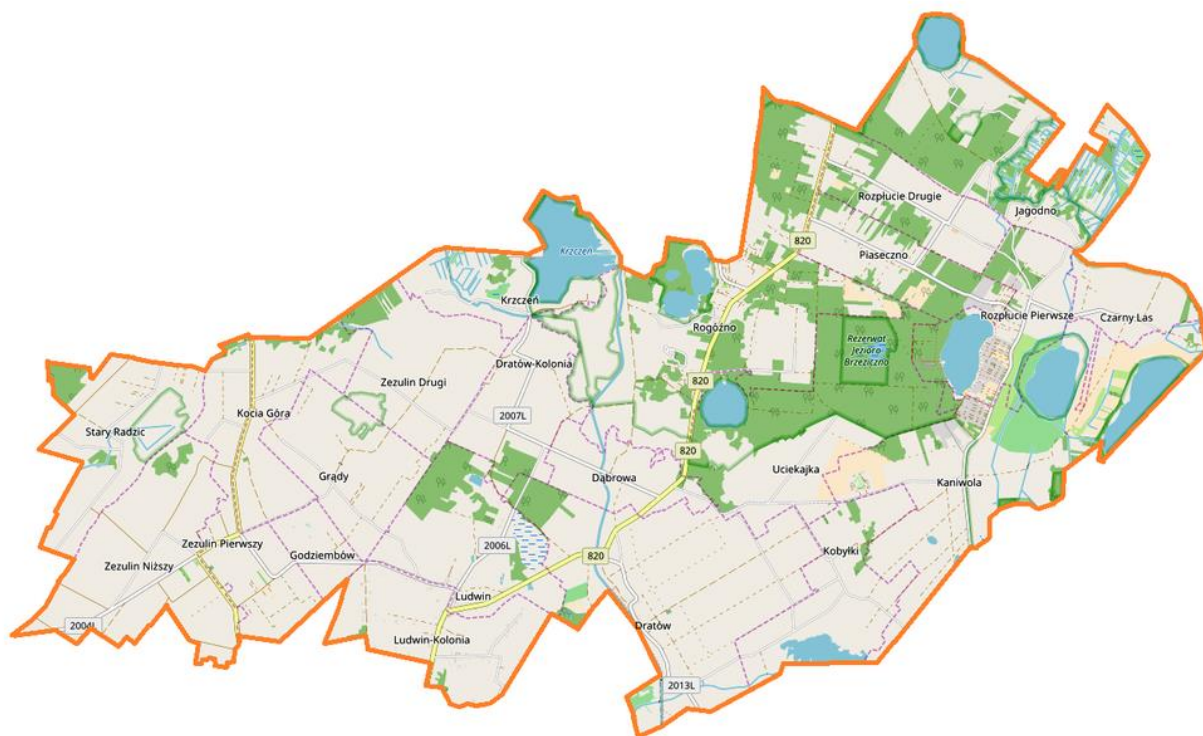
Źródło: Urząd Gminy Cyców.

Rysunek 3: Mapa Gminy Milejów



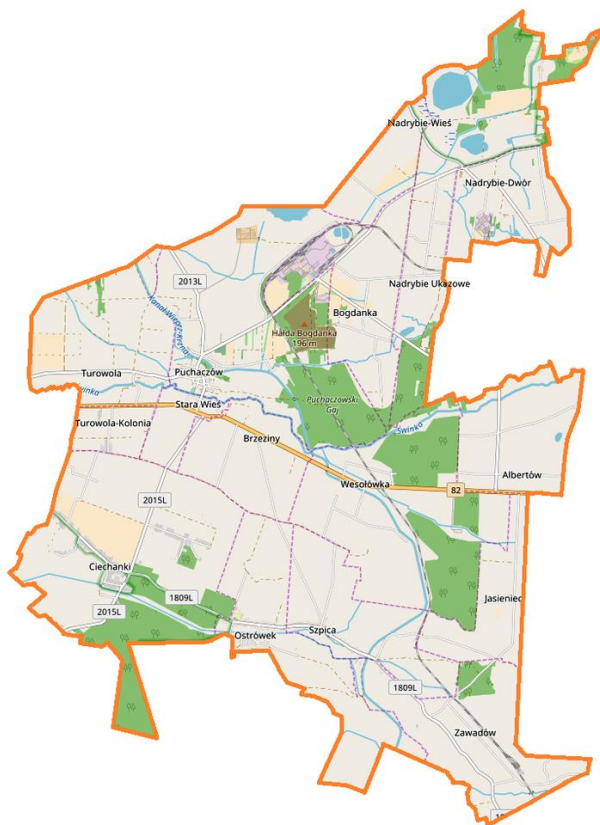
Źródło: Urząd Gminy Milejów.

Rysunek 4: Mapa Gminy Ludwin



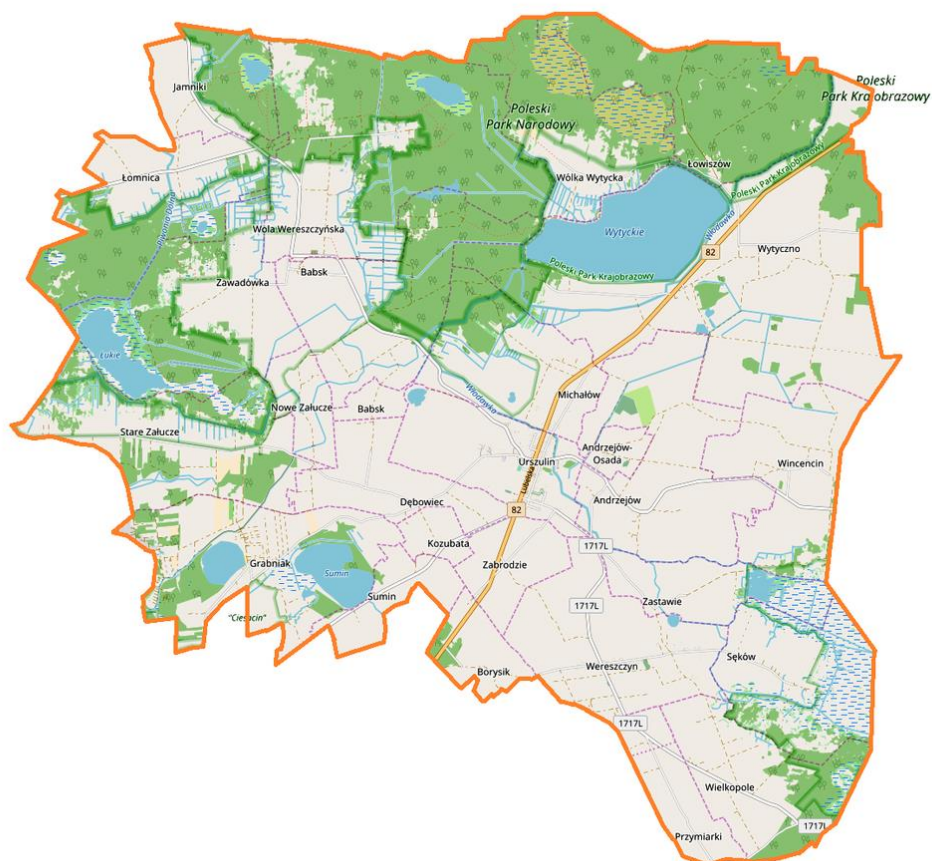
Źródło: Urząd Gminy Ludwin.

Rysunek 5: Mapa Gminy Puchaczów



Źródło: Urząd Gminy Puchaczów.

Rysunek 6: Mapa Gminy Urszulín



Źródło: Urząd Gminy Urszulín.

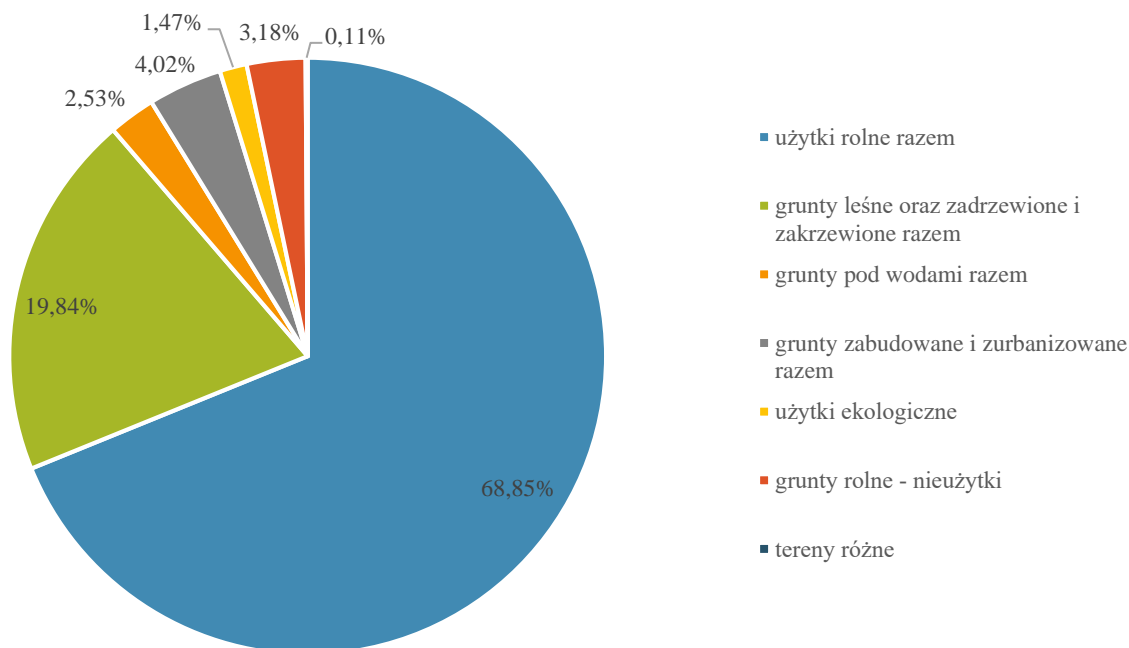
Tabela 1: Podstawowe informacje o OF

województwo	lubelskie
powiat	łęczyński, włodawski
powierzchnia	65 049 ha
użytki rolne	69%
użytki leśne	20%
grunty zabudowane i zurbanizowane	4%
liczba JST	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Na terenie OF dominującym kierunkiem wykorzystania powierzchni są użytki rolne, stanowiące prawie 69% powierzchni całego obszaru funkcjonalnego. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowią prawie 1/5 ogólnej powierzchni OF. Najmniejszą powierzchnię stanowią użytki ekologiczne oraz tereny różne.

Wykres 1: Powierzchnia OF wg kierunków wykorzystania



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Największą pod względem powierzchni jednostką samorządu terytorialnego wchodzącą w skład OF jest Gmina Urszulin, która stanowi 26,5% całego obszaru funkcjonalnego. Dalej znajdują się: Gmina Cyców, Gmina Ludwin oraz Gmina Milejów. Najmniejszą powierzchnią ma Gmina Puchaczów, która stanowi 14,1% całego OF.

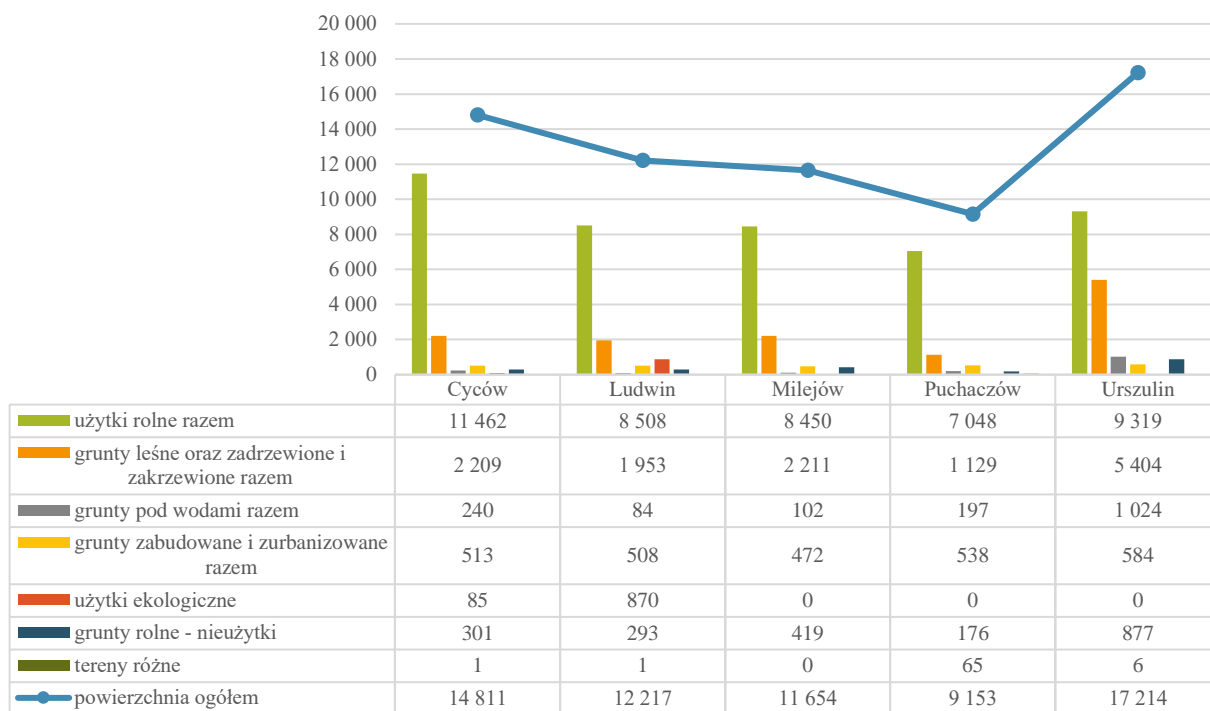
Tabela 2: Udział powierzchni poszczególnych JST w powierzchni OF ogółem

	powierzchnia (ha)	udział w powierzchni ogółem
Cyców	14 811	22,8%
Ludwin	12 217	18,8%
Milejów	11 654	17,9%
Puchaczów	9 153	14,1%
Urszulin	17 214	26,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

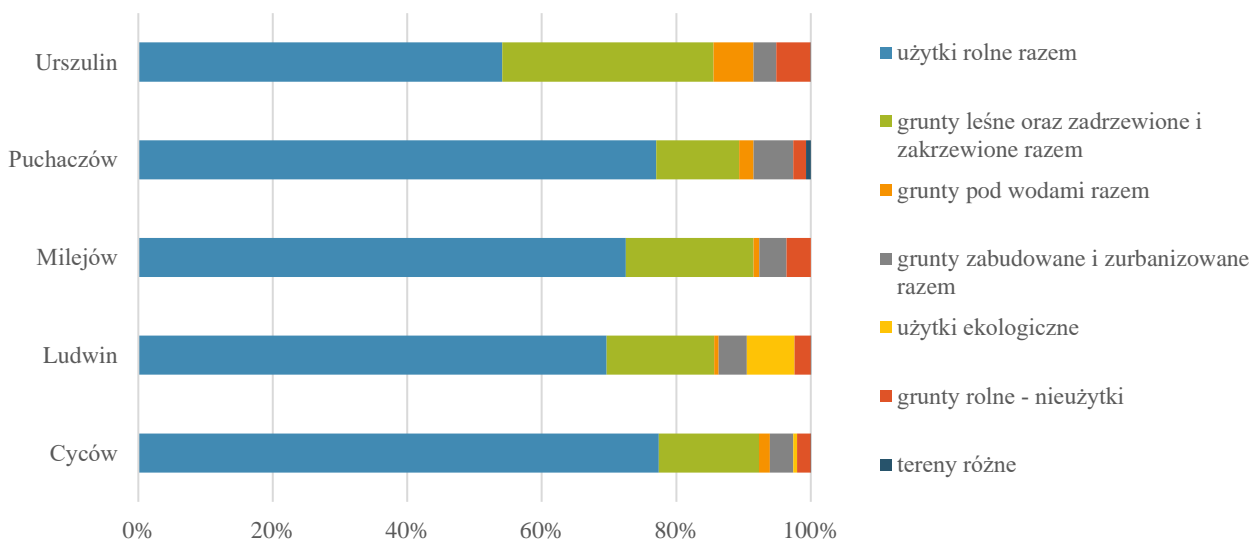
W każdej z gmin największą powierzchnię stanowią użytki rolne. Ze wszystkich gmin wchodzący w skład obszaru funkcjonalnego największą powierzchnię użytków rolnych posiada Gmina Cyców i jest to 11 642 ha. Gmina Puchaczów może pochwalić się największą powierzchnią gruntów leśnych, która wynosi 5 404 ha i jest większa prawie pięciokrotnie od powierzchni gruntów leśnych Gminy Puchaczów.

Wykres 2: Powierzchnia JST wchodzących w skład OF wg kierunków wykorzystania (w ha)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 3: Powierzchnia JST wchodzących w skład OF wg kierunków wykorzystania (w %)



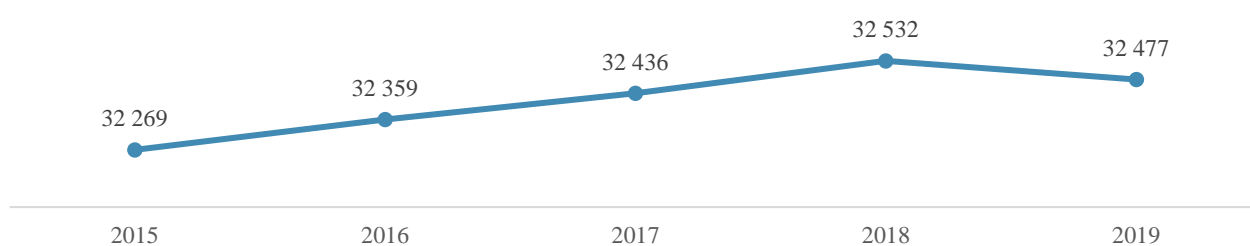
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

1.2. SPOŁECZEŃSTWO

1.2.1. Demografia

Na koniec 2019 r. liczba ludności Obszaru Funkcjonalnego wyniosła 32 477 i była o 0,6 % wyższa niż w 2015 r. Tabela 3 prezentuje dokładną liczbę ludności we wszystkich samorządach wchodzących w skład OF. Wśród nich, w analizowanym okresie, najliczniejszą populacją cechowała się Gmina Milejów, Gmina Cyców, Gmina Puchaczów oraz Gmina Ludwin. Najmniejszą liczbę mieszkańców posiadała Gmina Urszulin. Wśród Gmin wchodzących w skład OF nie zanotowano większych zmian w liczbie ludności. Największy wzrost liczby mieszkańców miał miejsce w Gminie Ludwin oraz Gminie Puchaczów (wzrost odpowiednio o 3,6% oraz 3,3% w porównaniu do roku 2015), natomiast największy spadek w Gminie Milejów (-1,9% w porównaniu do 2015 r.). Liczba ludności Gminy Cyców jest najbardziej stabilna ze wszystkich gmin wchodzących w skład OF.

Wykres 4: Łączna liczba ludności w OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Tabela 3: Liczba ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019

	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana
Cyców	7 931	7 951	7 911	7 967	7 912	-0,2%
Ludwin	5 443	5 501	5 584	5 595	5 641	3,6%
Milejów	9 263	9 208	9 190	9 107	9 085	-1,9%
Puchaczów	5 513	5 558	5 616	5 684	5 693	3,3%
Urszulin	4 119	4 141	4 135	4 179	4 146	0,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Średni stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn na terenie OF w latach 2015–2019 zmienił się o 0,2% i w 2019 r. wynosił 103, co oznacza, że na 100 mężczyzn w przypadku 103 kobiet. Najwyższy współczynnik feminizacji występował w Gminach Milejów oraz Puchaczów (105), najniższy zaś w Gminie Urszulin – wynosił 97 kobiet na 100 mężczyzn. W gminach Cyców, Ludwin oraz Puchaczów współczynnik feminizacji pozostał stały w porównaniu do roku 2015 oraz 2019.

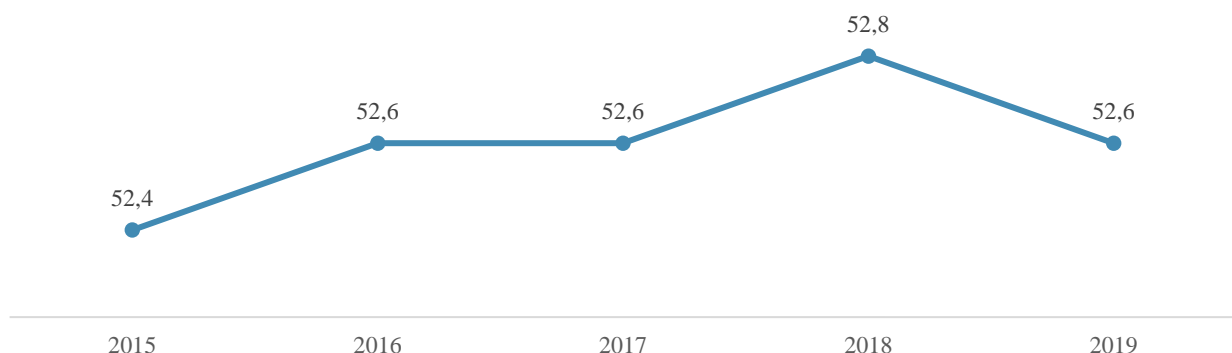
Tabela 4: Współczynnik feminizacji w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019

	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana
Cyców	104	105	104	104	104	0,0%
Ludwin	102	101	103	102	102	0,0%
Milejów	104	105	103	104	105	1,0%
Puchaczów	105	105	105	105	105	0,0%
Urszulin	97	98	97	98	97	0,0%
ŚREDNIA	102	103	102	103	103	0,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Średnia gęstość zaludnienia na terenie OF w latach 2015-2019 początkowo wzrastała i w 2018 r. wyniosła 52,8 osoby na 1 km², po czym w kolejnym roku zmniejszyła się i wyniosła 52,6 osoby na 1 km².

Wykres 5: Średnia gęstość zaludnienia na terenie OF – ludność na 1 km²



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Najwyższą gęstością zaludnienia na obszarze OF w całym analizowanym okresie cechowała się Gmina Milejów. Najniższą gęstość zaludnienia występuje w Gminie Urszulin. Wynosi ona 24 osoby na 1 km² i jest wartością stałą od 2015 r. W największym stopniu gęstość zaludnienia na przestrzeni lat 2015–2019 zwiększyła się w Gminie Puchaczów (wzrost o 3,3%). Największy spadek (o -1,9%) odnotowano w Gminie Cyców.

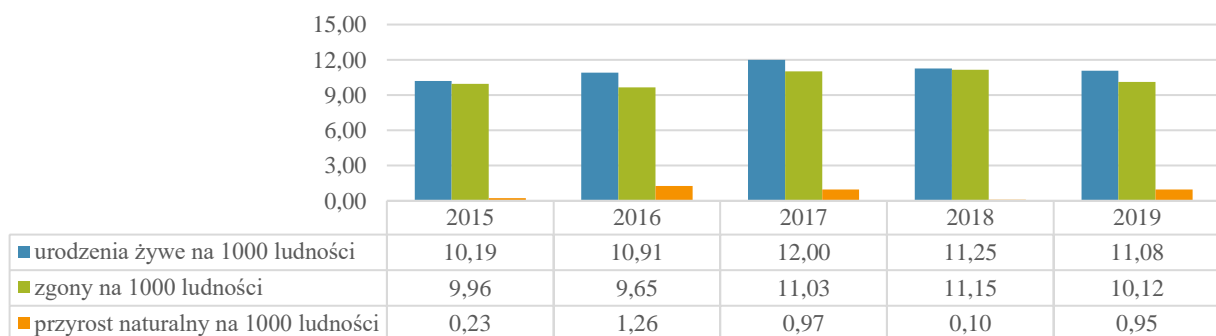
Tabela 5: Ludność na 1 km² w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019

	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana
Cyców	54	54	53	54	53	-1,9%
Ludwin	45	45	46	46	46	2,2%
Milejów	79	79	79	78	78	-1,3%
Puchaczów	60	61	61	62	62	3,3%
Urszulin	24	24	24	24	24	0,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

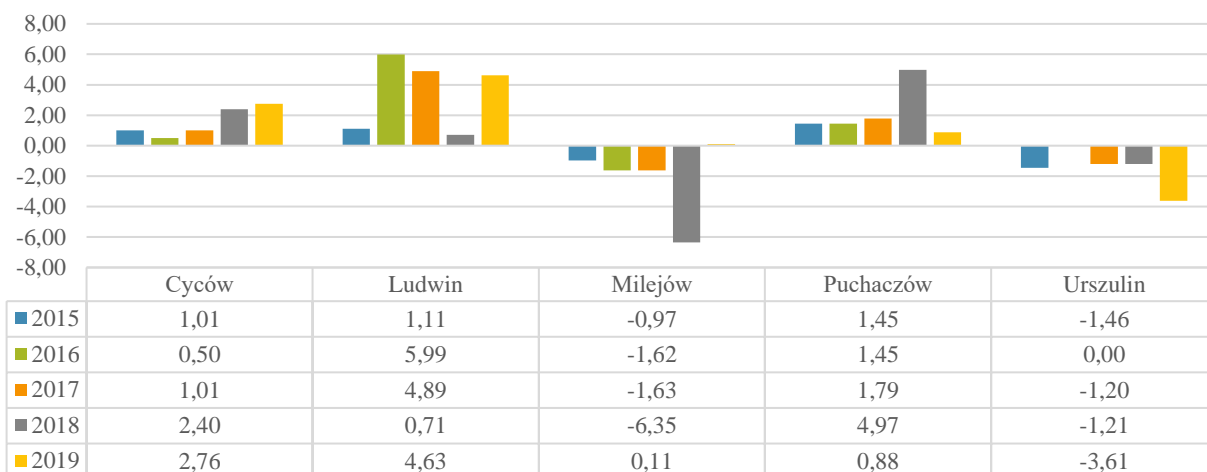
Zarówno wartość wskaźnika urodzeń żywych, jak i zgonów na 1 000 ludności z obszaru OF w latach 2015–2019 podlegała wahaniom, jednak corocznie przyrost naturalny na 1 000 ludności w analizowanym okresie był dodatni. Największy przyrost naturalny odnotowano w 2016 roku (1,26) a najmniejszy w 2018 r. (wyniósł wówczas 0,1). W 2019 r. na 1000 ludności odnotowano 11,08 urodzeń żywych, 10,12 zgonów, a przyrost naturalny wyniósł 0,95.

Wykres 6: Średni przyrost naturalny oraz urodzenia żywe i zgony na 1 000 ludności na obszarze OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

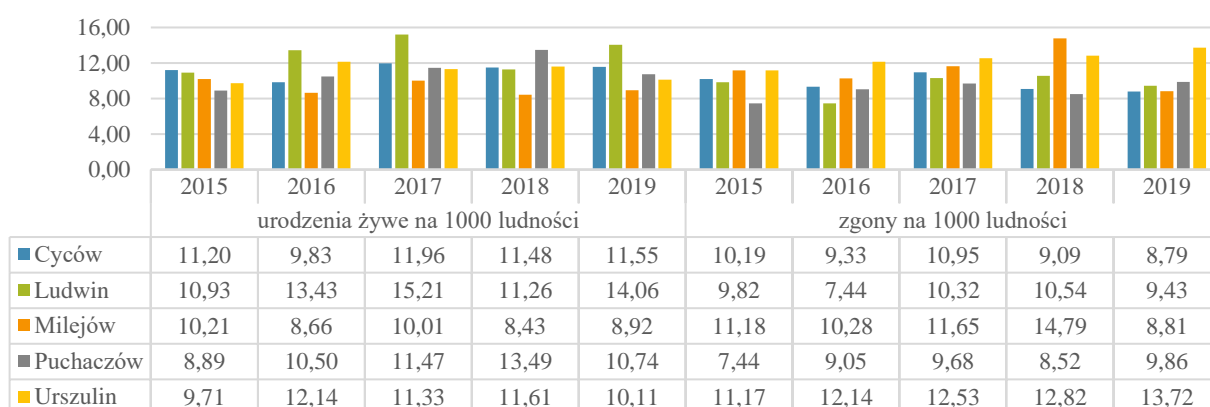
Wykres 7: Przyrost naturalny na 1 000 ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wskaźnik urodzenia żywe na 1 000 ludności ulegał w Gminie Cyców niewielkim wahaniom, osiągając najniższą wartość w roku 2016 (9,83) a najwyższą w 2019 r. (11,55). Przy wskaźniku zgonu na 1000 mieszkańców najniższą wartość odnotowano w 2019 r. i wynosiła ona 8,79, najwyższą zaś w 2017 r. – 10,95. Większe zmiany zachodziły w Gminie Ludwin. Najwyższy wskaźnik żywych urodzeń odnotowano w 2017 r. i wynosił on 15,21, najniższy w 2015 r., który wynosił 10,93. Gmina Ludwin odnotowała najwyższy wskaźnik żywych urodzeń z całego obszaru funkcjonalnego. Najniższy wskaźnik urodzeń żywych odnotowano w Gminie Milejów i wynosił on w 2019 r. 8,92, był jednocześnie jednym z najniższych w ciągu analizowanego okresu. Jednocześnie w Gminie Milejów w 2019 r. zanotowano jeden z najniższych wskaźników zgonów na 1000 mieszkańców, jest jednocześnie jednym z najniższych we wszystkich gminach wchodzących w skład OF. Gmina Puchaczów najwyższy wskaźnik żywych urodzeń odnotowała w 2018 r. – 13,49, w 2019 r. wynosił on 10,74. W Gminie Urszulin w analizowanym okresie wskaźnik urodzeń żywych wzrósł od 9,71 w 2015 r. do 10,11 w roku 2019. Jednocześnie w Gminie Urszulin w 2019 r. odnotowano najwyższy wskaźnik zgonów na 1 000 mieszkańców z wszystkich gmin OF.

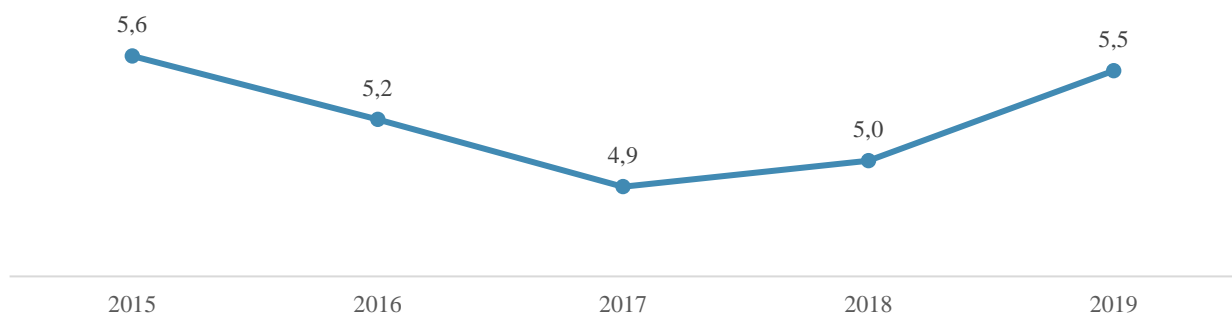
Wykres 8: Urodzenia żywe i zgony na 1 000 ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie liczba zawieranych małżeństw w przeliczeniu na 1 000 ludności ulegała wahaniom. Od 2015 r. do 2017 r. malała, w 2018 r. zaczęła rosnąć i w 2019 r. uzyskała wartość 5,5. Jest to nieznaczny spadek w porównaniu do pierwszego roku analizy, czyli 2015 r.

Wykres 9: Średnia liczba małżeństw na 1 000 ludności na obszarze OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W ostatnim analizowanym roku najwięcej małżeństw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców zawarto w Gminie Ludwin – wartość wskaźnika wyniosła 6,6 i była o ponad 37% większa niż w 2015 r. Największy spadek zawieranych małżeństw zanotowano w Gminach Puchaczów oraz Cyców (odpowiednio -24,6% oraz 23,3%). W Gminie Milejów wskaźnik zawieranych małżeństw jest najbardziej stały ze wszystkich gmin OF. Z 4,8 w 2015 r. wzrósł do 5,1 w 2019 r. W analizowanym okresie więcej małżeństw zawierają również mieszkańcy Gminy Urszulin. Wskaźnik wzrósł o 8,6% (5,8 w 2015 r. oraz 6,3 w 2019 r.).

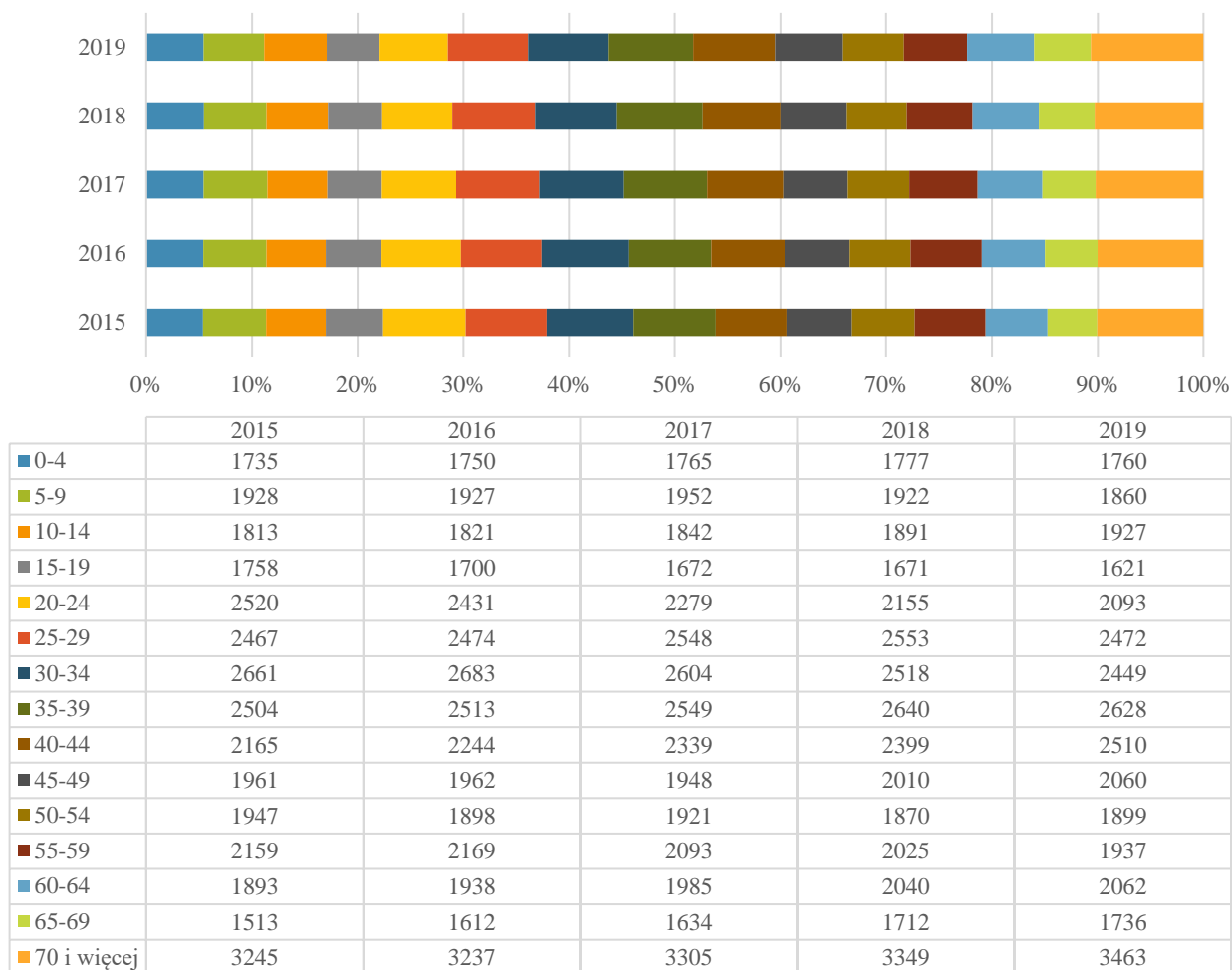
Tabela 6: Małżeństwa na 1 000 ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana
Cyców	6,0	5,4	5,9	4,3	4,6	-23,3%
Ludwin	4,8	6,2	3,3	5,9	6,6	37,5%
Milejów	4,8	4,7	4,7	5,7	5,1	6,3%
Puchaczów	6,5	6,0	4,7	3,9	4,9	-24,6%
Urszulin	5,8	3,9	5,8	5,3	6,3	8,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W 2019 r. osoby w wieku do 44 lat stanowiły ponad 60% społeczeństwa całego OF, podczas gdy w pierwszym roku analizy odsetek ten wynosił mniej niż 60%. Na poniższym wykresie przedstawiono strukturę ludności OF według grup wieku w poszczególnych latach – na przestrzeni pięciu analizowanych lat zmniejszający się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym na rzecz ludności w wieku poprodukcyjnym. Najlicniejszą grupą wiekową w gminach należących do obszaru funkcjonalnego są ludzie w wieku powyżej 70 lat i stanowią oni 10% całej ludności.

Wykres 10: Ludność wg grup wieku na obszarze OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie w gminach wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego można zauważyć zmiany w liczbie mieszkańców w podziale na grupy wiekowe. W Gminie Cyców największy wzrost liczby mieszkańców odnotowano w grupie wiekowej 40-44, a największy spadek wśród grupy wiekowej 20-24. O prawie 26% wzrosła liczba mieszkańców w wieku 65-69 Gminy Ludwin, a o 18% spadła w wieku 20-24. W Gminie Milejów natomiast największy spadek mieszkańców można zauważyć w grupie 55-59 (spadek o 21%), najwyższy wzrost mieszkańców nastąpił w grupie wiekowej 65-69 lat. W Gminie Puchaczów o 27% wzrosła liczba mieszkańców w wieku 40-44, natomiast największy spadek odnotowano w kategorii wiekowej 55-59 (spadek o prawie 12%). W Gminie Urszulin największy ubytek mieszkańców zanotowano wśród grupy wiekowej 15-19 a największy wzrost (o 15%) w grupie wiekowej 65-69.

Tabela 7: Ludność wg grup wieku w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019

		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulin	SUMA
0-4	2015	480	301	439	285	230	1 735
	2016	481	325	413	287	244	1 750
	2017	462	348	429	285	241	1 765
	2018	461	338	425	310	243	1 777
	2019	444	353	416	314	233	1 760

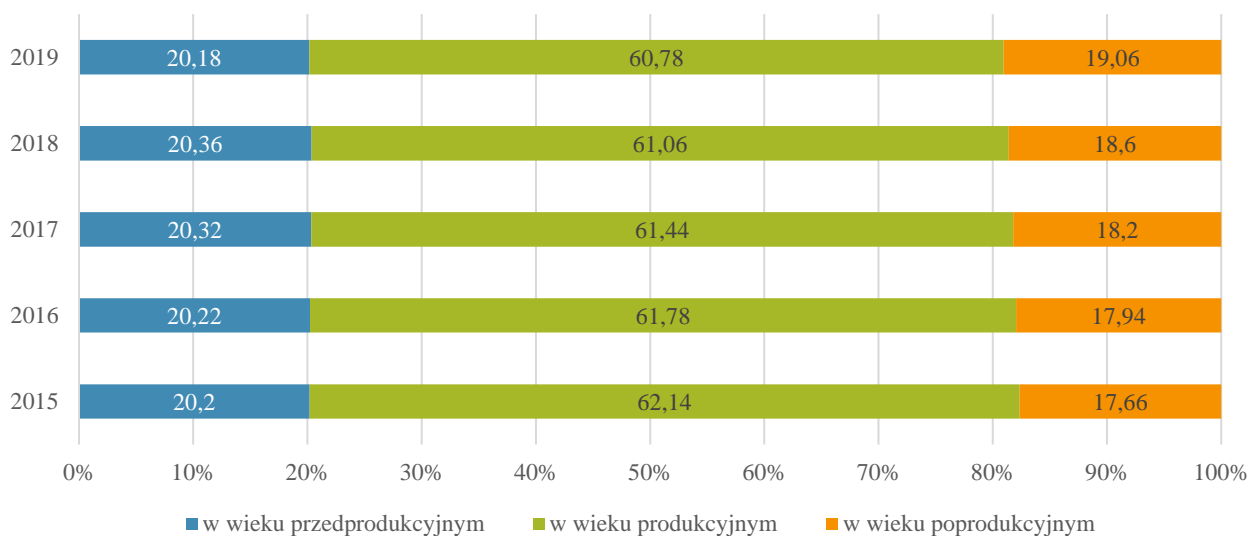
		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulín	SUMA
	<i>zmiana</i>	-7,5%	17,3%	-5,2%	10,2%	1,3%	1,4%
5-9	2015	505	333	480	376	234	1 928
	2016	499	326	489	374	239	1 927
	2017	516	344	475	370	247	1 952
	2018	524	330	469	346	253	1 922
	2019	500	319	445	339	257	1 860
	<i>zmiana</i>	-1,0%	-4,2%	-7,3%	-9,8%	9,8%	-3,5%
10-14	2015	468	325	481	337	202	1 813
	2016	472	332	479	336	202	1 821
	2017	474	323	478	363	204	1 842
	2018	478	343	459	393	218	1 891
	2019	492	344	487	382	222	1 927
	<i>zmiana</i>	5,1%	5,8%	1,2%	13,4%	9,9%	6,3%
15-19	2015	450	314	507	308	179	1 758
	2016	433	304	492	314	157	1 700
	2017	434	317	472	314	135	1 672
	2018	436	304	473	313	145	1 671
	2019	397	313	452	319	140	1 621
	<i>zmiana</i>	-11,8%	-0,3%	-10,8%	3,6%	-21,8%	-7,8%
20-24	2015	695	438	660	389	338	2 520
	2016	666	414	634	377	340	2 431
	2017	607	373	610	378	311	2 279
	2018	564	355	586	345	305	2 155
	2019	541	360	565	349	278	2 093
	<i>zmiana</i>	-22,2%	-17,8%	-14,4%	-10,3%	-17,8%	-16,9%
25-29	2015	651	440	642	399	335	2 467
	2016	667	445	637	392	333	2 474
	2017	697	470	643	395	343	2 548
	2018	713	469	633	404	334	2 553
	2019	676	461	612	382	341	2 472
	<i>zmiana</i>	3,8%	4,8%	-4,7%	-4,3%	1,8%	0,2%
30-34	2015	660	482	732	481	306	2 661
	2016	684	489	716	479	315	2 683
	2017	652	479	689	457	327	2 604
	2018	649	459	644	467	299	2 518
	2019	641	423	635	445	305	2 449
	<i>zmiana</i>	-2,9%	-12,2%	-13,3%	-7,5%	-0,3%	-8,0%
35-39	2015	597	415	723	490	279	2 504
	2016	574	420	722	514	283	2 513
	2017	582	453	724	518	272	2 549
	2018	596	473	733	518	320	2 640
	2019	611	497	707	511	302	2 628
	<i>zmiana</i>	2,3%	19,8%	-2,2%	4,3%	8,2%	5,0%
40-44	2015	493	368	649	367	288	2 165
	2016	534	383	658	377	292	2 244
	2017	554	397	685	411	292	2 339
	2018	574	416	705	431	273	2 399
	2019	600	433	727	466	284	2 510
	<i>zmiana</i>	21,7%	17,7%	12,0%	27,0%	-1,4%	15,9%
45-49	2015	473	334	562	346	246	1 961
	2016	451	353	561	342	255	1 962
	2017	442	346	564	336	260	1 948
	2018	459	357	579	338	277	2 010

		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulin	SUMA
	2019	459	365	615	343	278	2 060
	<i>zmiana</i>	-3,0%	9,3%	9,4%	-0,9%	13,0%	5,0%
50-54	2015	469	333	557	312	276	1 947
	2016	465	324	538	319	252	1 898
	2017	450	338	544	330	259	1 921
	2018	417	333	536	341	243	1 870
	2019	451	321	535	343	249	1 899
	<i>zmiana</i>	-3,8%	-3,6%	-3,9%	9,9%	-9,8%	-2,5%
55-59	2015	511	325	660	378	285	2 159
	2016	521	326	651	376	295	2 169
	2017	515	318	602	366	292	2 093
	2018	520	308	546	348	303	2 025
	2019	469	320	523	334	291	1 937
	<i>zmiana</i>	-8,2%	-1,5%	-20,8%	-11,6%	2,1%	-10,3%
60-64	2015	408	317	637	301	230	1 893
	2016	405	324	645	317	247	1 938
	2017	428	314	650	329	264	1 985
	2018	447	314	673	346	260	2 040
	2019	472	318	654	360	258	2 062
	<i>zmiana</i>	15,7%	0,3%	2,7%	19,6%	12,2%	8,9%
65-69	2015	347	225	509	246	186	1 513
	2016	379	230	553	258	192	1 612
	2017	383	253	545	258	195	1 634
	2018	401	270	560	261	220	1 712
	2019	393	283	581	265	214	1 736
	<i>zmiana</i>	13,3%	25,8%	14,1%	7,7%	15,1%	14,7%
70 i więcej	2015	724	493	1 025	498	505	3 245
	2016	720	506	1 020	496	495	3 237
	2017	715	511	1 080	506	493	3 305
	2018	728	526	1 086	523	486	3 349
	2019	766	531	1 131	541	494	3 463
	<i>zmiana</i>	5,8%	7,7%	10,3%	8,6%	-2,2%	6,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W latach 2015–2019 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym nie zmienił się znacznie – w ogólnym rozrachunku zmniejszył się o 0,02 p.p. Większa zmiana nastąpiła w udziale ludności w wieku produkcyjnym, który zmniejszył się 1,36 p.p. Z kolei udział ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększył się o 1,4 p.p. Zwiększający się odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa.

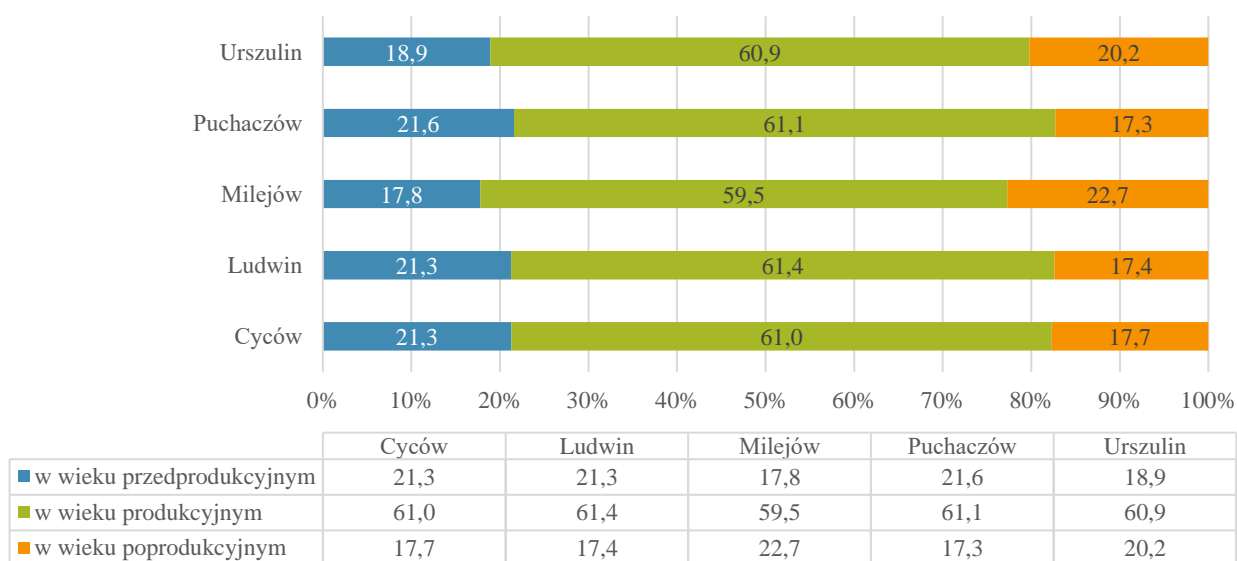
Wykres 11: Struktura demograficzna ludności wg ekonomicznych grup wieku na obszarze OF w latach 2015–2019 (w %)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

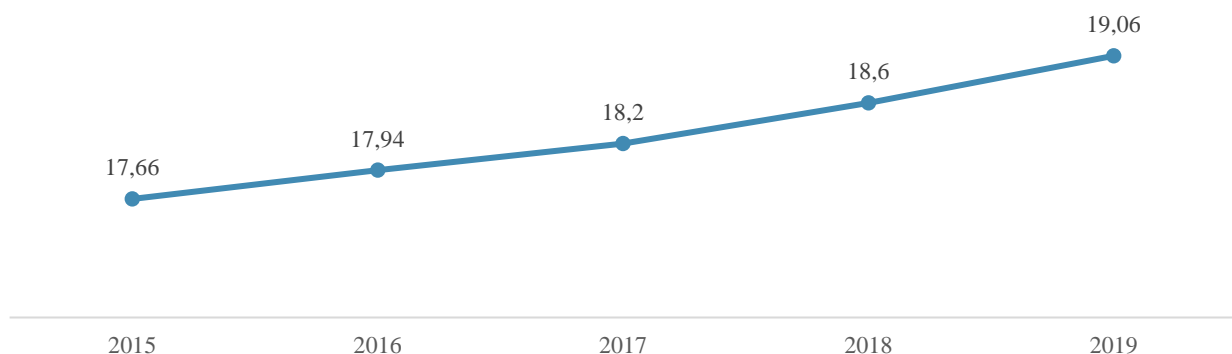
Wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym w całym obszarze funkcjonalnym systematycznie wzrastał, aby w 2019 r. osiągnąć prawie 19% całej ludności. Najwyższy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w 2019 r. odnotowano w Gminie Milejów (niemal 22,7% mieszkańców), a najniższy w Gminie Puchaczów oraz Ludwin (odpowiednio 17,3% oraz 17,4%). Gmina Ludwin była również gminą o najwyższym udziale osób w wieku produkcyjnym w ogóle populacji. Porównywalne wartości odnotowano w Gminach Puchaczów, Cyców oraz Urszulin. Gminy Puchaczów, Cyców oraz Ludwin odnotowały najwyższy wskaźnik ludności w wieku przedprodukcyjnym (odpowiednio 21,6 oraz 21,3). Najmniej ludności w wieku przedprodukcyjnym zamieszkuje Gminę Milejów.

Wykres 12: Struktura demograficzna ludności wg ekonomicznych grup wieku w poszczególnych JST OF w 2019 r. (w %)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

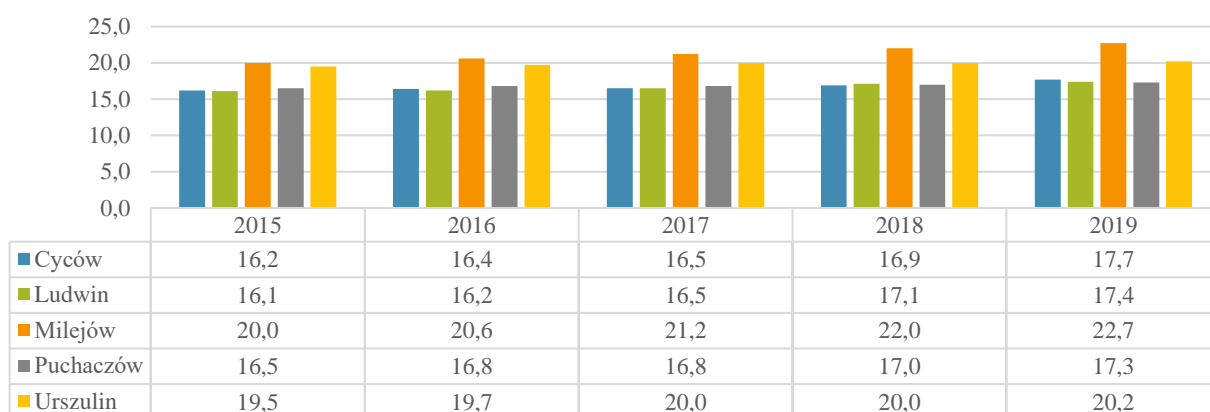
Wykres 13: Ludność w wieku poprodukcyjnym (w % ludności ogółem) na obszarze OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie w każdej z gmin wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego można zauważyć wzrost odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym. Z wszystkich gmin OF, największym odsetek występuje w Gminie Milejów, jednocześnie to w tej Gminie ten odsetek wzrósł najbardziej w analizowanym okresie (wzrost prawie o 3% w stosunku do 2015 r. Gmina Puchaczów, Ludwin i Cyców posiadają najmniejszy odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym i wynosi ok. 17%.

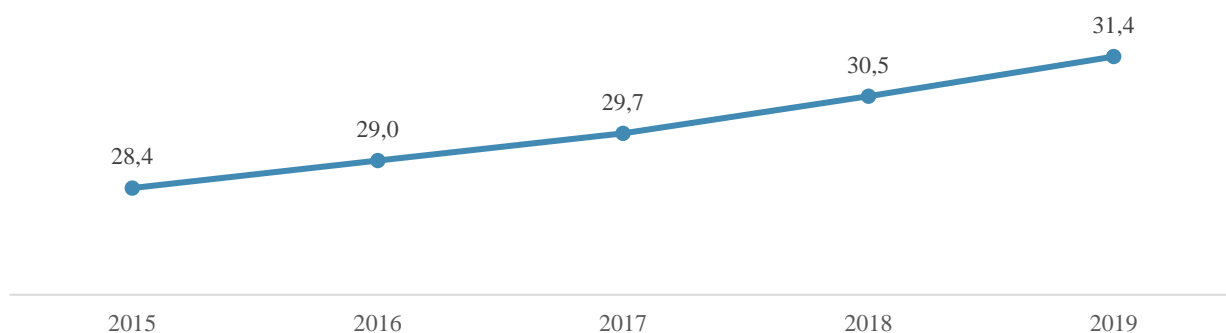
Wykres 14: Ludność w wieku poprodukcyjnym (w % ludności ogółem) w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Od 2015 r. wskaźnik obciążenia demograficznego na obszarze OF systematycznie wzrastał. W 2019 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało średnio 31 osób w wieku poprodukcyjnym. W ujęciu przestrzennym najwyższe wartości wskaźnika występowały w analizowanym okresie w Gminie Milejów oraz Gminie Urszulin, najniższe zaś w Gminie Ludwin oraz Puchaczów. We wszystkich JST na obszarze OF wartość wskaźnika od 2015 r. wzrastała.

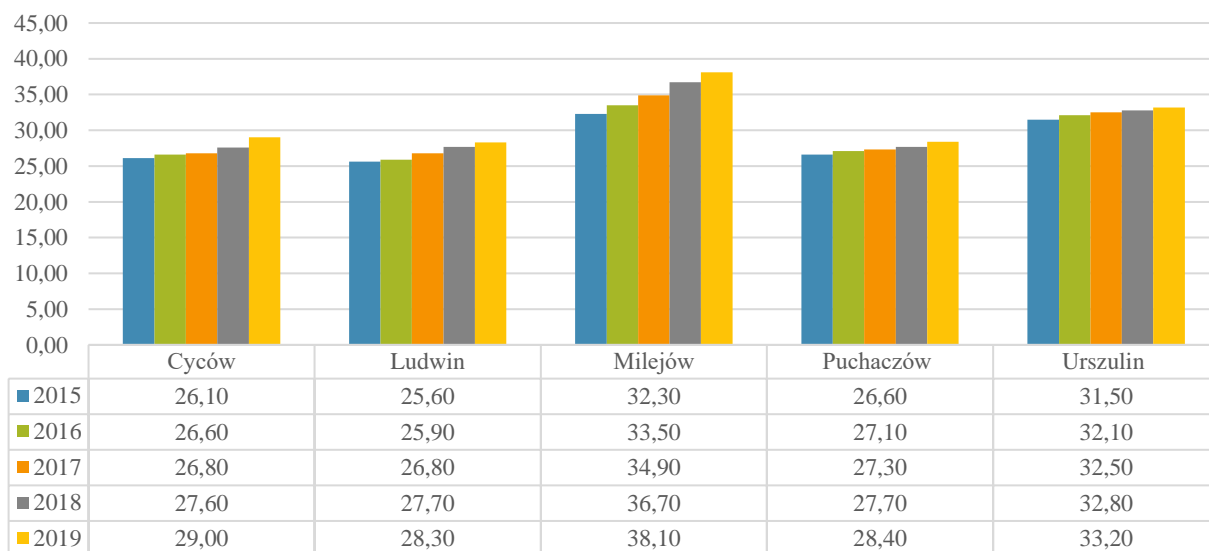
Wykres 15: Wskaźnik obciążenia demograficznego – ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Analizując wskaźnik obciążenia demograficznego w okresie 2015-2019, widać tendencję wzrostową w każdej z gmin OF. Największy wzrost, o prawie 6% zanotowała Gmina Milejów, która jednocześnie osiągnęła najwyższą wartość z wszystkich gmin OF. W Gminie Cyców nastąpił wzrost o prawie 3 p.p. Najmniejszy wzrost osiągnęły gminy: Puchaczów oraz Urszulin.

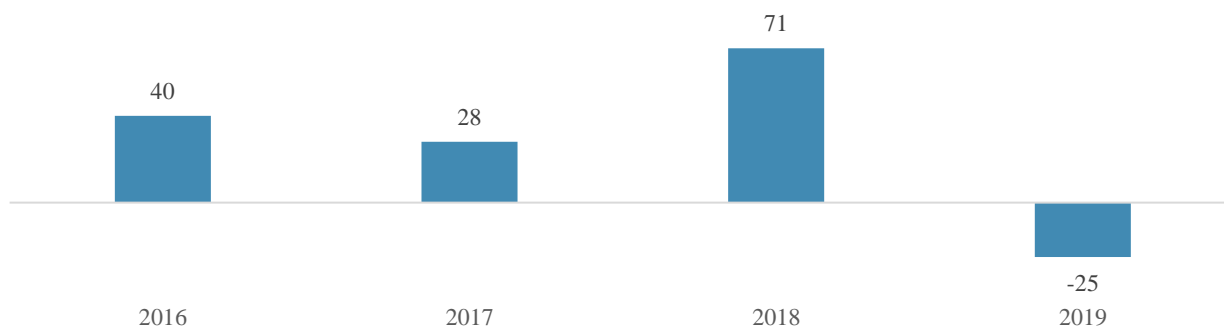
Wykres 16: Wskaźnik obciążenia demograficznego – ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Sytuacja demograficzna w gminie kształtowana jest również przez migracje. Saldo migracji to różnica między liczbą zameldowań a wymeldowań. W analizowanym okresie na obszarze OF do 2018 r. saldo migracji było dodatnie (w 2018 r. wynosiło 71), ujemne saldo migracji nastąpiło dopiero w 2019 r. różnica ta wyniosła -25 (o 65 osób mniej niż w 2016 r.).

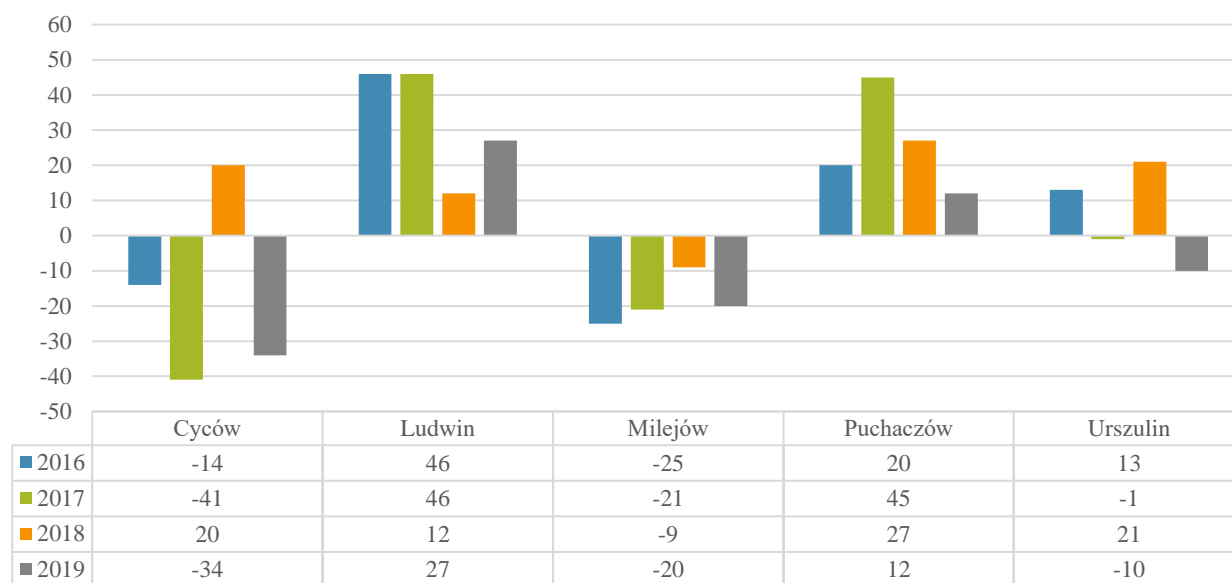
Wykres 17: Saldo migracji na obszarze OF w latach 2016–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Ujemne wartości salda migracji występowały w Gminie Cyców, Milejów oraz Urszulin. W Gminie Cyców występuje najwyższe ujemne saldo migracji z wszystkich gmin z obszaru funkcjonalnego, które najniższy poziom osiągnęło w 2017 r. (-41). W 2018 r. nastąpiła popraw i saldo migracji wynosiło 20 by w 2019 r. spaść do poziomu -34. W Gminie Milejów poziom migracji wzrósł o 5 w stosunku do 2015 r., ale mimo to pozostając na ujemnej wartości -20. Gmina Urszulin w 2015 r. odnotowała saldo migracji na poziomie 13, w 2019 r. wynik pogorszył się o 23 i osiągnął poziom -10. Jedyne dodatnie wartości odnotowano w Gminie Ludwin (27, spadek o 19 w porównaniu do 2015 r.) oraz Puchaczów (spadek o 8, w 2019 r. saldo wynosiło 12).

Wykres 18: Saldo migracji w poszczególnych JST OF w latach 2016–2019

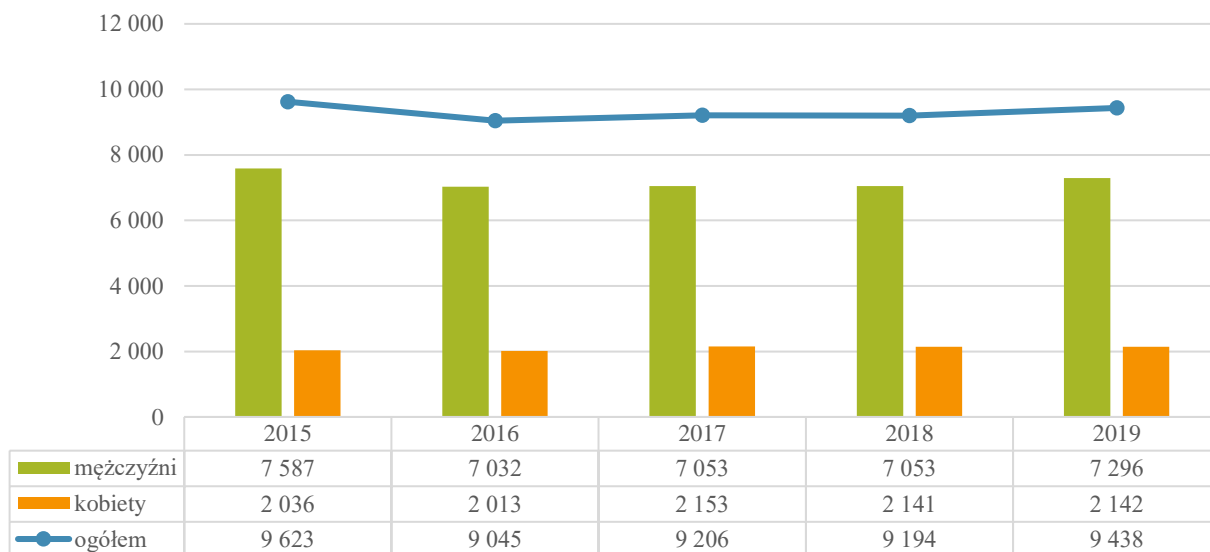


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

1.2.2. Rynek pracy

W latach 2015–2019 liczba pracujących ogółem na obszarze OF wahała i w 2019 r. wyniosła ponad 9,4 tys. osób – o 0,2 tys. mniej niż w 2015 r. Analiza struktury pracujących według płci jednoznacznie wskazuje na przewagę mężczyzn wśród osób zatrudnionych. W 2019 r. mężczyźni stanowili ponad 77% ogólnej liczby zatrudnionych na terenie OF.

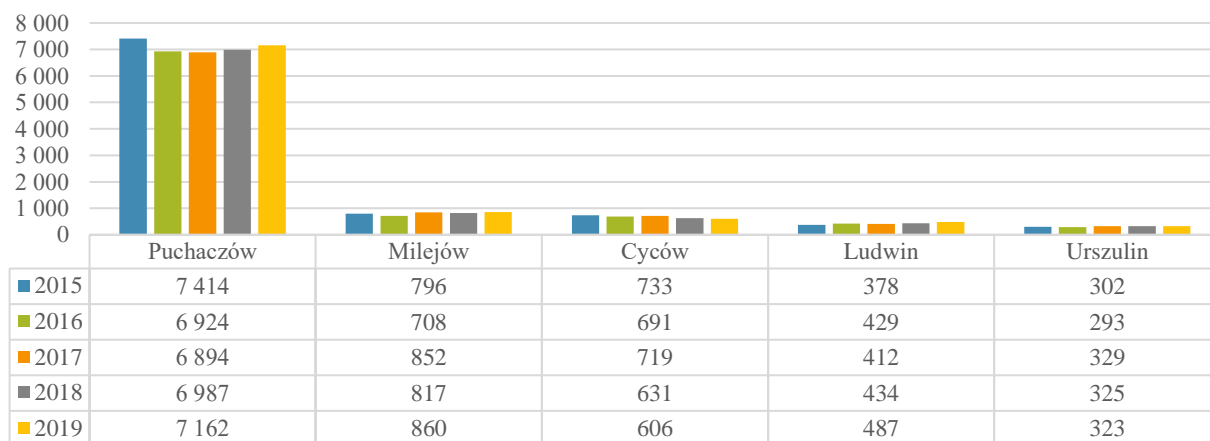
Wykres 19: Struktura pracujących wg płci na obszarze OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Największą liczbą pracujących ogółem w analizowanym okresie cechowała się Gmina Puchaczów – w 2019 r. było to 7 162 osób. Jest to wartość ponad 8-krotnie większa niż liczba pracujących w Gminie Milejów i ponad 22-krotnie większa niż w Gminie Urszulin. Taka wartość jest wynikiem umiejscowienia w Gminie Puchaczów kopalni węgla Bogdanka – największego zakładu pracy w całym obszarze funkcjonalnym, w którym pracują mieszkańcy innych gmin wchodzących w skład OF. W analizowanym okresie wzrost zatrudnionych można zauważyć w Gminach Milejów, Ludwin oraz Urszulin. W Gminie Cyców nastąpił spadek zatrudnionych o 127 osób a w Gminie Puchaczów o 252 osoby.

Wykres 20: Liczba pracujących ogółem w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W Gminie Puchaczów nastąpił spadek zatrudnionych mężczyzn o 3,8% oraz wzrost zatrudnienia kobiet o 0,5 p.p. W Gminie Milejów nastąpił wzrost zarówno zatrudnionych mężczyzn jak i kobiet (odpowiednio 15,2% oraz 4%). Największy spadek zatrudnionych mężczyzn odnotowano w Gminie Cyców (zmiana o prawie -50%) przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia kobiet o prawie 14%. W Gminie Ludwin zanotowano natomiast rekordowy wzrost zatrudnienia mężczyzn o 72,6% oraz kobiet o ponad 9%. W Gminie Ludwin wzrost nastąpił zarówno u mężczyzn jak i kobiet (10% oraz prawie 5%).

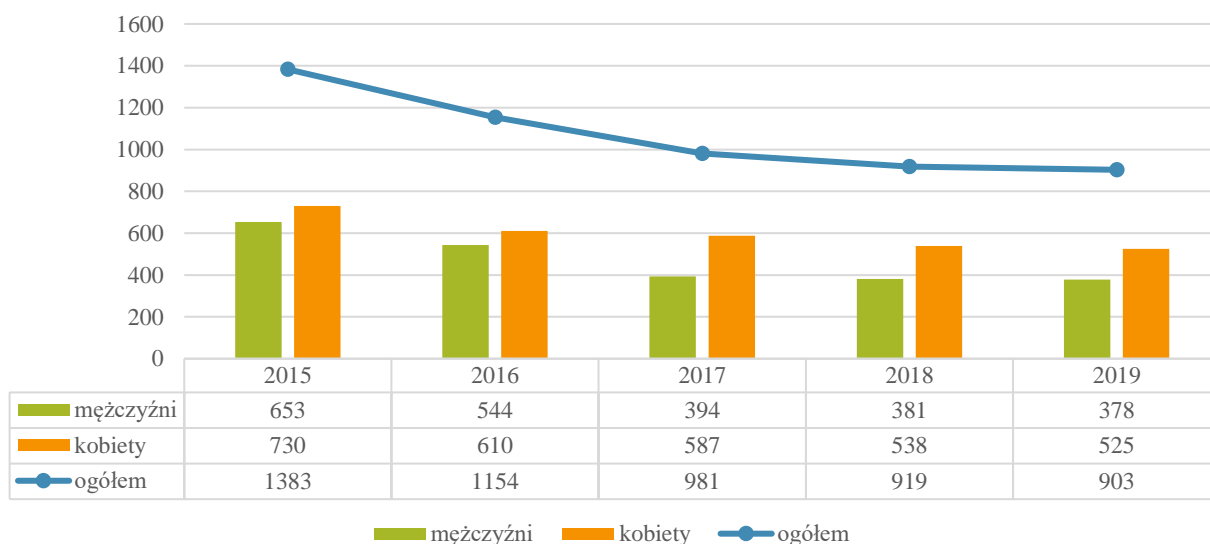
Wykres 21: Struktura pracujących wg płci w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019

	MĘŻCZYŹNI						KOBIECY					
	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana
Puchaczów	6 679	6 189	6 124	6 232	6 423	-3,8%	735	735	770	755	739	0,54%
Milejów	289	275	331	300	333	15,2%	507	433	521	517	527	3,94%
Cyców	382	309	335	234	206	-46,1%	351	382	384	397	400	13,96%
Ludwin	117	137	136	156	202	72,6%	261	292	276	278	285	9,20%
Urszulin	120	122	127	131	132	10,0%	182	171	202	194	191	4,95%
SUMA	7 587	7 032	7 053	7 053	7 296	-3,8%	2 036	2 013	2 153	2 141	2 142	5,21%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na obszarze OF uległa obniżeniu – w 2019 r. wyniosła 903 osoby, co w porównaniu z 2015 r., kiedy zarejestrowane były 1 383 osoby, daje spadek o 35%. Pod względem płci w każdym z analizowanych lat wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych dominowały kobiety (w 2019 r. stanowiły 58%).

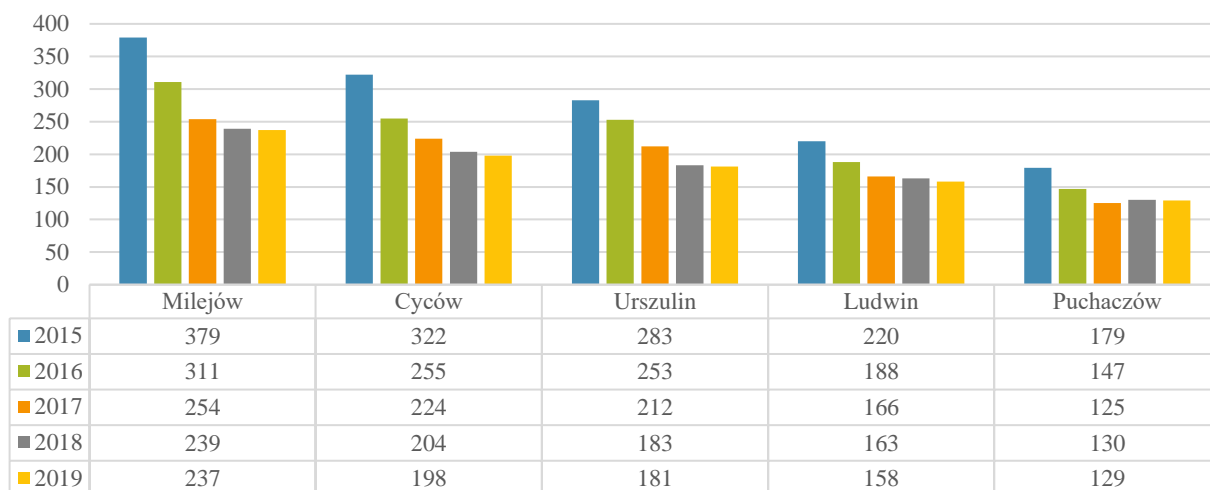
Wykres 22: Struktura zarejestrowanych bezrobotnych wg płci na obszarze OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie w każdej z gmin należących do OF odnotowano spadek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych. W ostatnim roku analizy największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w Gminie Milejów, a najmniejsza w gminie Puchaczów. W Gminie Milejów nastąpił również największy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych (w porównaniu do 2015 r., w 2019 r. było ich o 142 mniej). Najmniejszy spadek osób bezrobotnych na przestrzeni analizowanych lat nastąpił w Gminie Puchaczów (spadek o 50 osób).

Wykres 23: Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie w każdej Gminie wchodzącej w skład OF nastąpił spadek zarejestrowanych mężczyzn oraz kobiet. Największy spadek liczby zarejestrowanych mężczyzn odnotowano w Gminie Urszulin (prawie 51% mniej), najmniejszy natomiast w Gminie Ludwin (-34%). W pozostałych gminach wartości kształtowały się na poziomie -40 - -43%. W Gminach Cyców oraz Milejów odnotowano za to największy spadek zarejestrowanych kobiet, najmniejszy spadek wystąpił w Gminie Puchaczów.

Tabela 8: Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019

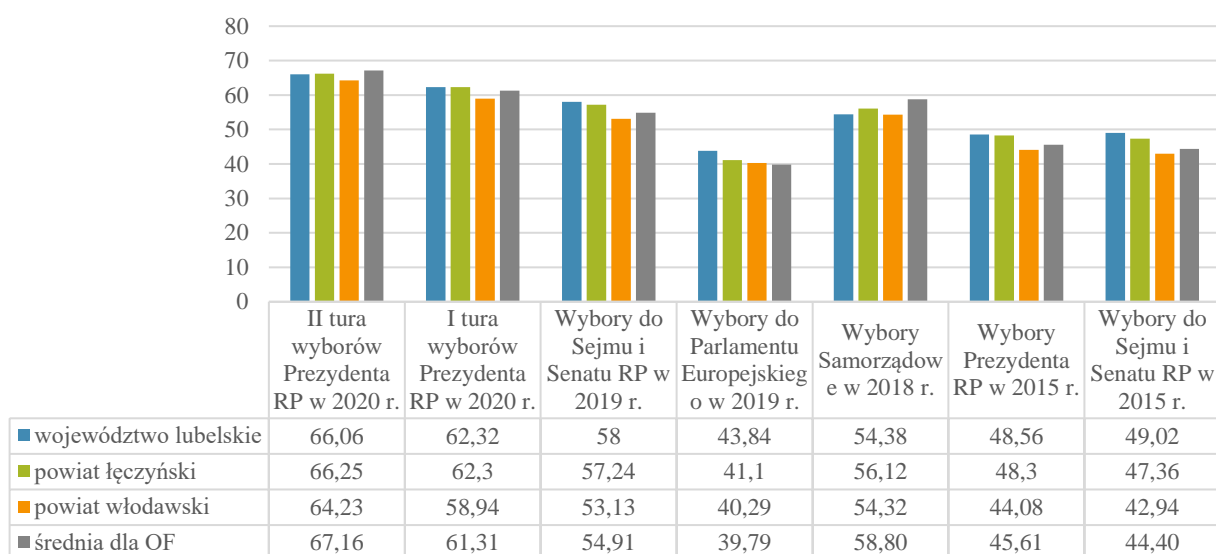
	mężczyźni						kobiety					
	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana	2015	2016	2017	2018	2019	zmiana
Milejów	184	146	98	106	110	-40,2%	195	165	156	133	127	-34,9%
Cyców	141	117	96	84	82	-41,8%	181	138	128	120	116	-35,9%
Urszulin	138	122	83	72	68	-50,7%	145	131	129	111	113	-22,1%
Ludwin	109	96	68	68	72	-33,9%	111	92	98	95	86	-22,5%
Puchaczów	81	63	49	51	46	-43,2%	98	84	76	79	83	-15,3%
SUMA	653	544	394	381	378	-42,1%	730	610	587	538	525	-28,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

1.2.3. Aktywność społeczna mieszkańców

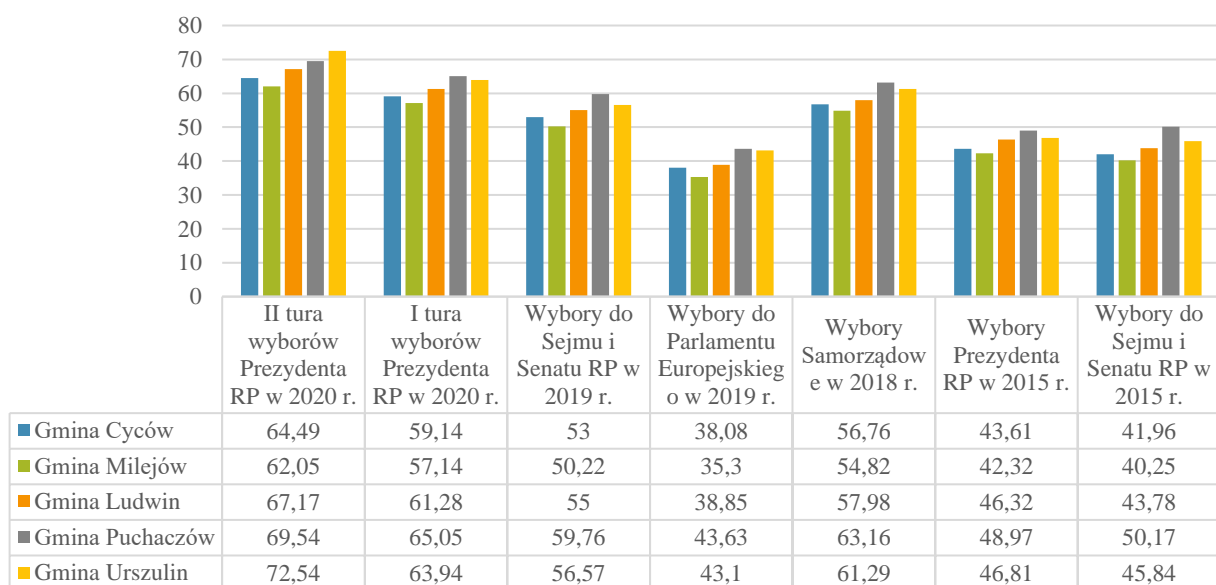
O aktywności społecznej mieszkańców świadczy m.in. uczestnictwo w wyborach. Średnia frekwencja dla całego obszaru funkcjonalnego zazwyczaj jest niższa niż średnia dla województwa, z wyjątkiem II tury wyborów Prezydenta RP w 2019 r. oraz wyborów samorządowych w 2018 r. Najwyższą frekwencję (na terenie wszystkich jednostek wchodzących w skład OF) odnotowano podczas tegorocznych wyborów Prezydenta RP – średnio wyniosła ona 67%, najniższą zaś odnotowano podczas wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 r i wyniosła ona niespełna 40%. Z całego OF najwyższe średnie frekwencje uzyskuje Gmina Puchaczów (z wyjątkiem II tury wyborów Prezydenta RP, w tym wypadku najwyższą frekwencję uzyskała Gmina Urszulin), najniższe Gmina Milejów.

Wykres 24: Średnia frekwencja w wyborach w latach 2015–2019 na terenie OF, w porównaniu z powiatem łączyńskim i włodawskim oraz województwem lubelskim



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Polskiej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl.

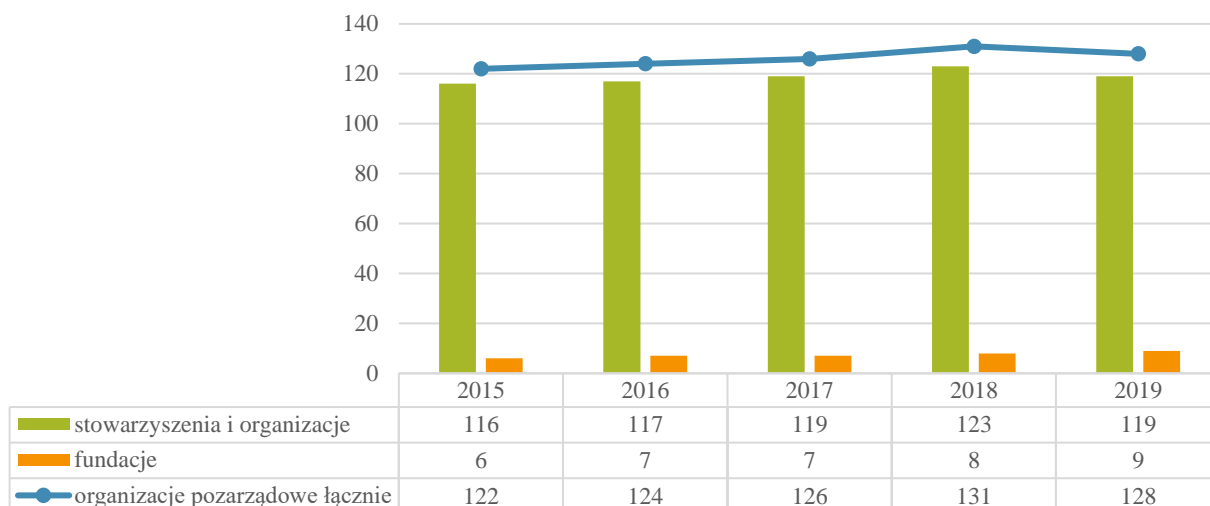
Wykres 25: Frekwencja w wyborach w latach 2015–2019 na terenie poszczególnych JST wchodzących w skład OF



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Polskiej Komisji Wyborczej, www.pkw.gov.pl.

O aktywności społecznej mieszkańców świadczy również liczba istniejących organizacji pozarządowych. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na obszarze OF w 2019 r. działalność prowadziło 128 organizacji pozarządowych łącznie, w tym 119 stowarzyszeń i organizacji społecznych. W porównaniu do 2015 r. liczba organizacji należących do trzeciego sektora wzrosła o 6.

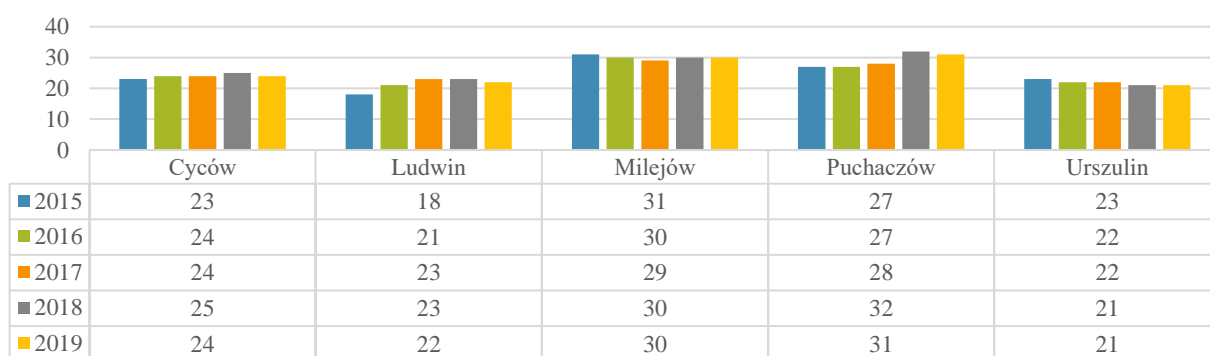
Wykres 26: Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na obszarze OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Największa liczba organizacji pozarządowych zarejestrowana była na terenie Gmin Puchaczów oraz Milejów (odpowiednio 31 oraz 30 organizacji w 2019 r.), a najmniejsza liczba zarejestrowanych organizacji zanotowana została w Gminie Urszulin oraz Ludwin (odpowiednio 20 oraz 21). Analizując liczbę organizacji na przestrzeni lat 2015–2019 okazuje się, że ich liczba zwiększyła się na terenie gmin Cyców, Puchaczów oraz Ludwin.

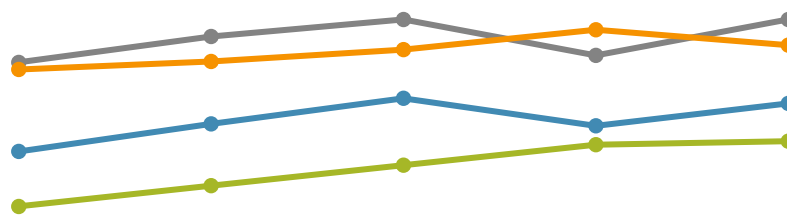
Wykres 27: Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców na terenie OF była w analizowanym okresie wyższa niż w całym województwie lubelskim oraz powiecie łęczyńskim, jednak niższa niż w powiecie włodawskim. Do 2018 r. wartość wskaźnika rosła i osiągnęła wartość 4,24. Na koniec analizy, w 2019 r., wyniosła jednak 4,15.

Wykres 28: Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców na terenie OF w porównaniu z powiatem łączyńskim i włodawskim oraz województwem lubelskim w latach 2015–2019



	2015	2016	2017	2018	2019
woj. Lubelskie	3,53	3,69	3,84	3,68	3,81
Powiat łączyński	3,21	3,33	3,45	3,57	3,59
Powiat włodawski	4,05	4,20	4,30	4,09	4,30
OF	4,01	4,05	4,12	4,24	4,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Miejscem kultywowania polskiej tradycji, pielęgnowania sztuki ludowej i jednocześnie doskonalenia umiejętności gospodarowania są koła gospodyń wiejskich. Na obszarze OF koła gospodyń wiejskich prowadziły działalność w¹:

- Gminie Cyców:
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Cycowie;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Kopinie;
 - Koło Gospodyń Wiejskich Barki-Adamów;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Bekieszy;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Janowicy;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Świerszczowie;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Małkowie;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Nowym Stręczynie;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Malinówce;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Zaróbce;
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Głębokiem;
 - Koło Gospodyń Wiejskich Stawek-Ludwinów;
 - Koło Gospodyń Wiejskich Garbatówka Kolonia.
- Gminie Ludwin:
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Kaniwola” w Kaniwoli,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Zezulin” w Zezulinie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Grądy” w Grądach,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Dratów” w Dratowie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Dratów- Kolonia” w Dratowie Kolonii,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Ludwin” w Ludwinie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „DĄBROWA” w Dąbrowie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Zezulinie Drugim,

¹ Źródło: <https://krkgw.arimr.gov.pl> [dostęp w dn. 24.10.2020 r.]

- Koło Gospodyń Wiejskich w Czarnym Lesie;
- Gminie Milejów:
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Łańcuchów” w Łańcuchowie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Zalesianki” w Zalesiu,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Ewa” w Łysołajach Kolonia,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Łysołaje Kolonia” w Łysołajach Kolonii,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Ostówek Kolonia” w Ostrówek Kolonia,
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Cygance,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Jaszczów” w Jaszczowie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Kajetanówka” w Kajetanówce,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Górne” w Górnym,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Antoniówki” w Antoniowie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Maryniów” w Maryniowie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Nadwieprzanki” w Wólce Łańcuchowskiej,
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Wólce Bieleckiej,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Białowianki” w Białce,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Lawendowe Pole” w Popławach;
- Gminie Puchaczów:
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Ciechankach Kolonia,
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Albertowie,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Bogdanka” w Bogdance,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Wesołówka” w Wesołówce,
 - Koło Gospodyń Wiejskich w Ostrówku,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „AKTYWNI MIESZKAŃCY” w Puchaczowie;
- Gminie Urszulin:
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Bubnowskie Baby”,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Wereszczynianki”.

1.3. SZKOLNICTWO I WYCHOWANIE

1.3.1. Wychowanie przedszkolne i szkolne

Sieć systemu oświaty i wychowania na terenie Obszaru Funkcjonalnego w analizowanym okresie tworzyły:

I. Przedszkola, punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego w:

1. Gminie Cyców:

- 1) Przedszkole Samorządowe w Cycowie,
- 2) Punkt Przedszkolny w Bekieszy,
- 3) Punkt Przedszkolny w Garbatówce,
- 4) Punkt Przedszkolny w Głębokiem,
- 5) Punkt Przedszkolny w Janowicy,
- 6) Punkt Przedszkolny w Kopinie,
- 7) Punkt Przedszkolny w Malinówce,
- 8) Punkt Przedszkolny w Stawku,
- 9) Punkt Przedszkolny w Świerszczowie.

2. Gminie Ludwin:

- 1) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Dratowie,
- 2) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Piasecznie,
- 3) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Zezulinie,
- 4) Publiczne Przedszkole w Zespole Szkół nr 1 w Ludwinie;

3. Gminie Milejów:

- 1) Przedszkole Samorządowe w Milejowie,
- 2) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Łańcuchowie,
- 3) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Łysołajach;

4. Gminie Puchaczów:

- 1) Przedszkole w Puchaczowie,
- 2) Przedszkole w Nadrybiu,
- 3) Przedszkole w Ciechankach.
- 4) Oddział przedszkolny w Zawadowie,
- 5) Oddział przedszkolny w Albertowie,
- 6) Oddział przedszkolny w Ciechankach,
- 7) Oddział przedszkolny w Ostrówku,
- 8) Oddział przedszkolny w Nadrybiu.

5. Gminie Urszulin:

- 1) Przedszkole w Zespole Szkół w Urszulinie.

II. Szkoły podstawowe i ponadpodstawowe w:

1. Gminie Cyców:

- 1) Zespół Szkół – Szkoła Podstawowa w Cycowie,
- 2) Zespół Szkół – Filia Szkoły Podstawowej w Bekieszy,
- 3) Zespół Szkół – Filia Szkoły Podstawowej w Świerszczowie,
- 4) Zespół Szkół – Gimnazjum Publiczne w Cycowie (do reformy edukacji w 2019 r.),
- 5) Szkoła Podstawowa w Garbatówce,
- 6) Szkoła Podstawowa w Głębokiem,
- 7) Szkoła Podstawowa w Malinówce,
- 8) Szkoła Podstawowa w Stawku.

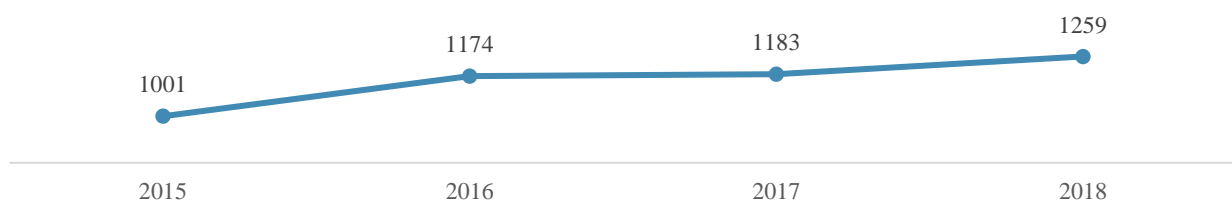
2. Gminie Ludwin:
 - 1) Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Dratowie,
 - 2) Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Piasecznie,
 - 3) Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Zezulinie,
 - 4) Szkoła Podstawowa im. Zgrupowania Partyzanckiego „Jeszcze Polska nie zginęła”, będąca częścią Zespołu Szkół nr 1 w Ludwinie,
 - 5) Gimnazjum Publiczne w Ludwinie (do reformy edukacji w 2019 r.).
3. Gminie Milejów:
 - 1) Szkoła Podstawowa im. Stanisława Konarskiego w Milejowie,
 - 2) Szkoła Podstawowa im. Natalii Nekraszowej w Jaszczowie,
 - 3) Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Łańcuchowie,
 - 4) Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Łysołajach.
4. Gminie Puchaczów:
 - 1) Zespół Szkół w Puchaczowie:
 - a) Liceum Ogólnokształcące w Puchaczowie,
 - b) Gimnazjum im. Jana Pawła II w Puchaczowie (do reformy edukacji w 2019 r.),
 - c) Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Puchaczowie,
 - d) Szkoła Filialna w Albertowie;
 - 2) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nadrybiu:
 - a) Szkoła Podstawowa im. Jana i Kazimierza Bogdanowiczów w Nadrybiu,
 - 3) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ostrówku:
 - a) Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Armii Krajowej w Ostrówku,
 - b) Szkoła Filialna w Zawadowie,
5. Gminie Urszulin:
 - 1) Szkoła Podstawowa w Woli Wereszczyńskiej,
 - 2) Zespół Szkół w Urszulinie:
 - a) Szkoła Podstawowa im. prof. A. Lityńskiego w Urszulinie,
 - b) Gimnazjum Publiczne (do reformy edukacji w 2019 r.),
 - c) Liceum Ogólnokształcące.

W oparciu o analizę danych na przestrzeni lat 2015-2019 można zauważyć, że łączna liczba uczniów w przedszkolach i szkołach na obszarze OF systematycznie rośnie (poza rokiem 2016, w którym nastąpił nieznaczny spadek liczby uczniów). W ostatnim roku można analizy ilość uczniów wynosiła 4 126 osób (+ 21,5 w stosunku do 2015 r.) Jest to pozytywne zjawisko, w odniesieniu do ogólnopolskiego niżu demograficznego.

Liczba uczniów w poszczególnych jednostkach samorządu na terenie OF w latach 2015–2019 została przedstawiona w poniższych tabelach. W zestawieniu uwzględniono ogólną liczbę uczniów w przedszkolach oraz szkołach podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu gminnego oraz samorządu powiatowego.

W analizowanym okresie liczba uczniów w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych i punktach przedszkolnych w gminach na terenie OF systematycznie rośnie. W 2019 r. było ich 1 259, co stanowi wzrost o 25,8% w porównaniu do 2015 r.

Wykres 29: Łączna liczba uczniów w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych oraz punktach przedszkolnych na terenie OF



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W Gminie Cyców w 2019 r. w przedszkolach uczyło się 340 uczniów co było wzrostem o 43,5% w porównaniu do roku 2015. Jest to największy wzrost ze wszystkich gmin należących do OF. Niewiele mniejszy wzrost zanotowano w Gminie Ludwin. Ze 139 przedszkolaków w 2015 r., ich liczba w 2019 r. wzrosła do 197. Tylko o 3,4% wzrosła liczba uczniów przedszkoli w Gminie Milejów. W 2019 r. uczyło się 271 uczniów i jest to wynik gorszy niż w poprzednich dwóch latach. O 1/5 wzrosła liczba uczniów przedszkoli w Gminie Puchaczów a o 1/3 w Gminie Urszulin.

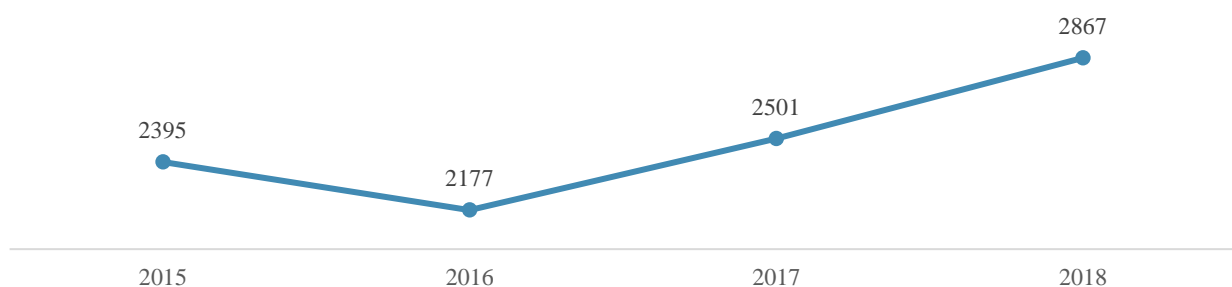
Tabela 9: Liczba uczniów w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych oraz punktach przedszkolnych w poszczególnych JST na terenie OF

	2015	2016	2017	2018	Zmiana
Cyców	237	300	279	340	43,5%
Ludwin	139	167	180	197	41,7%
Milejów	262	297	295	271	3,4%
Puchaczów	251	279	296	302	20,3%
Urszulin	112	131	133	149	33,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie liczba uczniów szkół podstawowych tylko w roku 2016 uległa pogorszeniu. Poza tym obserwujemy ich wzrost. W roku 2019 było ich 2 867 co stanowi przyrost o 23,9% w stosunku do roku 2015 i o 31,7% do roku 2016.

Wykres 30: Łączna liczba uczniów w szkołach podstawowych na terenie OF



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W każdej z gmin należących do obszaru funkcjonalnego odnotowano wzrost liczby uczniów w analizowanym okresie. Największy wzrost uczniów zauważalny jest w Gminie Urszulin. W 2019 r. w szkołach podstawowych uczyło się prawie o 1/3 uczniów więcej niż w roku 2015. Szkoły w Gminie Milejów zwiększyły ilość swoich uczniów o 20%. Porównywalny wzrost odnotowano na terenie Gminy Cyców. Mniejsze ale również znaczące wzrosty zauważono w Gminach Ludwin i Milejów. W 2019 r. najwięcej uczniów w szkołach podstawowych uczyło się w Gminach Cyców oraz Milejów. Najmniej w Gminie Urszulin.

Tabela 10: Liczba uczniów w szkołach podstawowych w poszczególnych JST na terenie OF

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	Zmiana
Cyców	571	519	590	682	19,4%
Ludwin	406	370	418	478	17,7%
Milejów	563	499	576	678	20,4%
Puchaczów	554	502	580	643	16,1%
Urszulin	301	287	337	386	28,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

1.4. INFRASTRUKTURA

1.4.1. Drogi i transport

Dostępność komunikacyjna i transportowa jest jednym z kluczowych elementów wpływających na rozwój danego obszaru, stanowiącym o jego potencjale ekonomicznym.

Podstawowy układ komunikacji OF tworzą:

- a) droga krajowa nr 82 Lublin – Włodawa.
- b) drogi wojewódzkie:
 - 831 Lublin – Łęczna – Cyców – Włodawa
 - 813 Łęczna – Ostrów Lubelski – Parczew – Międzyrzec Podlaski
 - 838 Głębokie – Dorohucza – Trawniki – Fajslawice,
 - 839 Cyców – Kulik – Siedliszcze,
 - 841 Cyców – Wierzbica – Staw,
 - 820 Łęczna – Sosnowica,
 - 829 Łucka – Łęczna – Biskupice

oraz drogi powiatowe i gminne.

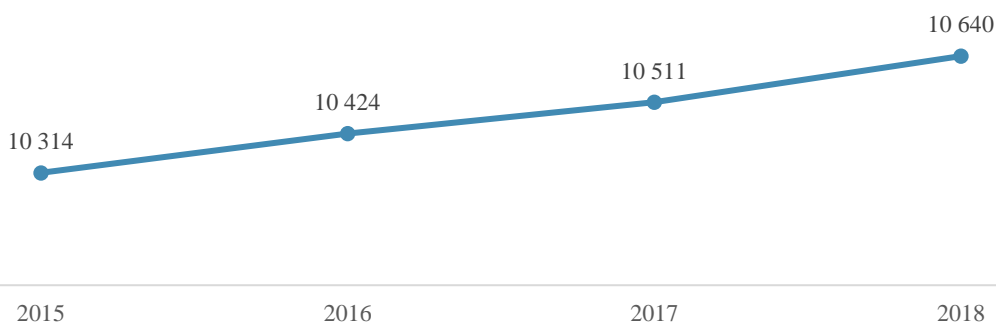
Połączenia komunikacyjne pomiędzy poszczególnymi miejscowościami OF oraz miejscowościami powiatu i województwa zapewnia komunikacja prywatnych przewoźników.

Przez teren OF przebiega również linia kolejowa Bogdanka–Jaszczów stanowiąca własność Skarbu Państwa (wieczysty użytkownik: Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.). Jest to linia przeznaczona dla ruchu wyłącznie towarowego, obsługująca wywóz węgla z Kopalni Węgla Kamiennego Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Linia kolejowa łączy się z magistralą Lublin–Chełm w miejscowości Jaszczów.

1.4.2. Zasoby mieszkaniowe

Od 2015 r. liczba mieszkań na terenie OF systematycznie wzrastała. W 2019 r. na obszarze znajdowało się 10 640 mieszkań (o 3,2% więcej niż w 2015 r.). O 2,36% wzrosła również wartość wskaźnika liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców – w ostatnim analizowanym roku wyniosła 328,9 wobec 321,3 w 2015 r. Wraz ze wzrostem liczby mieszkań wzrastała również ich powierzchnia użytkowa: przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w 2019 r. wyniosła 89,5 m² (o 0,8 m² więcej niż w 2015 r.), zaś przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę wyniosła 29,3 m² (o 0,9 m² więcej niż w 2015 r.).

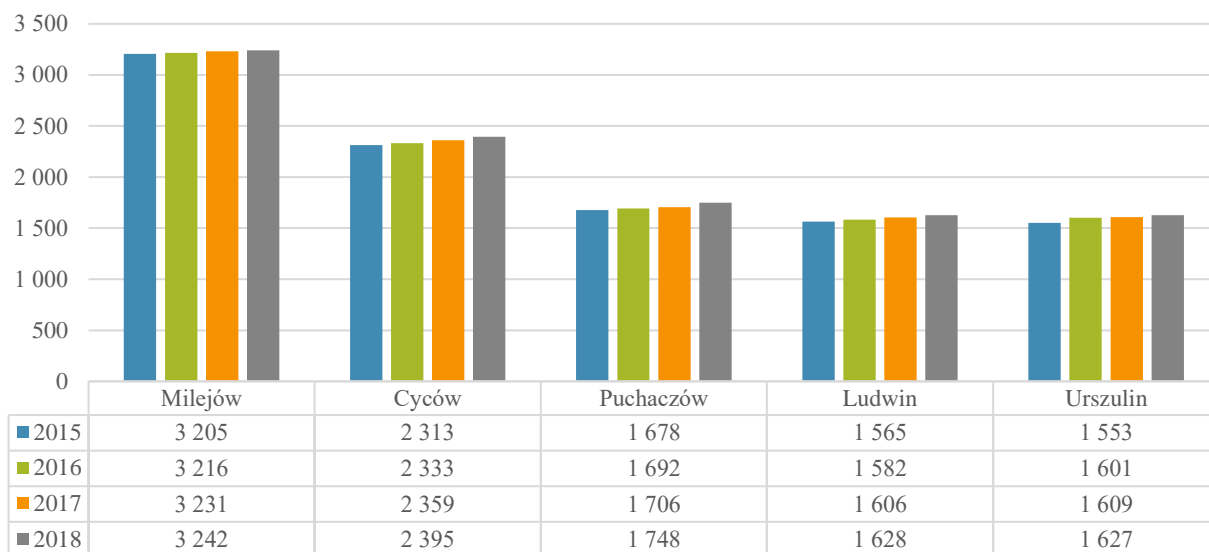
Wykres 31: Zasoby mieszkaniowe na obszarze OF w latach 2015-2018



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W żadnej z Gmin z OF nie nastąpiły znaczne wzrosty ani spadki w zasobach mieszkaniowych. W każdej z Gmin należącej do OF wartość wskaźnika liczby mieszkań na 1 000 mieszkańców nieznacznie wzrósł w porównaniu do 2015 r. Największy wzrost mieszkań wystąpił w Gminie Cyców a najmniejszy w Gminie Milejów, jednak to w niej znajdowało się najwięcej mieszkań, najmniej w Gminie Ludwin oraz Urszulin.

Wykres 32: Zasoby mieszkaniowe w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018



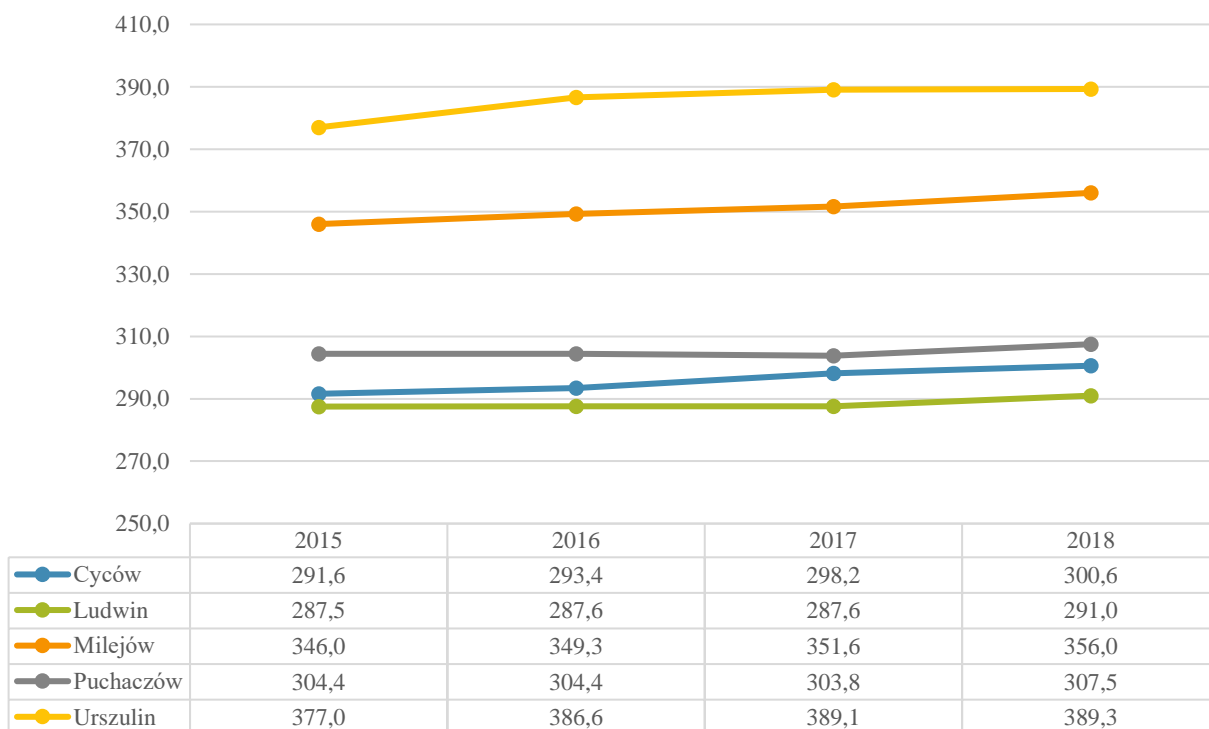
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Tabela 11: Zasoby mieszkaniowe na obszarze OF w latach 2015-2018 – wskaźniki

	2015	2016	2017	2018	zmiana
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	88,7	89,0	89,3	89,5	0,83%
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	28,4	28,7	29,0	29,3	3,17%
mieszkania na 1000 mieszkańców	321,3	324,3	326,1	328,9	2,36%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

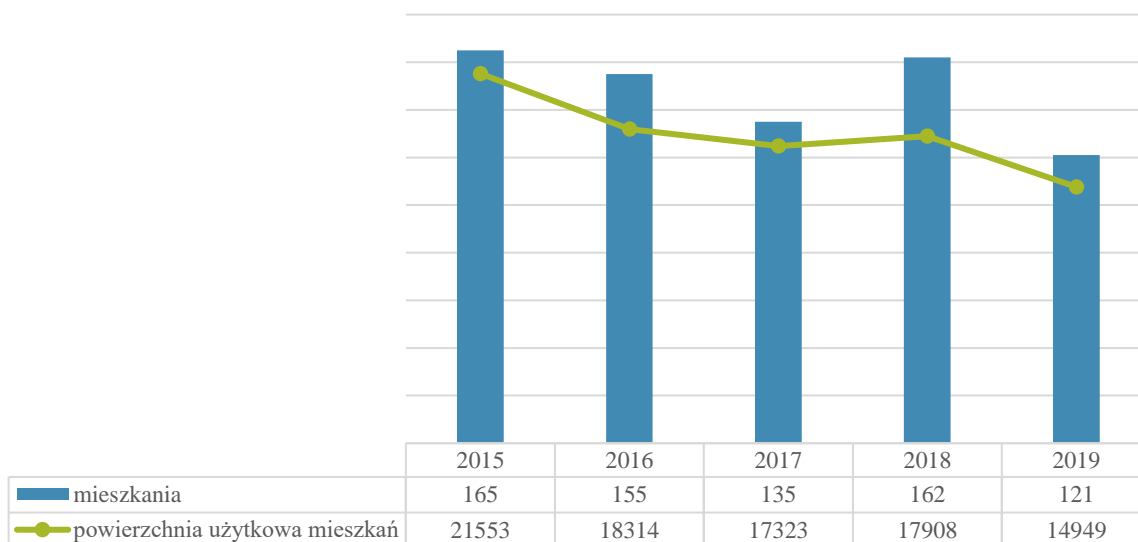
Wykres 33: Mieszkania na 1000 mieszkańców w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W 2019 r. na terenie OF oddano do użytkowania 121 mieszkań i była to najniższa wartość od 2015 r. Łączna powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań wyniosła 14 949 m², która również była najniższą wartością od 2015 r.

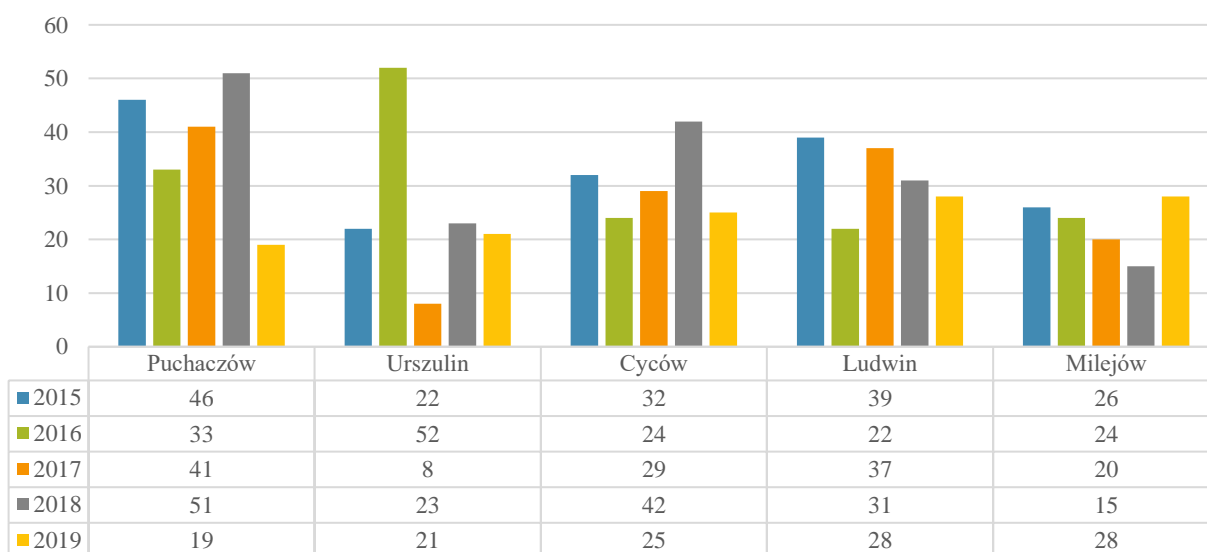
Wykres 34: Liczba i powierzchnia użytkowa mieszkań (m²) oddanych do użytkowania na obszarze OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W 2019 r. najmniej nowych mieszkań oddano w Gminie Puchaczów oraz Cyców. W 2019 r. Gmina Puchaczów zaliczyła również bardzo duży spadek w ilości oddanych mieszkań w porównaniu do roku wcześniejszego. Najwięcej natomiast nowych mieszkań oddano do użytkowania w Gminie Ludwin oraz Milejów. Gmina Milejów jest również jedyną w której ilość mieszkań oddanych w 2019 r. jest wyższa niż w 2015 r. W ciągu całego analizowanego okresu najwięcej mieszkań oddano w 2016 r. w Gminie Urszulin oraz w 2018 r. w Gminie Puchaczów, najmniej natomiast oddano w 2017 r. w Gminie Urszulin.

Wykres 35: Mieszkania oddane do użytkowania w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019

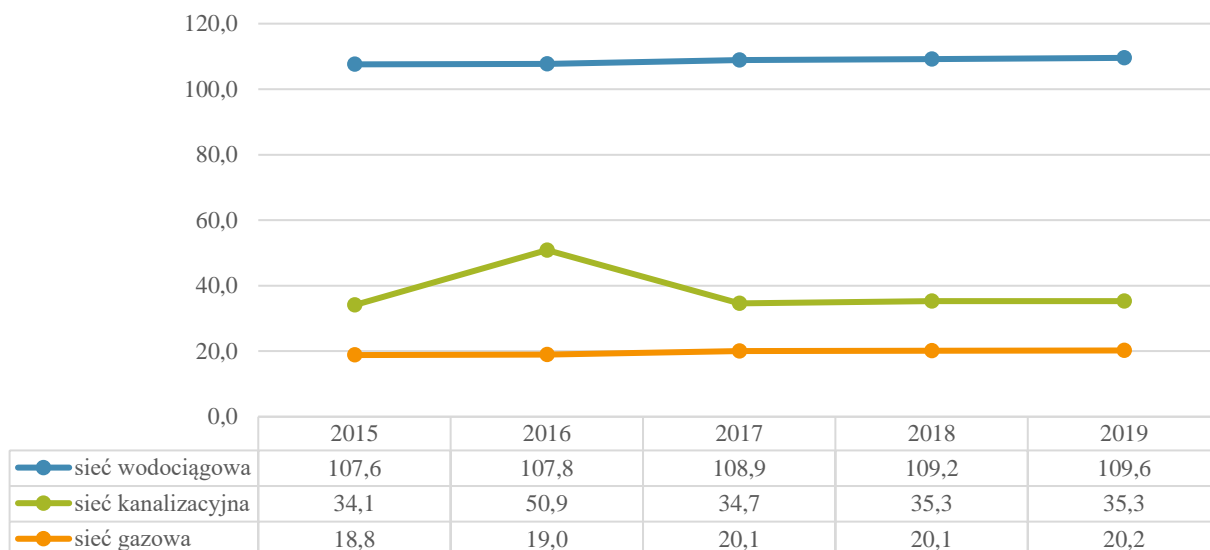


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

1.4.3. Infrastruktura sieciowa

Od 2015 r. średnia długość sieci rozdzielczej (w tym wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej) w przeliczeniu na 100 km² na terenie OF wzrastała – w 2018 r. sieć wodociągowa miała 109,6 km, sieć kanalizacyjna – 35,3 km, a sieć gazowa 20,2 km.

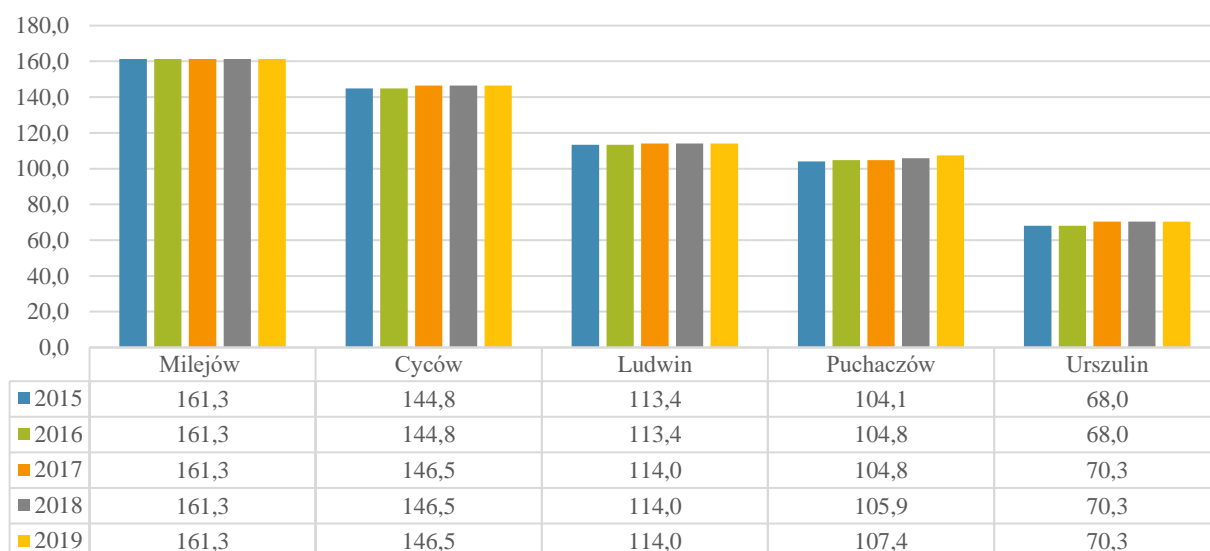
Wykres 36: Średnia długość sieci rozdzielczej na 100 km² na obszarze OF w latach 2015-2018 (w km)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie nie zaszły zasadnicze zmiany długości sieci wodociągowej w gminach należących do obszaru funkcjonalnego. W 2018 r. w Gminie Milejów długość sieci rozdzielczej wodociągowej pozostała taka sama jak w 2015 r. Największa zmiana zaszła w Gminie Puchaczów, gdzie długość wzrosła o 3,3 km.

Wykres 37: Długość sieci rozdzielczej wodociągowej na 100 km² w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018 (w km)

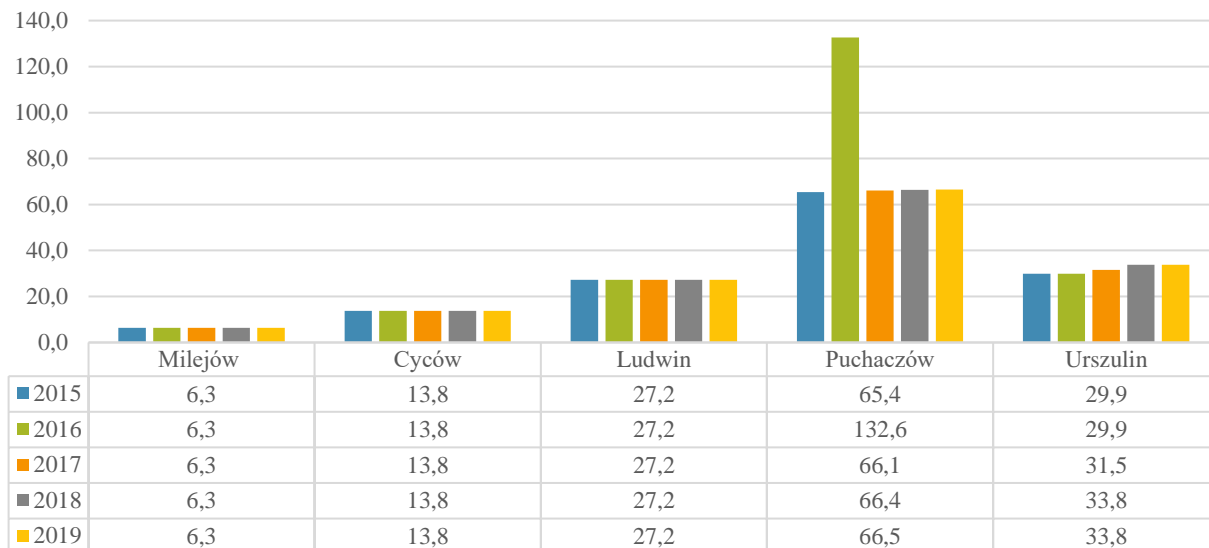


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Podobna sytuacja występuje w przypadku długości sieci rozdzielczej kanalizacyjnej. Jedyny zauważalny wzrost nastąpił w 2016 r. w Gminie Puchaczów (132,6 km). W następnych latach średnia długość

wróciła do stanu z 2015 r. Najmniejsza średnia długość sieci rozdzielczej kanalizacyjnej występuje w Gminie Milejów, która nie zmieniła się od 2015 r. Wartości niezmiennie pozostały również w Gminie Cyców oraz Gminie Ludwin.

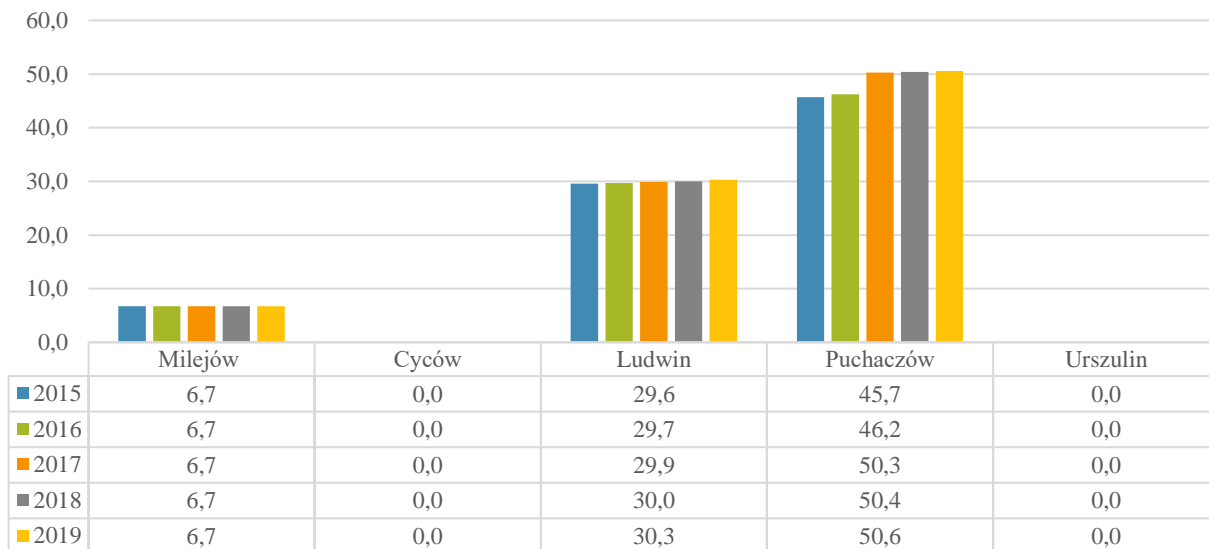
Wykres 38: Długość sieci rozdzielczej kanalizacyjnej na 100 km² w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018 (w km)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

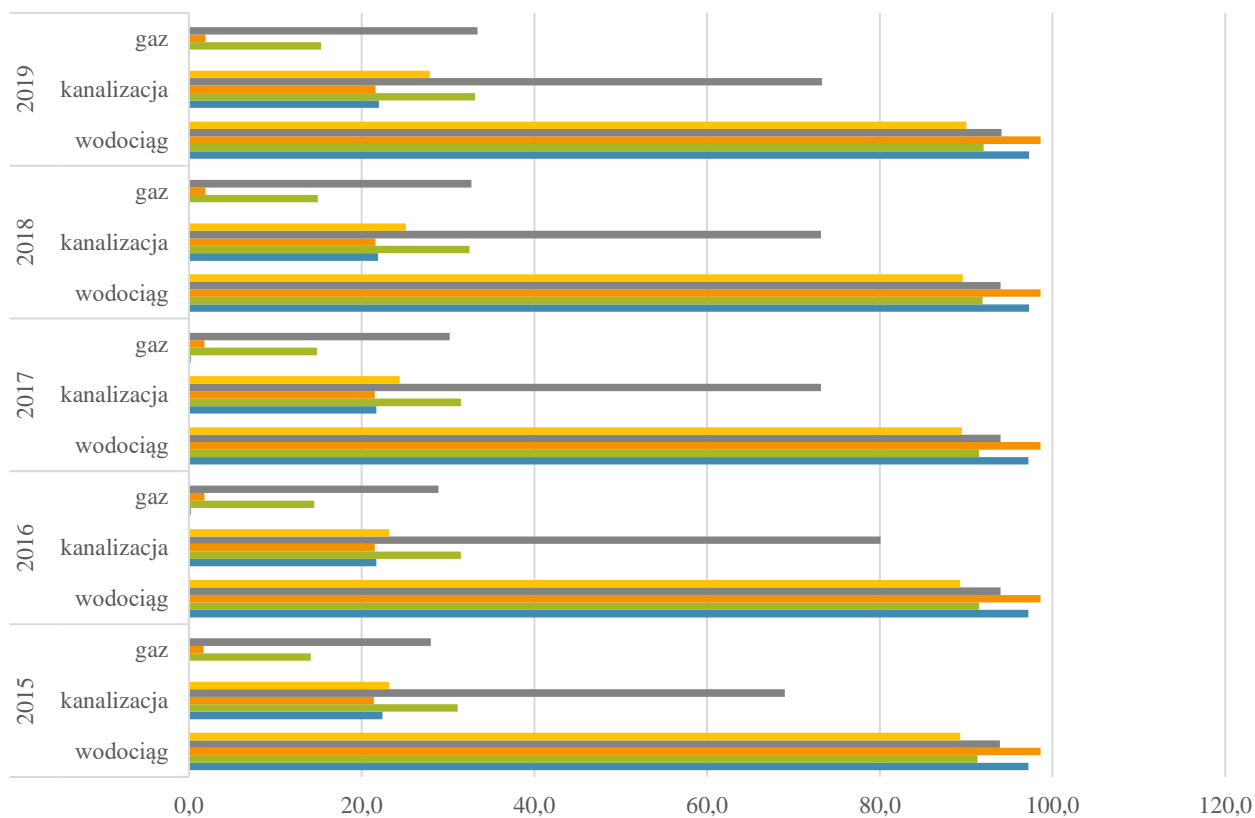
Na terenie OF sieć gazowa występuje w Gminie Puchaczów (50,6 km w 2019 r.), Gminie Ludwin (30,3 km) oraz Gminie Milejów (6,7 km). Pozostałe jednostki samorządu nie posiadają na swoim terenie gazu sieciowego.

Wykres 39: Długość sieci rozdzielczej gazowej na 100 km² w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018 (w km)



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 40: Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018 (w %)



	2015			2016			2017			2018			2019		
	wodociąg	kanalizacja	gaz	wodociąg	kanalizacja	gaz	wodociąg	kanalizacja	gaz	wodociąg	kanalizacja	gaz	wodociąg	kanalizacja	gaz
■ Urszulin	89,3	23,2	0,0	89,3	23,2	0,0	89,5	24,4	0,0	89,6	25,1	0,0	90,0	27,9	0,0
■ Puchaczów	93,9	69,0	28,0	94,0	80,1	28,9	94,0	73,2	30,2	94,0	73,2	32,7	94,1	73,3	33,4
■ Milejów	98,6	21,4	1,7	98,6	21,5	1,8	98,6	21,5	1,8	98,6	21,6	1,9	98,6	21,6	1,9
■ Ludwin	91,3	31,1	14,1	91,5	31,5	14,5	91,5	31,5	14,8	91,9	32,5	14,9	92,0	33,1	15,3
■ Cyców	97,2	22,4	0,1	97,2	21,7	0,2	97,2	21,7	0,2	97,3	21,9	0,0	97,3	22,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

1.5. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

1.5.1. Sektor rolniczy

Na terenie OF obszary wykorzystywane rolniczo stanowią niemal 69% powierzchni ogółem. Z Powszechnego Spisu Rolnego² przeprowadzonego w 2010 r. (najnowsze dostępne dane) wynika, że na terenie OF istniało 6 457 gospodarstw domowych, z czego ponad 89% utrzymywało się z działalności rolniczej.

Tabela 12: Gospodarstwa domowe z dochodami z różnych źródeł

	Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulin	SUMA
ogółem	1 483	1 077	1 560	1 134	1 203	6 457
z dochodem z działalności rolniczej	1 453	949	1 412	1 035	918	5 767
z dochodem z emerytury i renty	418	271	602	237	251	1 779
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	362	284	246	290	114	1 296
z dochodem z pracy najemnej	599	417	723	512	353	2 604
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	65	71	106	49	46	337
bez dochodów z działalności rolniczej	30	128	148	99	285	690
bez dochodów z emerytury i renty	1 065	806	958	897	952	4 678
bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	1 121	793	1 314	844	1 089	5 161
bez dochodów z pracy najemnej	884	660	836	622	850	3 852
bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emerytura i rentą	1 418	1 006	1 454	1 085	1 157	6 120

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010 wg siedziby gospodarstwa, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

Uprawą roślin zajmowało się 4 662 gospodarstw rolnych. W każdej z gmin wchodzących w skład OF wśród upraw dominowały zboża (4 257 gospodarstw) oraz ziemniaki (2 088 gospodarstw). Najrzadziej uprawiane były rzepak (136 gospodarstw) oraz strączkowe (80 gospodarstw).

Tabela 13: Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów

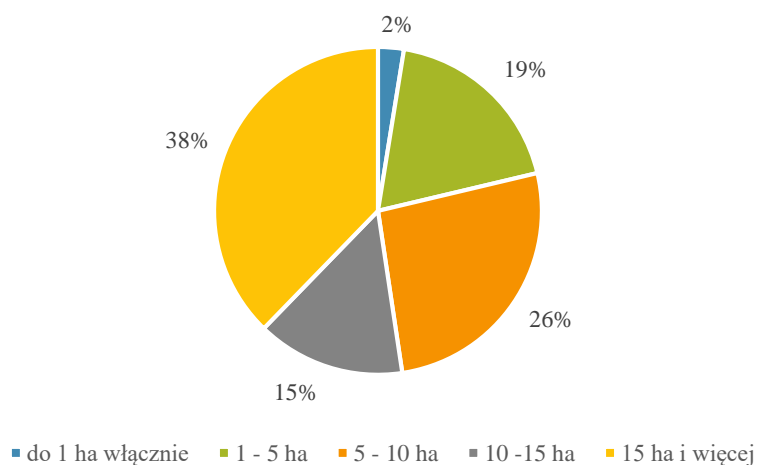
	Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulin	SUMA
ogółem	1 149	853	1 061	876	723	4 662
zboża razem	1 058	808	934	819	638	4 257
zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi	1 044	799	924	791	629	4 187
ziemniaki	458	439	464	426	301	2 088
uprawy przemysłowe	95	61	90	85	63	394
buraki cukrowe	20	42	65	62	7	196
rzepak i rzepik razem	43	19	27	37	10	136
strączkowe jadalne na ziarno razem	10	26	25	9	10	80
warzywa gruntowe	34	153	227	152	42	608

² Powszechnym Spisem Rolnym 2010 zostały objęte gospodarstwa rolne osób fizycznych i prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej. Ogółem w Powszechnym Spisie Rolnym 2010 badaniem objętych zostało ok. 1,8 mln podmiotów.

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010 wg siedziby gospodarstwa, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

W ogólnej liczbie gospodarstw rolnych, gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha stanowiły 38% gospodarstw i to one nie znacznie dominują w powierzchni gospodarstw rolnych. Wyróżniają się również gospodarstwa o powierzchni do 1 ha włącznie, które stanowiły jedynie 2% wszystkich gospodarstw.

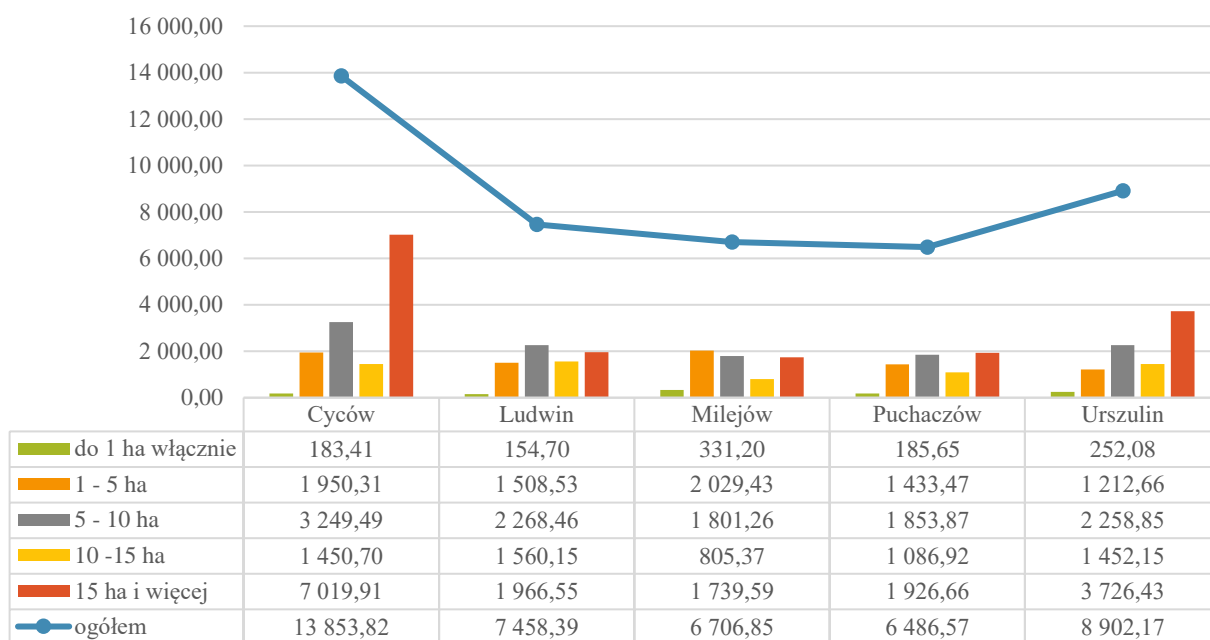
Wykres 41: Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych (ha) na obszarze OF w 2010 r.



Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010 wg siedziby gospodarstwa, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

Gmina Cyców wyróżnia się spośród wszystkich gmin OF łączną powierzchnią gospodarstw rolnych – 13 853,82 ha, z czego ponad 50% to gospodarstwa rolne powyżej 15 ha. Najmniejszą powierzchnię gospodarstw rolnych posiada Gmina Puchaczów – 6 486,57 ha. Dominują w niej gospodarstwa 5-10 ha oraz te powyżej 15 ha. Gmina Ludwin posiada gospodarstwa o łącznej powierzchni 7 458,39 ha, z czego 30% to gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha. Gmina Milejów z łączną powierzchnią 6 706,85 ha jest jedyną, w której dominują stosunkowo niewielkie gospodarstwa o powierzchni 1-5 ha. W Gminie Urszulin, podobnie jak w Gminie Cyców dominują największe gospodarstwa o powierzchni 15 i więcej ha (42%).

Wykres 42: Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych (ha) w poszczególnych JST OF w 2010 r.

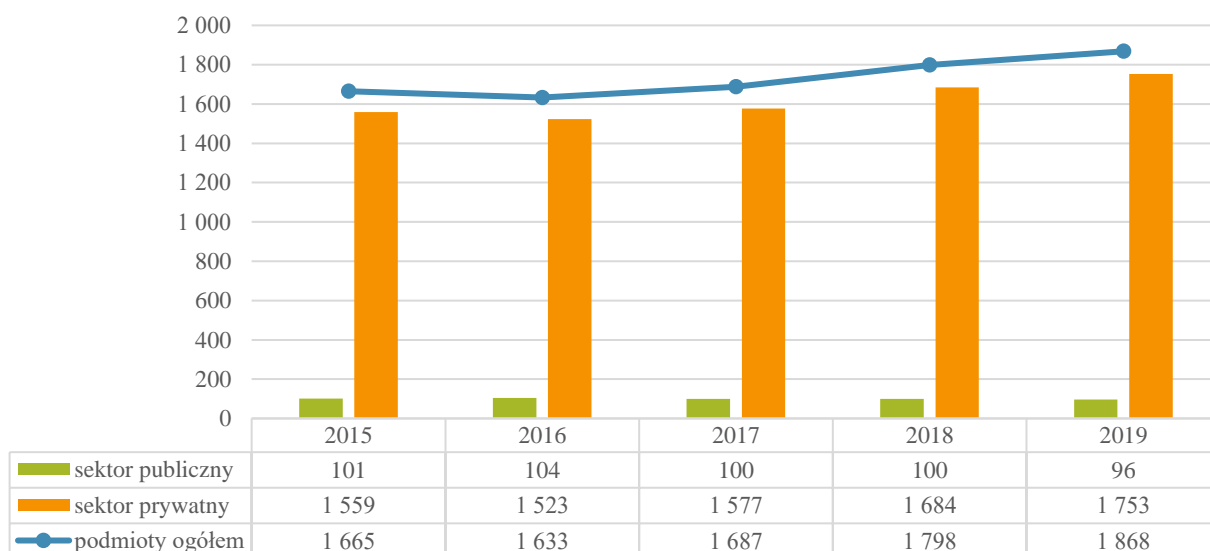


Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010 wg siedziby gospodarstwa, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.

1.5.2. Sektor przedsiębiorstw

W latach 2015–2019 liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na terenie OF wzrosła z poziomu 1 665 do 1 868, wykazując tym samym tempo wzrostu na poziomie 12%. Biorąc pod uwagę strukturę własności zdecydowanie dominowały przedsiębiorstwa z sektora prywatnego – w 2019 r. stanowiły 94% ogółu przedsiębiorstw.

Wykres 43: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na obszarze OF w latach 2015-2019

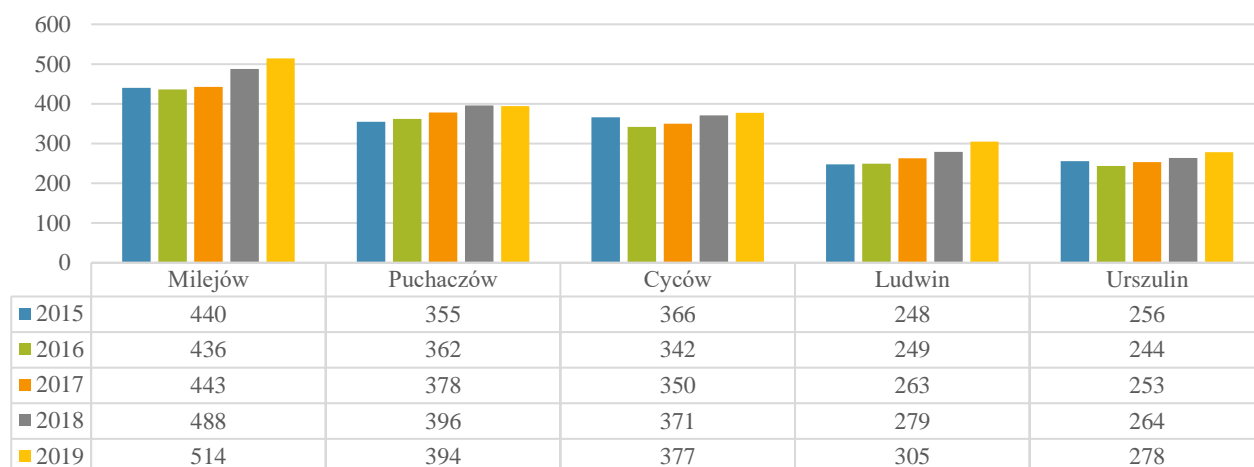


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było na terenie Gminy Milejów (w 2019 r. stanowiły prawie 30% wszystkich podmiotów zarejestrowanych na terenie OF) i Gminy Puchaczów (w 2019 r. stanowiły 20% wszystkich podmiotów zarejestrowanych na terenie OF). W poszczególnych gminach nie widać dużych wzrostów w ilości podmiotów gospodarczych. W analizowanym okresie najczęściej ich przybyło

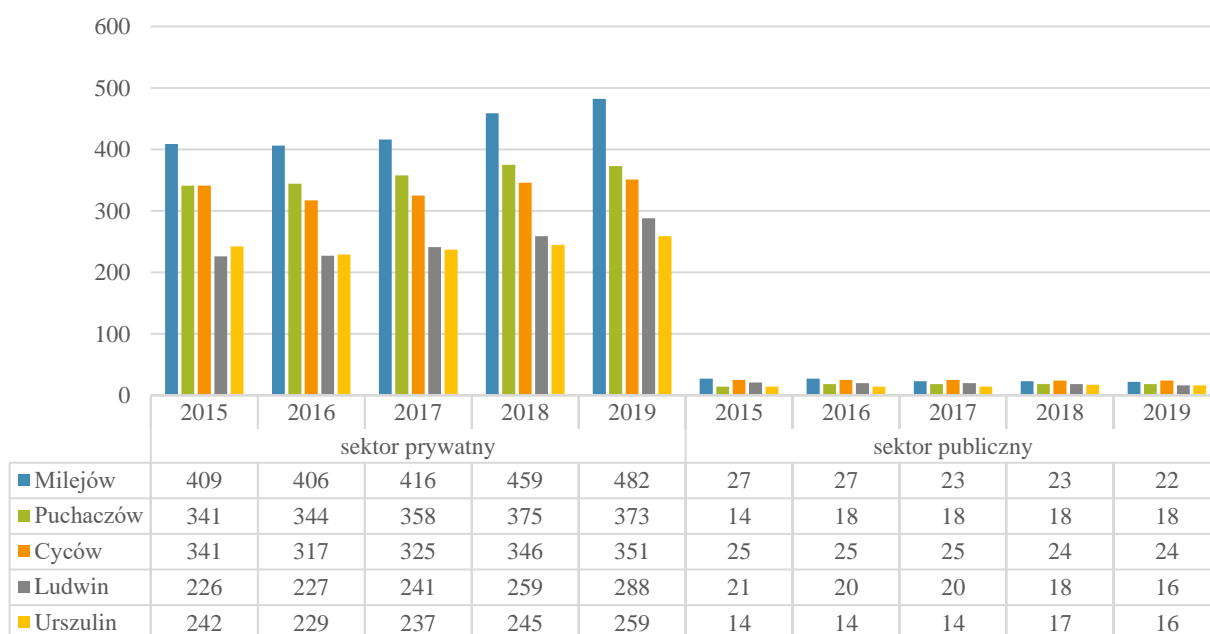
w Gminie Milejów (74 podmioty więcej) oraz Gminie Ludwin (57). Najmniej podmiotów przybyło w Gminie Cyców, od 2015 r. ich ilość wzrosła tylko o 11 podmiotów.

Wykres 44: Podmioty gospodarki narodowej ogółem wpisane do rejestru REGON w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

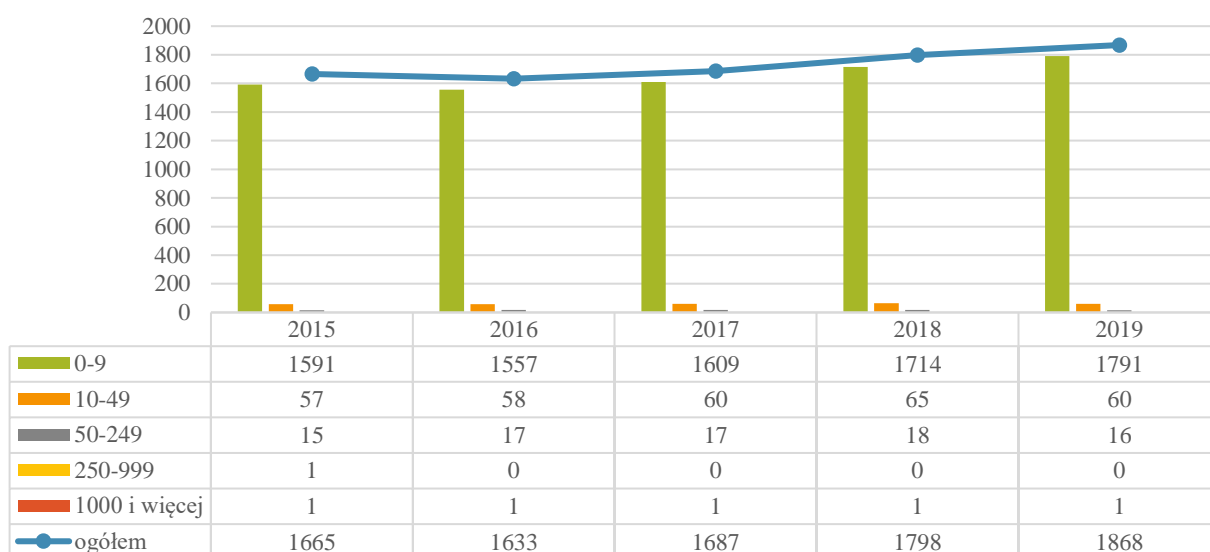
Wykres 45: Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własności wpisane do rejestru REGON w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Analiza struktury sektora przedsiębiorstw pod względem klas wielkości pokazuje, że dominującą grupą przedsiębiorstw w latach 2015–2019 były mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, które w 2019 r. stanowiły 95,9% wszystkich przedsiębiorstw. Należy przy tym zauważyć, że ich liczba wzrastała z roku na rok i w 2019 r. była o 12,6% większa niż w 2015 r. Drugą grupą pod względem liczebności w strukturze przedsiębiorstw wg klas wielkości były przedsiębiorstwa małe, stanowiące w 2019 r. 3,2% ogółu przedsiębiorstw. W całym obszarze funkcjonalnym znajduje się tylko jeden podmiot zatrudniający powyżej 1 000 pracowników.

Wykres 46: Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości na obszarze OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Każda z Gmin OF zwiększyła ilość mikroprzedsiębiorstw oraz podmiotów zatrudniających do 49 osób (poza Gminą Ludwin, która w tej kategorii zmniejszyła ilość podmiotów o -27%). Na terenie OF nie ma przedsiębiorstw klasy wielkości: 250-999 pracowników. W analizowanym okresie zakończył działalność jedyny taki podmiot, który w 2015 r. działał na terenie Gminy Milejów. Jednocześnie na całym obszarze funkcjonalnym działa jeden podmiot zatrudniający powyżej 1 000 pracowników i jest to Kopalnia Węgla Bogdanka, działająca na terenie Gminy Puchaczów.

Tabela 14: Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019

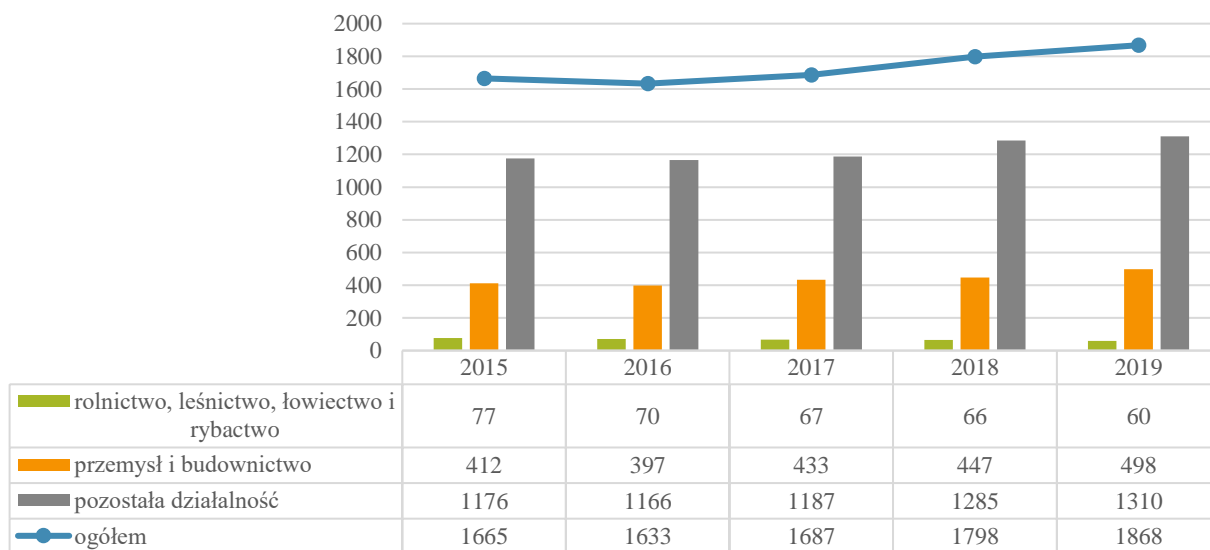
		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulin
ogółem	2015	366	248	440	355	256
	2016	342	249	436	362	244
	2017	350	263	443	378	253
	2018	371	279	488	396	264
	2019	377	305	514	394	278
	zmiana	3,0%	23,0%	16,8%	11,0%	8,6%
0 - 9	2015	352	234	421	336	248
	2016	329	234	418	340	236
	2017	337	247	425	356	244
	2018	354	263	469	374	254
	2019	361	293	495	374	268
	zmiana	2,6%	25,2%	17,6%	11,3%	8,1%
10 - 49	2015	11	11	16	13	6
	2016	10	11	16	15	6
	2017	10	12	16	15	7
	2018	13	12	17	15	8
	2019	13	8	17	14	8
	zmiana	18,2%	-27,3%	6,3%	7,7%	33,3%
50 - 249	2015	3	3	2	5	2
	2016	3	4	2	6	2
	2017	3	4	2	6	2
	2018	4	4	2	6	2
	2019	3	4	2	5	2
	zmiana	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%
250 - 999	2015	0	0	1	0	0

		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulin
	2016	0	0	0	0	0
	2017	0	0	0	0	0
	2018	0	0	0	0	0
	2019	0	0	0	0	0
	<i>zmiana</i>	-	-	-100,0%	-	-
1000 i więcej	2015	0	0	0	1	0
	2016	0	0	0	1	0
	2017	0	0	0	1	0
	2018	0	0	0	1	0
	2019	0	0	0	1	0
	<i>zmiana</i>	-	-	-	0,0%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

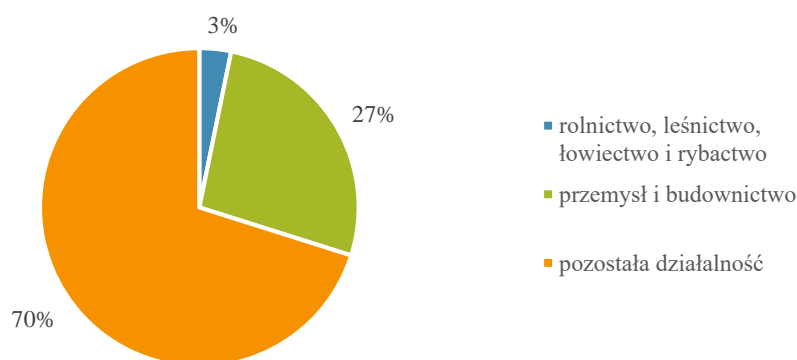
Struktura branż gospodarki na terenie OF wykazuje dominację firm prowadzących działalność inną niż rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo. Spośród 1 868 przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON na terenie OF w 2019 r. tylko 60 firm zajmowało się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem bądź rybactwem, a ich liczba w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 22%. Najliczniej reprezentowaną branżą wśród wszystkich podmiotów gospodarczych była „pozostała działalność”, stanowiąca w 2019 r. niemal 70% łącznej liczby przedsiębiorstw. 27% wszystkich podmiotów działających na obszarze OF to podmioty działające w przemyśle oraz budownictwie.

Wykres 47: Podmioty gospodarcze wg grup rodzajów działalności PKD 2007 na obszarze OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 48: Struktura podmiotów gospodarczych wg grup rodzajów działalności PKD 2007 na obszarze OF w 2019 r.



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

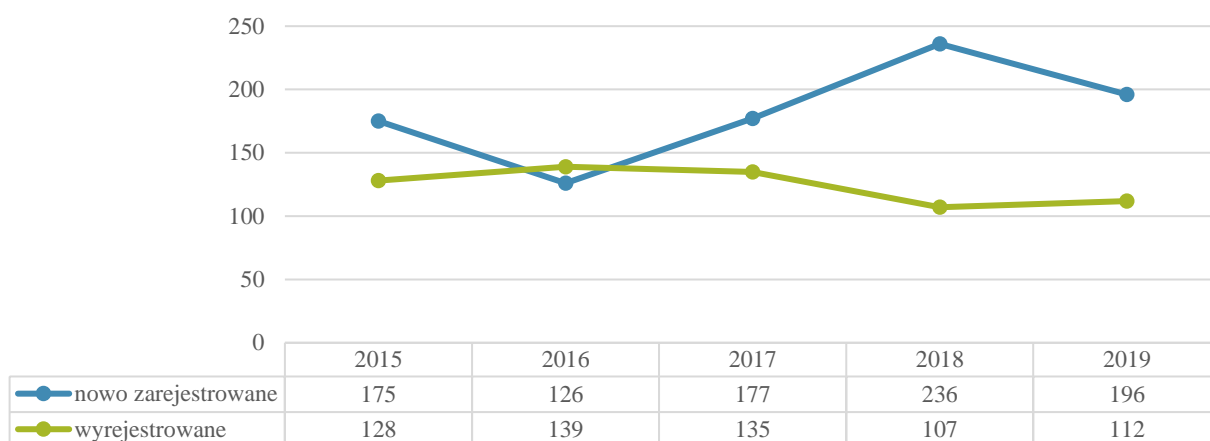
Tabela 15: Podmioty gospodarcze wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019

		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulin
2015	ogółem	366	248	440	355	256
	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23	4	21	18	11
	przemysł i budownictwo	104	76	93	91	48
	pozostała działalność	239	168	326	246	197
2016	ogółem	342	249	436	362	244
	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21	4	20	17	8
	przemysł i budownictwo	89	76	97	93	42
	pozostała działalność	232	169	319	252	194
2017	ogółem	350	263	443	378	253
	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	20	4	21	17	5
	przemysł i budownictwo	96	81	103	103	50
	pozostała działalność	234	178	319	258	198
2018	ogółem	371	279	488	396	264
	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19	3	21	16	7
	przemysł i budownictwo	100	81	113	108	45
	pozostała działalność	252	195	354	272	212
2019	ogółem	377	305	514	394	278
	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	4	20	13	6
	przemysł i budownictwo	109	96	128	111	54
	pozostała działalność	251	205	366	270	218

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

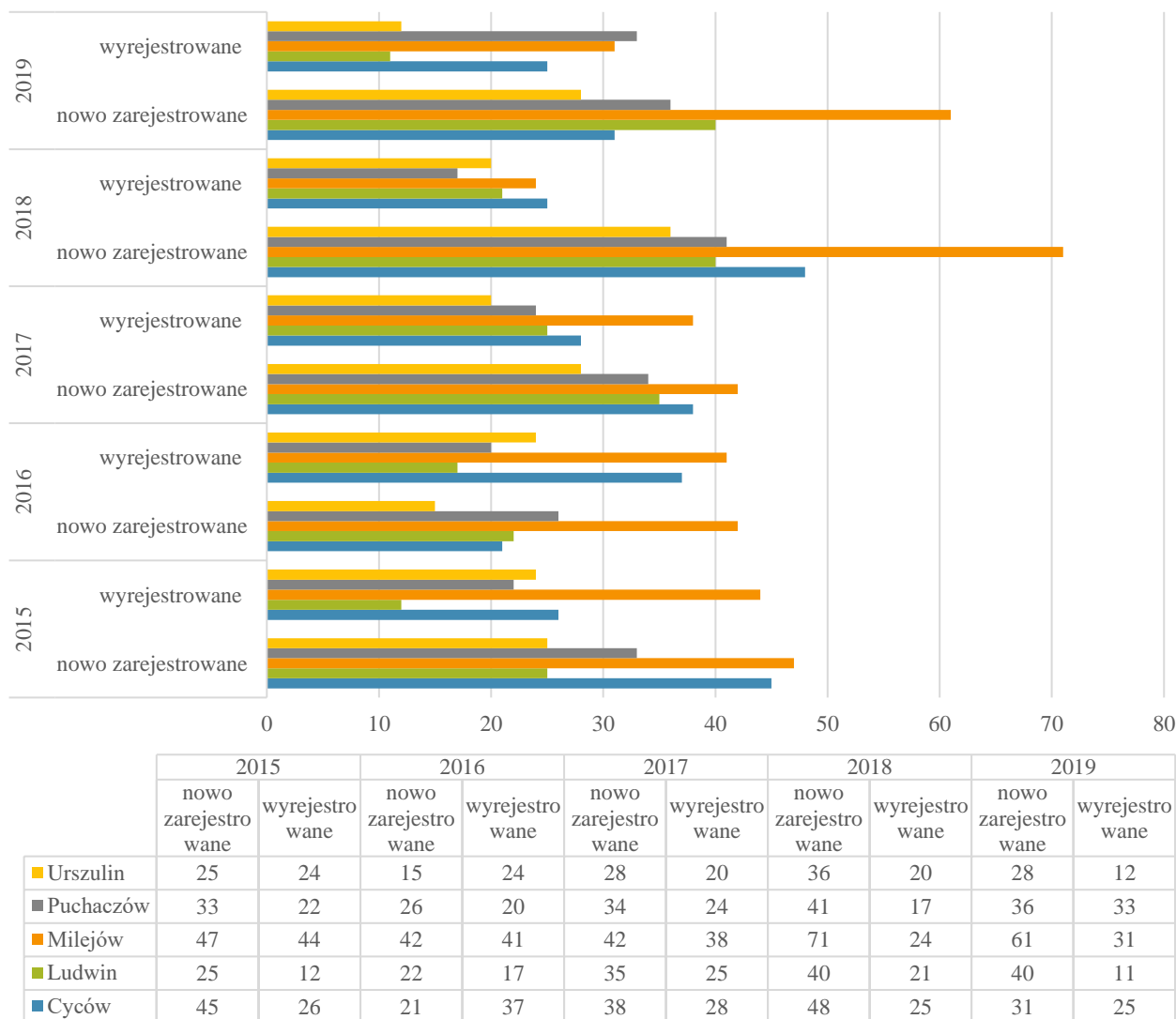
Analiza zmian w liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON pokazuje, że w większości analizowanych lat, liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych z rejestru. Wyjątkiem był 2016 r., w którym na 126 nowo zarejestrowanych firm, 139 zostało wyrejestrowanych. W 2019 r. zarejestrowano 196 nowych przedsiębiorstw – o 21 więcej niż w 2015 r. – a wyrejestrowano 112 podmiotów (o 16 mniej niż w 2015 r.).

Wykres 49: Zmiany w liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarze OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

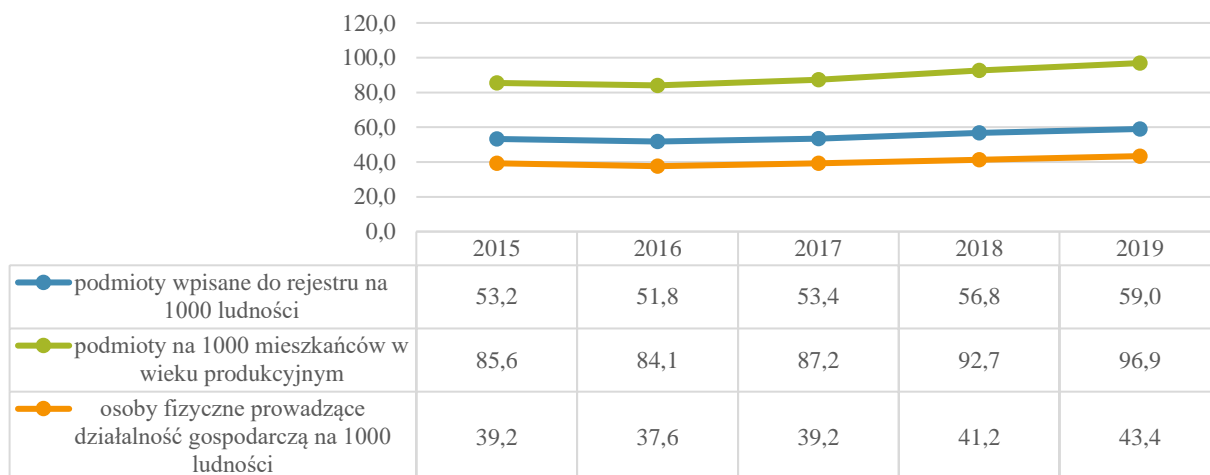
Wykres 50: Zmiany w liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

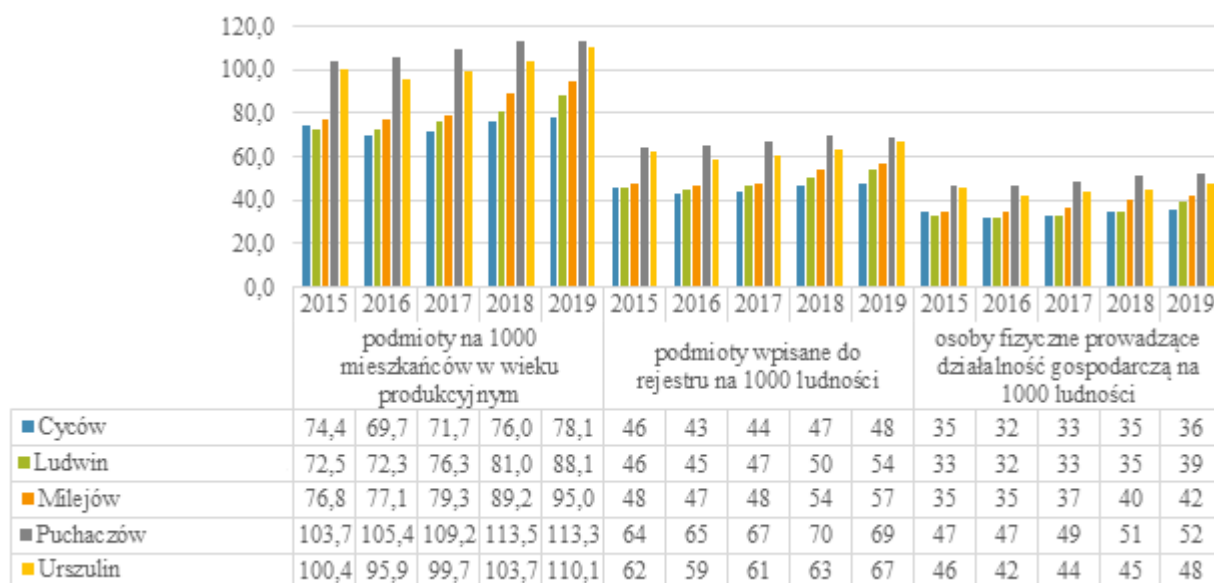
Wskaźnik podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności na terenie OF w latach 2015–2019 (poza 2016 r. w którym odnotowano niewielki spadek) wzrastał i w 2019 r. wyniósł 59. O 13% (do poziomu 96) wzrosła również wartość wskaźnika podmiotów na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, a o 10,7% (do poziomu 43,4) wzrosła wartość wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 ludności.

Wykres 51: Podmioty gospodarcze na obszarze OF w latach 2015-2019 – wskaźniki



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 52: Podmioty gospodarcze w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019 – wskaźniki



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Analizując podmioty gospodarcze wg sekcji PKD można stwierdzić, że w całym analizowanym okresie, we wszystkich gminach wchodzących w skład OF główną sekcją jest sekcja G: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle. Stanowi ona ponad 20% wszystkich podmiotów gospodarczych. Drugą w kolejności jest sekcja F tj. budownictwo, które stanowi 17% wszystkich przedsiębiorstw. Najmniej przedsiębiorstw przypisanych jest do sekcji D: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych. Takich podmiotów w całym OF jest tylko 4.

Tabela 16: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w poszczególnych JST na terenie OF w latach 2015-2019

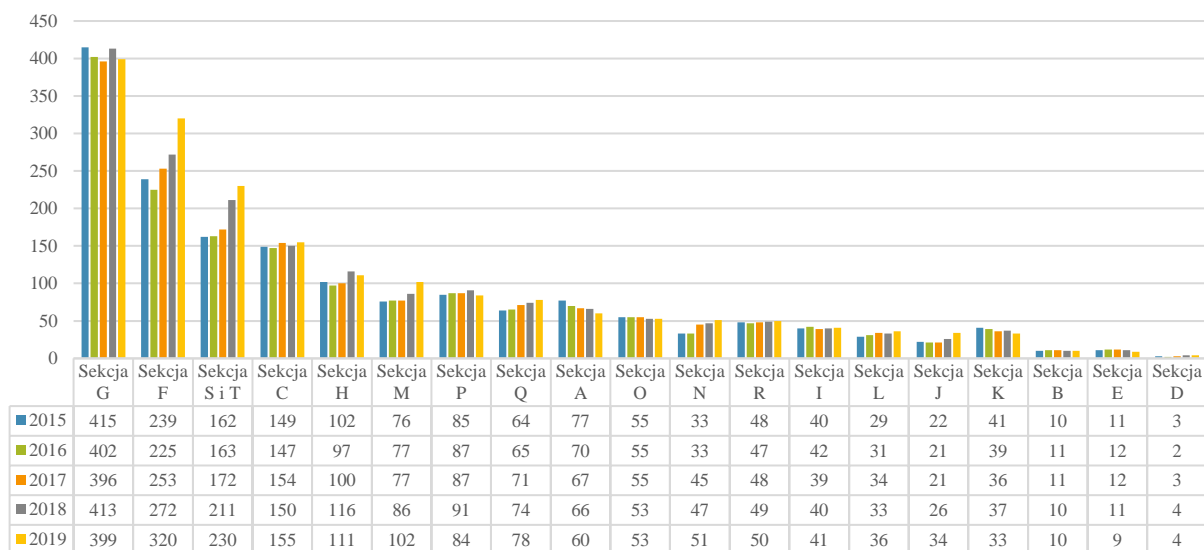
		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulim	SUMA
ogółem	2015	366	248	440	355	256	1 665
	2016	342	249	436	362	244	1 633
	2017	350	263	443	378	253	1 687
	2018	371	279	488	396	264	1 798
	2019	377	305	514	394	278	1 868
	zmiana	3,0%	23,0%	16,8%	11,0%	8,6%	12,2%
Sekcja A: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2015	23	4	21	18	11	77
	2016	21	4	20	17	8	70
	2017	20	4	21	17	5	67
	2018	19	3	21	16	7	66
	2019	17	4	20	13	6	60
	zmiana	-26,1%	0,0%	-4,8%	-27,8%	-45,5%	-22,1%
Sekcja B: górnictwo i wydobywanie	2015	2	1	1	4	2	10
	2016	2	3	1	3	2	11
	2017	2	3	1	3	2	11
	2018	2	2	1	3	2	10
	2019	2	2	1	3	2	10
	zmiana	0,0%	100,0%	0,0%	-25,0%	0,0%	0,0%
Sekcja C: przetwórstwo przemysłowe	2015	42	27	29	32	19	149
	2016	41	24	31	35	16	147
	2017	44	23	34	37	16	154
	2018	42	24	35	36	13	150
	2019	43	26	36	37	13	155
	zmiana	2,4%	-3,7%	24,1%	15,6%	-31,6%	4,0%
Sekcja D: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2015	0	0	1	2	0	3
	2016	0	0	0	2	0	2
	2017	0	0	0	2	1	3
	2018	0	0	0	2	2	4
	2019	0	0	0	2	2	4
	zmiana	-	-	-100,0%	0,0%	-	33,3%
Sekcja E: dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2015	1	1	4	4	1	11
	2016	1	1	5	4	1	12
	2017	1	1	5	4	1	12
	2018	1	1	4	4	1	11
	2019	1	1	4	2	1	9
	zmiana	0,0%	0,0%	0,0%	-50,0%	0,0%	-18,2%
Sekcja F: budownictwo	2015	59	47	58	49	26	239
	2016	45	48	60	49	23	225
	2017	49	54	63	57	30	253
	2018	55	54	73	63	27	272
	2019	63	67	87	67	36	320
	zmiana	6,8%	42,6%	50,0%	36,7%	38,5%	33,9%
Sekcja G: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	2015	93	54	105	86	77	415
	2016	88	56	99	86	73	402
	2017	86	52	97	87	74	396
	2018	90	54	103	89	77	413
	2019	85	57	103	82	72	399
	zmiana	-8,6%	5,6%	-1,9%	-4,7%	-6,5%	-3,9%
Sekcja H: transport i gospodarka magazynowa	2015	14	12	38	27	11	102
	2016	12	9	37	26	13	97
	2017	15	11	35	26	13	100
	2018	19	13	41	29	14	116
	2019	16	11	42	28	14	111
	zmiana	14,3%	-8,3%	10,5%	3,7%	27,3%	8,8%
Sekcja I: działalność związana z	2015	10	5	7	10	8	40
	2016	11	6	5	10	10	42

		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulín	SUMA
zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2017	9	5	5	10	10	39
	2018	9	5	4	12	10	40
	2019	8	7	3	13	10	41
	zmiana	-20,0%	40,0%	-57,1%	30,0%	25,0%	2,5%
Sekcja J: informacja i komunikacja	2015	2	2	9	3	6	22
	2016	3	2	9	3	4	21
	2017	3	3	8	3	4	21
	2018	4	5	7	3	7	26
	2019	4	6	11	4	9	34
	zmiana	100,0%	200,0%	22,2%	33,3%	50,0%	54,5%
Sekcja K: działalność finansowa i ubezpieczenia	2015	12	8	6	12	3	41
	2016	11	5	6	14	3	39
	2017	10	5	5	13	3	36
	2018	8	4	12	10	3	37
	2019	8	4	11	8	2	33
	zmiana	-33,3%	-50,0%	83,3%	-33,3%	-33,3%	-19,5%
Sekcja L: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2015	5	2	17	0	5	29
	2016	5	2	17	0	7	31
	2017	5	4	18	0	7	34
	2018	5	4	18	0	6	33
	2019	6	3	19	1	7	36
	zmiana	20,0%	50,0%	11,8%	-	40,0%	24,1%
Sekcja M: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2015	13	10	23	19	11	76
	2016	14	11	23	18	11	77
	2017	15	11	24	17	10	77
	2018	16	12	29	18	11	86
	2019	20	16	29	22	15	102
	zmiana	53,8%	60,0%	26,1%	15,8%	36,4%	34,2%
Sekcja N: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2015	5	8	7	9	4	33
	2016	4	8	9	9	3	33
	2017	2	13	13	13	4	45
	2018	3	14	14	12	4	47
	2019	3	16	12	14	6	51
	zmiana	-40,0%	100,0%	71,4%	55,6%	50,0%	54,5%
Sekcja O: administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2015	11	9	11	14	10	55
	2016	11	9	11	14	10	55
	2017	11	9	11	14	10	55
	2018	11	9	10	14	9	53
	2019	11	9	10	14	9	53
	zmiana	0,0%	0,0%	-9,1%	0,0%	-10,0%	-3,6%
Sekcja P: edukacja	2015	22	20	23	10	10	85
	2016	23	19	22	14	9	87
	2017	23	20	19	14	11	87
	2018	22	20	20	14	15	91
	2019	20	19	20	12	13	84
	zmiana	-9,1%	-5,0%	-13,0%	20,0%	30,0%	-1,2%
Sekcja Q: opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2015	14	10	20	9	11	64
	2016	12	10	21	11	11	65
	2017	14	10	24	11	12	71
	2018	15	11	24	12	12	74
	2019	14	10	28	13	13	78
	zmiana	0,0%	0,0%	40,0%	44,4%	18,2%	21,9%
Sekcja R: działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2015	7	9	16	9	7	48
	2016	7	9	15	9	7	47
	2017	9	9	16	8	6	48
	2018	9	9	15	8	8	49
	2019	11	8	14	8	9	50
	zmiana	57,1%	-11,1%	-12,5%	-11,1%	28,6%	4,2%
	2015	31	18	41	38	34	162

		Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulin	SUMA
Sekcje S i T: pozostała działalność usługowa; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	2016	30	19	43	38	33	163
	2017	31	23	42	42	34	172
	2018	39	32	54	50	36	211
	2019	43	37	61	50	39	230
	<i>zmiana</i>	<i>38,7%</i>	<i>105,6%</i>	<i>48,8%</i>	<i>31,6%</i>	<i>14,7%</i>	<i>42,0%</i>
Sekcja U: organizacje i zespoły eksterytorialne	2015	0	0	0	0	0	0
	2016	0	0	0	0	0	0
	2017	0	0	0	0	0	0
	2018	0	0	0	0	0	0
	2019	0	0	0	0	0	0
	<i>zmiana</i>	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 53: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 na terenie OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Czynnikami sprzyjającymi rozwojowi przedsiębiorczości i inwestycji są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i wyznaczone w nich tereny pod przemysł i usługi. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ustalone zostały we wszystkich gminach wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego.

1.6. KULTURA, WIZERUNEK I CZAS WOLNY

1.6.1. Atrakcyjność turystyczna gminy

Omawiany Obszar Funkcjonalny charakteryzuje się bogatą ofertą turystyczną. Na terenie gmin Puchaczów, Cyców, Milejów, Ludwin, Łęczna, Spiczyn powstały liczne trasy rowerowe, które zostały zrealizowane dzięki projektowi „Daleko od szosy” współfinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Projekt ten wyznacza sześć tras rowerowych z czego pięć z nich zawartych jest w granicach OF. Trasy te wpływają zarówno na jakość komunikacji między miejscowościami, jak i przyczyniają się do atrakcyjności turystycznej obszaru funkcjonalnego. Wśród szlaków można wyróżnić:

- trasę nr 1, która przebiega przez gminy: Puchaczów, Ludwin, Spiczyn – o długości 42 km
- trasę nr 3, która przebiega przez gminy: Cyców, Puchaczów (pętla) – o długości 35 km
- trasę nr 4, która przebiega przez gminy: Łęczna, Milejów, Puchaczów (pętla) – o długości 44 km
- trasę nr 5, która przebiega przez gminy: Cyców (pętla) – o długości 21 km
- trasę nr 6, która przebiega przez gminy: Łęczna, Milejów, Puchaczów, Cyców – o długości 26 km.

Kolejnymi atrakcjami turystycznymi znajdującymi się w Obszarze Funkcjonalnym są szlaki edukacyjne. W gminie Urszulin znajduje się siedziba Dyrekcji Poleskiego Parku Narodowego, w miejscu którym swój początek mają niektóre szlaki turystyczne takie jak ścieżka „Tropem Przyrody” czy „Splawy”. Przy budynku Dyrekcji Poleskiego Parku Narodowego funkcjonuje również wypożyczalnia rowerów, która umożliwia turystom przemieszczanie się do ścieżek turystycznych, które mają swój początek w miejscowościach ościennych. Pod względem aktywnego wypoczynku OF cieszy się popularnością przez wykorzystywanie szlaków konnych, tras kajakowych, rowerowych, nordic walkingu, birdwatchingu, szlaków wyznaczonych przez PTTK oraz ścieżek przyrodniczych Poleskiego Parku Narodowego.

Turyści odwiedzający OF mogą korzystać z licznych noclegów w hotelach, schroniskach czy gospodarstwach agroturystycznych, należą do nich m.in.:

- Majątek Rutka w Puchaczowie,
- Siedlisko Józefka w Zaróbce,
- Ośrodek Marynka w Wólce Cycowskiej,
- Noclegi Restauracja Applause w Ludwinie,
- Siedlisko Bolek w Nadrybie-Wieś,
- Hotel Drob w Urszulinie,
- Schronisko Młodzieżowe przy Szkole Podstawowej w Urszulinie,
- Zajazd Drob w Urszulinie,
- gospodarstwa agroturystyczne z pojedynczymi domkami do wynajęcia.

Ważnym elementem krajobrazu są obiekty zabytkowe. Pełne wykorzystanie zasobów kulturowych danego obszaru stanowi podstawową przesłankę rozwoju lokalnego. W ramach dziedzictwa kulturowego wymienić można dwie główne, wzajemnie powiązane grupy: dorobek kultury materialnej oraz dorobek w ramach kultury duchowej. Poniżej przedstawione zostały zabytki z terenu OF wpisane do Centralnego Rejestru Zabytków oraz znajdujące się w ewidencji Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, objęte pośrednią ochroną:

- Gmina Cyców:
 - Zespół dworsko-parkowy w Świerszczowie – Nr rejestru A – 187;
 - Zespół dworsko-parkowy w Garbatówce – Nr rejestru A – 188;
 - Zespół dawnej cerkwi greko-katolickiej w Świerszczowie – Nr rejestru A 784;
 - Zespół dawnej cerkwi greko-katolickiej w Cycowie – Nr rejestru A 140/86,
 - Budynek szkoły podstawowej z 1926 r. – Cyców, ul. Chełmska 44;
 - Dom mieszkalny z poł. XIX w. – Cyców, ul. Chełmska 81;

- Budynek mieszkalny, drewniany dom pastora – Cyców, ul. Kościelna 517;
- Dawny zbór ewangelicki z 1875 r. (obecnie nieużytkowany), z zachowanym drzewostanem – ul. Kościelna.
- Gmina Ludwin:
 - Dratów – cerkiew pw. św. Mikołaja, murowana, z początku XIX w., nr rej. A/986. Cerkiew powstała ok. 1880 r. Na ten zabytkowy zespół składa się również: drzewostan otaczający cerkiew, aleja dojazdowa i dom duszpasterstwa, tzw. „popówka”.
 - Kaniwola – zespół dworsko-parkowy z początku XX w. (własność prywatna), rej. A/987, dwór murowany z ok. 1922 r., spichlerz (murowano-drewniany) z 1922 r., budynek gospodarczy murowany z lat 20-tych XX w. oraz park z początku XX w.
 - Budynek Urzędu Gminy w Ludwinie
 - Dworek z 1884 roku i spichlerz z 1888 roku w Ludwinie
 - Cerkiew prawosławna p.w. św. Mikołaja w Dratowie
- Gmina Milejów:
 - Dwór w Milejowie z 1903 r.,
 - Kapliczka św. Jana Nepomucena,
 - Cukrownia w Milejowie z 1907 r.,
 - Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Milejowie
 - Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Łączuchowie
 - Krzyż Niepodległościowy w Milejowie
 - Cmentarz w Milejowie,
 - Dwór murowany z 1903-1904 roku w Łączuchowie
 - Kurhan w Łączuchowie,
 - Dwór w Jaszczowie,
 - Szpital w Jaszczowie,
 - Kapliczka w Jaszczowie,
 - Dwór w Łysołajach,
 - Cmentarz wojenny w Łysołajach,
 - Cmentarz wojenny w Maryniowie,
 - Pomnik w Kol. Ostrówek,
 - Mogiła partyzantów w Majdanie Siostrzytowskim,
 - Cmentarz wojenny w Zalesiu,
 - Kopiec w Klarowie;
- Gmina Puchaczów:
 - Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Puchaczowie z 1778 r.
 - Nowa murowana dzwonnica z 1854 r., wzniesiona na miejscu pierwotnej, drewnianej;
 - Kaplica przy drodze do Nadrybia z 1533 r.;
 - Barokowa figura w Rynku w Puchaczowie z XVIII w.,
 - Kapliczka murowana z końca XIX w. (najprawdopodobniej), ze starszą rzeźbą św. Jana Nepomucena znajdująca się przy ulicy Lubelskiej w Puchaczowie
 - Kopiec w Ciechankach Łączuchowskich
 - Mogiła partyzantów w Ostrówku
- Gmina Urszulin:
 - Kościół Chrystusa Miłosiernego w Urszulinie,
 - Pomnik zamordowanych Żydów Urszulińskich,
 - Pomnik zamordowanych mieszkańców Urszulina,
 - Kapliczka z 1905 r. w Urszulinie.

1.6.2. Kultura, sport i organizacja czasu wolnego

Rola kultury w tworzeniu tożsamości regionu jest niepowtarzalna. Stanowi ona dorobek przeszłych pokoleń, uzupełniony współczesną twórczą działalnością. Życie kulturalne na terenie OF tworzą następujące domy i ośrodki kultury:

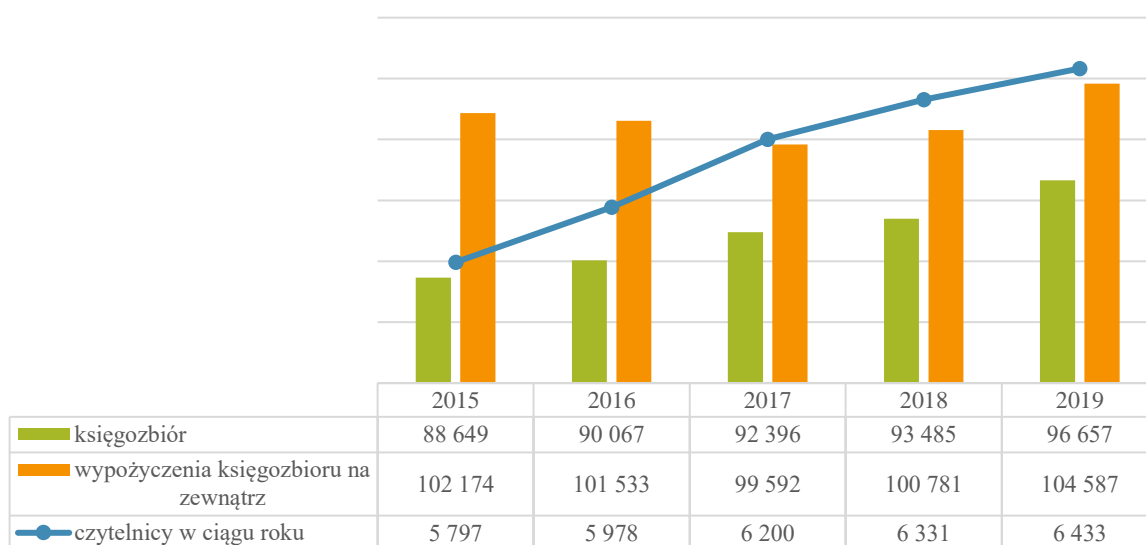
- Gminny Dom Kultury w Cycowie,
- Gminne Centrum Kultury i Sportu w Ludwinie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Milejowie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Puchaczowie,

Instytucjami, które także odpowiadają za rozwój kultury są biblioteki publiczne. Na terenie OF prowadzi działalność 5 bibliotek i 8 filii:

1. Gminna Biblioteka Publiczna w Cycowie oraz jej filie w Ludwinowie i Malinówce,
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Ludwinie oraz filie w Piasecznie i Zezulinie,
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Milejowie oraz jej filie w Łysołajach i Łańcuchowie,
4. Gminna Biblioteka Publiczna w Puchaczowie oraz jej filia w Ciechankach,
5. Gminna Biblioteka Publiczna w Urszulinie oraz jej filia w Wytuczynie.

W analizowanym okresie księgozbiór zgromadzony w bibliotekach na terenie OF systematycznie się zwiększał – w 2019 r. jego wolumin wyniósł 96 657, przy łącznej liczbie wypożyczeń na zewnątrz równej 104 587. W ciągu roku biblioteki funkcjonujące na terenie OF gromadziły średnio 6,4 tys. czytelników.

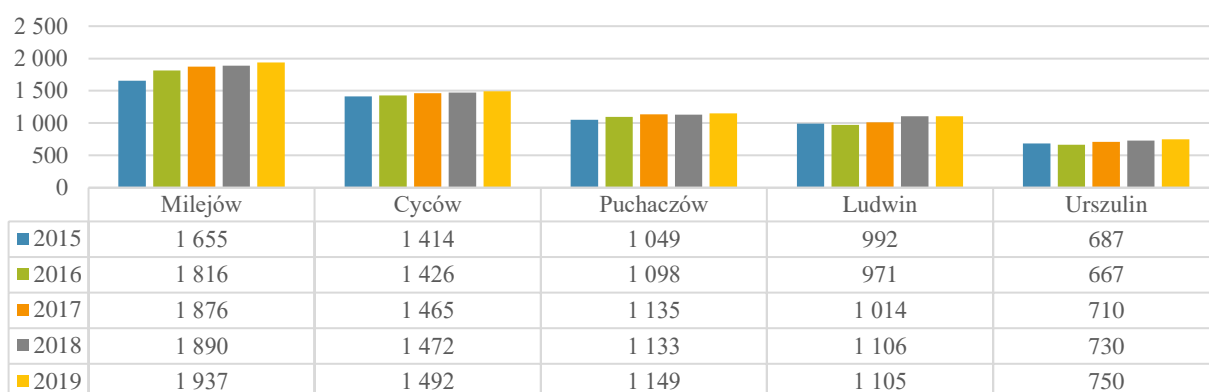
Wykres 54: Działalność bibliotek na obszarze OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

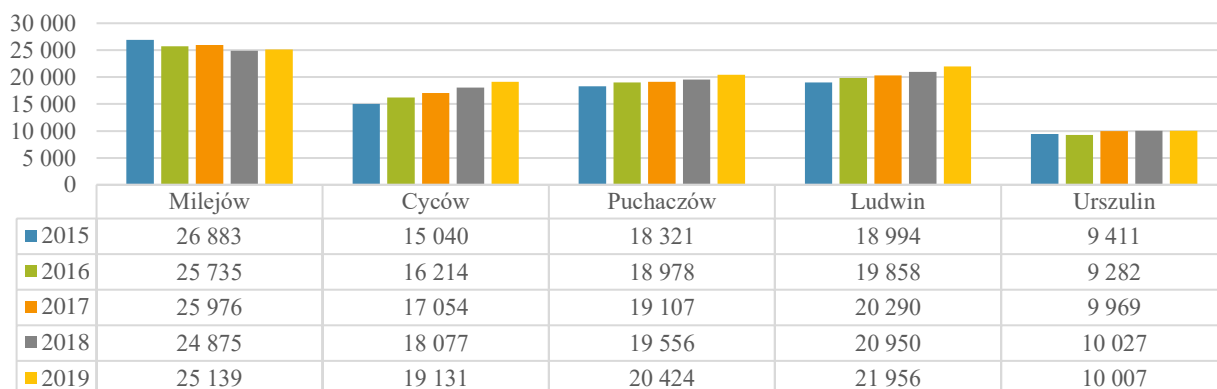
Największą liczbą czytelników cechowały się biblioteki w Gminie Milejów oraz Gminie Cyców – w 2019 r. stanowiły niemal 53% ogólnej liczby czytelników na terenie OF. Najmniej czytelników zgromadziła Gmina Urszulin. W bibliotekach z Gmin Milejów oraz Puchaczów zgromadzono największy księgozbiór, najmniejszy dostępny jest w bibliotece w Gminie Urszulin. W bibliotece w Gminie Milejów wypożyczenia na zewnątrz stanowią 37% wszystkich wypożyczeń w obszarze funkcjonalnym, jednocześnie razem z Gminą Ludwin są gminami, w których spadła liczba wypożyczeń na zewnątrz w porównaniu do 2015 r.

Wykres 55: Liczba czytelników w ciągu roku w bibliotekach zlokalizowanych w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019



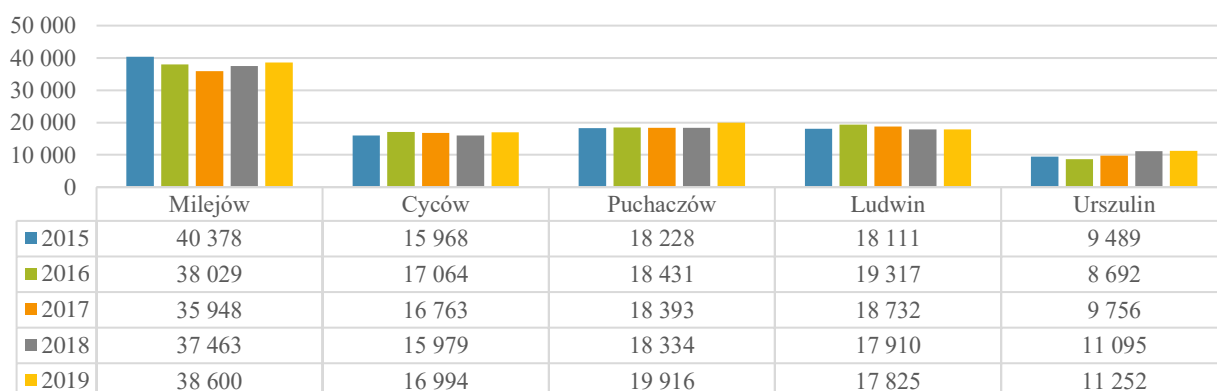
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 56: Księgozbiór bibliotek zlokalizowanych w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 57: Liczba wypożyczeń na zewnątrz księgozbioru w bibliotekach zlokalizowanych w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

1.7. JAKOŚĆ ŻYCIA

1.7.1. Środowisko naturalne

Obszar Funkcjonalny według regionalizacji Kondrackiego położony jest na obszarze Megaregionu Niż Wschodnioeuropejski, Prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski, Podprowincji Polesie, w Makroregionie Polesie Zachodnie i Polesie Wołyńskie, w Mezoregionie Równiny Łęczyńsko-Włodawskiej (teren Gminy Urszulin, Gminy Ludwin, Gminy Puchaczów) oraz Obniżenia Dorohuckiego (teren Gminy Puchaczów, Gminy Cyców, Gminy Milejów).

Równina Łęczyńsko-Włodawska rozciąga się na powierzchni około 1315 km², stanowi największy w Polsce zespół łąkowy, obejmuje liczne bagna, torfowiska i jeziora krasowe oraz naturalne kompleksy leśne z bogactwem flory i fauny. Jeziora pochodzenia krasowego zajmują ponad 27 km² powierzchni. Wzdłuż zachodnich granic Równiny Łęczyńsko-Włodawskiej ciągnie się pas skał karbońskich z węglem kamiennym. Północną jej krawędź stanowi Garb Włodawski, będący podłużnym wałem moreny czołowej zlodowacenia środkowopolskiego, a południową tworzą wzniesienia Pagórów Chełmskich. Teren ten zalicza się do Okręgu Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, Krainy Polesia Południowego, Działu Mazowiecko-Poleskiego³. Gatunkiem występującym na obszarze jest sosna, brzoza i olcha. Największe powierzchnie zajmują tu siedliska boru świeżego i boru mieszanego świeżego.

Najstarszymi skałami na tym terenie są dewońskie piaskowce, wapienie rafowe i dolomity dolnego dewonu. Skały te występują szczególnie w bliskiej odległości Jeziora Wytyckiego, na głębokości 1 202 m, i w okolicach miejscowości Zienki, na głębokości 1 341 m. Kompleks paleozoiczny tworzą utwory o zróżnicowanej litologii i genezie, do których w szczególności należą osady morskie. Często występującymi skałami są utwory karbonu, wykształcone w facji wapiennej, marglistej, piaskowcowej bądź mułowcowo-iłowcowej z pokładami węgla kamiennego. Najstarszymi utworami pokrywowymi na tym obszarze są skały górnokredowe, najczęściej wykształcone jako margle i kreda piszcząca⁴.

Obszar Funkcjonalny rozciąga się na wysokości od 169 m n.p.m. do 171 m n.p.m. Obszar ten jest terenem równinnym z ponadprzeciętnymi walorami wizualnymi krajobrazu.

Na terenie OF przeważają głównie gleby średniourodajne. Różnorodność podłoża skalnego i czynniki glebotwórcze wytworzyły bogatą skalę gleb. Zdecydowanie przeważają skały typu kredy piszącej, margli i marglowych. W wyniku procesów naturalnych na terenie OF powstały utwory lessowe wraz z glebami bielcowymi i brunatnymi. Gleby bielcowe o bardzo kwaśnym odczynie, mało zasobne w próchnicę oraz ubogie w potas i fosfor zajmują największą powierzchnię obszaru. Gleby te występują m.in. w Gminie Ludwin. Bardzo podobny charakter mają gleby brunatnoziemne, które dodatkowo są ubogie w wapń i magnez. Dominują one w Gminie Cyców. W południowo-zachodniej części OF na bezleśnym płaskowyżu wykształciły się lessy, w niektórych miejscach na podłożu lessowym czarnoziemy, a na podłożu ze skał wapiennych rędziny (Gmina Milejów). Na terenach podmokłych występują gleby bagienne, a w dolinach rzek mady.

Znaczeniem dla Obszaru Funkcjonalnego jest występowanie tu złoża węgla kamiennego, który jest częścią lubelskiego basenu karbońskiego. Zasoby karbońskich pokładów węgla zalegających w części wielkiej osi strukturalnej niecki lwowsko-lubelskiej to powierzchnia około 14000 km². W obrębie gmin: Puchaczów, Ludwin, Cyców znajduje się obszar górniczy kopalni węgla kamiennego Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Charakterystycznym elementem krajobrazu terenów górniczych są powstające hałdy tworzone z tzw. skały płonej. Skała płona powstaje z odpadów przy wydobywaniu węgla. Składa się z kamieni, łupków mułowych oraz iłowców o naturalnej zawartości metali ciężkich i pierwiastków radioaktywnych. Doskonale nadaje się do rekultywacji terenów zdegradowanych, np. przez byłe kopalnie pisaku. Taki program rekultywacji dołów po kopalinach oraz restytucji pierwotnego krajobrazu został już wdrożony przez kopalnię w Bogdance.

³ Matuszkiewicz J. M., 1993, Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. Prace Geograficzne 158, s. 5–107.

⁴ Harasimiuk M., Dobrowolski R., Rodzik J., 2002, Budowa geologiczna i rzeźba terenu Poleskiego Parku Narodowego, W: S. Radwan (red.) Poleski Park Narodowy. Monografia przyrodnicza. Morpol, Lublin, s. 29–42.

Wśród innych surowców naturalnych występujących na terenie OF wymienić należy torfy, gliny i piaski. Pod względem wartości bonitacyjnej gruntów ornych w zdecydowanej większości gmin przeważają gleby średniej jakości (IV klasa).

Brak ingerencji człowieka stwarza duże możliwości dla powstających zbiorników wodnych w samoregulacji i samozagospodarowaniu, dzięki czemu stanowią ostoję ptactwa wodnego. Są również atrakcją dla wędkujących turystów. Jednym z elementów przyrodniczych środowiska, który w największym stopniu decyduje o jakości życia człowieka są wody. Według podziału hydrogeologicznego kraju OF leży na obszarze 407 Niecki lubelskiej (Chełm-Zamość). Sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta. Wszystkie akweny OF cechuje duże zróżnicowanie pod względem pochodzenia, żyzności, zarybienia i czystości wód. Największą rzeką przepływającą przez teren powiatu jest Wieprz. Jest to rzeka o wysokim stopniu naturalności z licznymi stromymi zboczami schodzącymi ku rozległym dolinom, meandrami (zakolami), starorzeczami często tak silnie zakrzaczonymi, że prawie nie dostępnymi. Cała sieć rzeczna związana jest ze zlewnią Wieprza. Podstawowymi dopływami w obrębie powiatu są: Świnka, Mogielnica, Białka, Stawek, Bystrzyca. Z północnej strony powiatu wpływa Tyśmienica. Obfitość wód powierzchniowych to także bogactwo i różnorodność ichtiofauny. Występuje tu ponad trzydzieści gatunków ryb, m.in. szczupak, karaś, płoć, okoń, brzana, certa, sielawa, leszcz, ukleja, różanka, ciernik, kleń, miętus. Do najrzadszych należy sum żyjący na dnie głębokich i mulastych dołów. Na obszarze tym w latach 1992-1996 zrealizowany został jeden z pierwszych programów w Polsce dotyczący denaturalizacji ekosystemów wodno-torfowiskowych. Doliny wymienionych rzek posiadają urokliwe krajobrazy z cennymi osobliwościami przyrodniczymi. Są naturalnymi „korytarzami ekologicznymi”, trasami migracji roślin i zwierząt, a także ostojami przyrody ożywionej. Dolinę Wieprza zalicza się do bardzo cennych przyrodniczo terenów w skali Polski, a także Europy.

Dodatkowo na terenie OF występują następujące pomniki przyrody:

- Gmina Cyców:
 - zbiorowisko roślin „Biesiadki” o powierzchni 16, 49 ha w Biesiadkach,
 - topola biała – białodrzew o obwodzie 4,5 m, w parku w Garbatówce,
 - lipa drobnolistna o obwodzie 3,2 m, w parku w Garbatówce,
 - jesion wyniosły o obwodzie 2,65 m przy szosie w parku podworskim w Świeszczowie,
 - lipa drobnolistna o obwodzie 3,25 m, przy budynku dawnej szkoły w parku podworskim w Świeszczowie,
 - klon pospolity o obwodzie 2,55 m, j/w w Świeszczowie,
 - lipa drobnolistna o obwodzie 4,4 m, j/w w Świeszczowie,
 - dwa jesiony wyniosłe o obwodach 3,9 i 3,67 m, j/w w Świeszczowie.
- Gmina Ludwin:
 - zachowany zespół dworsko-parkowy z XIX w. z pięknym drzewostanem. Do drzew objętych ochroną prawną należą: orzech czarny, jałowiec wirginijski, lipa drobnolistna, metasekwoja chińska w Kaniwoli.
- Gmina Milejów:
 - lipa drobnolistna o obwodzie 4,5 m w zabytkowym zespole dworsko – parkowym w Milejowie,
 - buk pospolity, odmiana purpurowa o obwodzie 3,5 m (zabytkowy zespół dworsko – parkowy) w Łańcuchowie,
 - lipa drobnolistna o obwodzie 4,8 m w zabytkowym zespole dworsko – parkowym w Łańcuchowie,
 - lipa drobnolistna o obwodzie 4,68 m, resztki prywatnego parku – własność Heleny i Zdzisława Podgórskich w Jaszczowie,
 - modrzew europejski o obwodzie 2,92 m, resztki prywatnego parku – własność Heleny i Zdzisława Podgórskich w Jaszczowie,
 - lipa srebrzysta o obwodzie 4,4 m, przy drodze Łęczna – Biskupice, obok kapliczki w Jaszczowie,
 - dąb szypułkowy o obwodzie 3,03 m, w zabytkowym zespole dworsko – parkowym w Jaszczowie,
 - platan klonolistny o obwodzie 3,2 m, w zabytkowym zespole dworsko – parkowym w Łysołajach,

- Gmina Puchaczów:
 - wiąz szypułkowy rośnie w szpicy,
 - aleja lipowa – z przełomu XIX w. wiodąca do byłego dworu P.P. Bogdanowiczów (koło Kościoła) jest pozostałością zespołu dworsko – parkowego.
- Gmina Urszulin
 - „Dąb Sobieskiego” w Urszulinie.

Istotnym elementem kształtującym florę i faunę jest klimat o charakterze przejściowym. OF leży bowiem w strefie okresowej przewagi wpływu mas powietrza polarno – morskiego oraz częściowo kontynentalnego. Przeważają słabe wiatry. Niewielkie różnice klimatu na tym obszarze są następstwem małych deniwelacji terenu. Małe jest także zróżnicowanie przestrzenne opadów atmosferycznych, których roczne sumy rzadko przekraczają 550 mm.

Część opadów spada w postaci śniegu. Pokrywa śnieżna utrzymuje się od końca listopada do pierwszej dekady marca. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą około 7,3°C i są typowe dla stosunków termicznych w Polsce. Najwyższe temperatury występują w lipcu, a najniższe w styczniu. Stosunkowo wysoka średnia temperatura lata i bardzo niska zimy sprawia, że roczna amplituda temperatury należy do stosunkowo wysokich w odniesieniu do średniej krajowej. Zarówno duża amplituda temperatury, jak i długość trwania pór roku (lata i zimy) cechuje klimat kontynentalny. Najpogodniejszą porą roku, sprzyjającą rekreacji i turystyce jest lato, natomiast wiosna odznacza się mniejszym zachmurzeniem niż jesień.

Procesom powstawania rozlewisk i zabagniania sprzyja zdecydowanie płaska powierzchnia terenu utrudniająca spływ powierzchniowy. Na obszarach stale podmokłych występują trzęsawiska i bagna. Trzęsawiska powstały w wyniku zarastania zbiorników wodnych – głównie starzejących się jezior, których powierzchnie całkowicie pokryła roślinność, bądź wytworzyła pas okalający otwartą powierzchnię wodną. Bagna zaś zajmują tereny podmokłe, sezonowo zalewane przez wody powierzchniowe. Porastają one najczęściej zbiorowiska zaroślowe bądź zespoły wielkich turzyc. Szczególnie urokliwe są kępiaste zespoły turzycy sztywnej. Jednakże największe znaczenie na Pojezierzu mają zbiorniki z wodą stojącą – jeziora i stawy. W przeważającej większości są to zdecydowanie jeziora małe o kolistym lub owalnym kształcie.

Tabela 17 Wybrane jeziora i torfowiska z obszaru współpracy ponadlokalnej Zielone Zagłębie

Nazwa jeziora	Gmina	Powierzchnia	Głębokość
Rogózno	Ludwin	57,1 ha	25,4 m
Łukcze	Ludwin	56,5 ha	8,9 m
Zagłębocze	Ludwin	59 ha	25 m
Piaseczno	Ludwin	84,7 ha	38,8 m
Dratów (Łokietek)	Ludwin	107 ha	2,5 m
Bikcze	Ludwin	bd	bd
Krzczeń	Ludwin	174 ha	bd
Brzeżiczno	Ludwin	97,78 ha	bd
Sumin	Urszulin	91,5 ha	bd
Wytyckie	Urszulin	478 ha	bd
Rotcze (Grabniak)	Urszulin	45 ha	bd
Moszne	Urszulin	17 ha	17 m
Karaśne	Urszulin	bd	bd
Płotycze	Urszulin	10,6 ha	1,5 m
Wereszczyńskie (Bombelek)	Urszulin	5,2 ha	bd
Łukie	Urszulin	150 ha	6,5 m
Długie	Urszulin	28,4 ha	bd

Uściwierz	Cyców	284,1 ha	6,6 m
Świerszczów	Cyców	0,9 ha	1,7 m
Uściwierzek	Cyców	7 ha	bd
Głębokie	Cyców	11,4 ha	5,7 m
Turowskie	Puchaczów	3 ha	0,5 m
Nadrybie	Puchaczów	39,9 ha	1 m
Uściwierzek	Puchaczów	7 ha	bd

Zródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych gmin i powiatu łęczyńskiego

Geneza jezior nie jest jeszcze ostatecznie wyjaśniona. Uznaje się, że płytkie jeziora są pozostałością rozlewisk plejstoceniowych, głębokie zaś mają związek ze zjawiskami krasowymi. Część z nich to jeziora o rozległej, piaszczystej plaży zachęcające do czynnego odpoczynku (pływanie, żeglowanie, jazda na nartach wodnych) oraz do zażywania kąpeli wodno-słonecznych (Piaseczno, Łukcze). Część nie nadaje się na kąpieliska, ale stanowi niezwykle cenny obiekt przyrodniczo-krajobrazowy, szczególnie ze względu na otoczenie złożone z torfowisk przejściowych i wysokich z bardzo bogatymi formami reliktowymi borealnymi i północnymi.

Do jezior o największych walorach rekreacyjnych należą: jez. Piaseczno, Rogóźno, Łukcze, Zagłębcze, Krasne, Rotcze. Stwarzają one możliwość kąpeli, uprawiania sportów wodnych, a także wędkowania. Nad jeziorami powstały liczne ośrodki wypoczynkowe. Dzikie, zarastające jeziora stanowią raj dla ptactwa wodnego i wielu innych chronionych gatunków roślin i zwierząt. Jeziora Świerszczów i Brzeźniczno zostały objęte ochroną jako rezerваты. Jeziora Łukie, Moszne, Krasne i Długie znajdują się w granicach Poleskiego Parku Narodowego.

Występowaniu znacznych terenów podmokłych, które decydują o poleskim charakterze tego obszaru sprzyja przede wszystkim płaskość terenu, która utrudnia spływ wody, a także płytkie zaleganie pierwszego poziomu wód gruntowych. W czasie wiosennych roztopów lub długotrwałych opadów wielkie obszary pokrywa woda i stają się one niemal niedostępne. Bagna i torfowiska zajmują znaczną część terenu Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego. Jest to obszar wyjątkowego bogactwa torfowisk wysokich, przejściowych, niskich, a także unikatowych torfowisk węglanowych (Bagno Bubnów). Z tego powodu teren ten porównywany jest do miniatuury europejskiej tundry i lasotundry, wysuniętej najdalej w Europie na południowych wschód.

W celu ochrony najcenniejszych i najbardziej charakterystycznych terenów wodno-błotnych, w latach 90. utworzono: Poleski Park Narodowy, Poleski Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie, Sobiborski Park Krajobrazowy, Nadwieprzański Park Krajobrazowy, a także liczne rezerваты i obszary Natura 2000. W 2012 r. Poleski Park Narodowy, Sobiborski Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie, Lasy Włodawskie i Parczewskie weszły w skład Transgranicznego Rezerwatu Biosfery o nazwie „Polesie Zachodnie”, obejmującego tereny Polski, Białorusi i Ukrainy.

Duży wpływ na atrakcyjność turystyczną Pojezierza mają także rzeki Wierz, Bug oraz ich dopływy, które stanowią raj dla kajakarzy i wędkarzy. W celu regulacji stosunków wodnych, na obszarze tym w latach 1954–1961 zbudowano około 140 km Kanał Wieprz-Krzna.

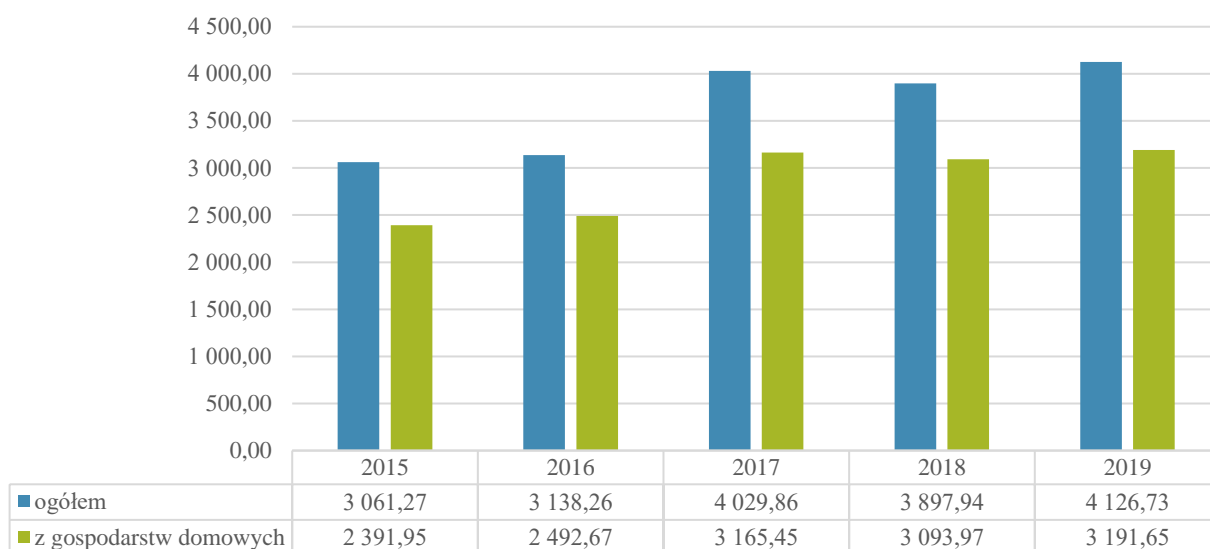
1.7.2. Gospodarka w obiegu zamkniętym i odnawialne źródła energii

Chcąc zachować wszelkie walory przyrodnicze, stanowiące nie tylko atrakcję turystyczną, ale również wpływające na jakość życia w gminie, niezwykle ważne jest stosowanie odpowiednich rozwiązań w kwestii ochrony środowiska. Pierwszą z nich jest gospodarka odpadami.

Zmieszane odpady komunalne to odpady zebrane w ciągu roku bez odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej. W 2019 r. na terenie OF zebrano ponad 4 126 ton zmieszanych odpadów komunalnych ogółem, w tym ponad 3 191 ton z gospodarstw domowych. Masa zebranych odpadów

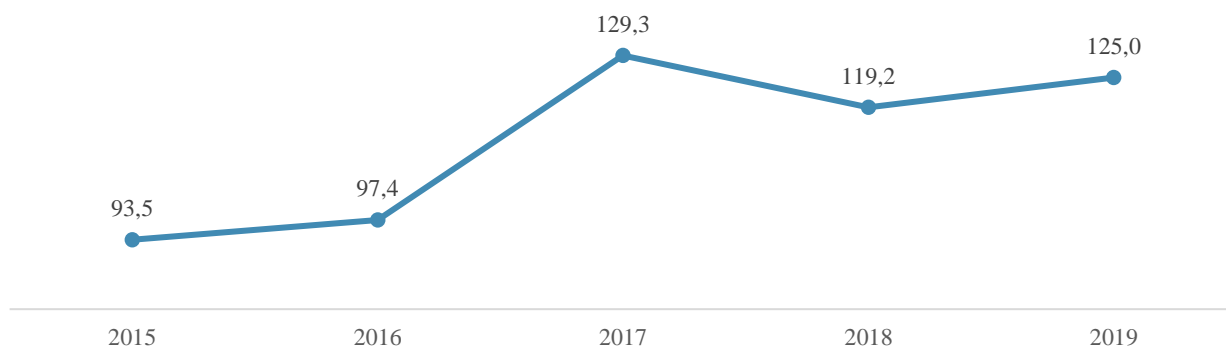
komunalnych ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 r. na terenie OF wyniosła średnio 125 kg – o 33,7% więcej niż w 2015 r.

Wykres 58: Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku (w t) ogółem i z gospodarstw domowych na terenie OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

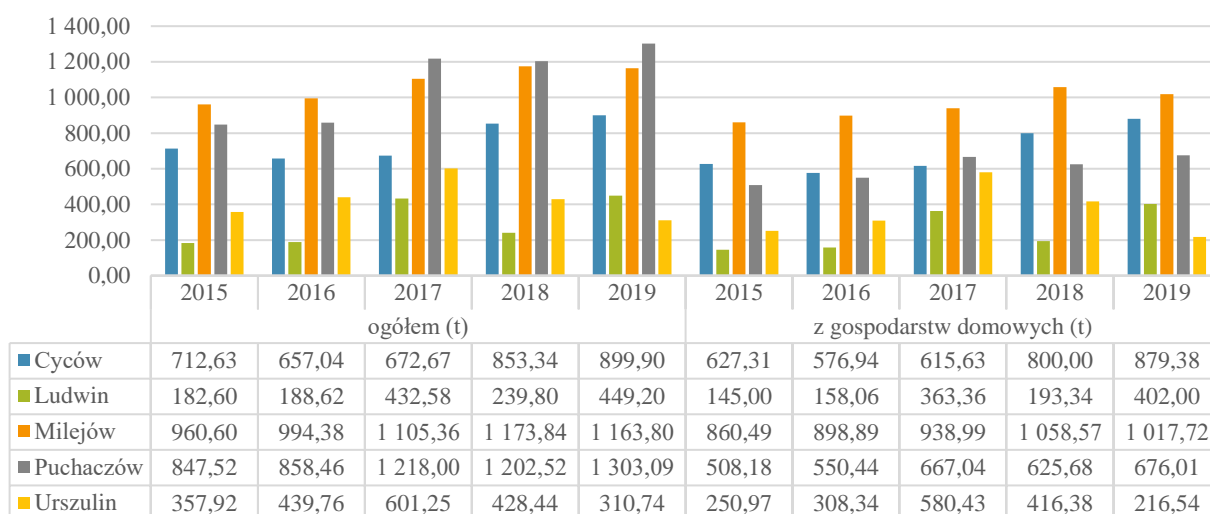
Wykres 59: : Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w kg) na terenie OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W Gminie Cyców od 2016 r. ilość odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku systematycznie rosła, osiągając w 2018 r. prawie 900 t. W Gminie Ludwin najwięcej ton zmieszanych odpadów zebrano w 2017 r. oraz 2019 r. (432 t oraz 449 t.). W Gminie Milejów i Puchaczów zebrano najwięcej odpadów komunalnych (w Gminie Milejów było to ponad 1 173 t. a w Gminie Puchaczów prawie 1 203 t.). W Gminie Urszulin ilość ton zebranych odpadów rosła od 2015 r. do 2018 r. W 2019 r. wyniosła ona 428 t.

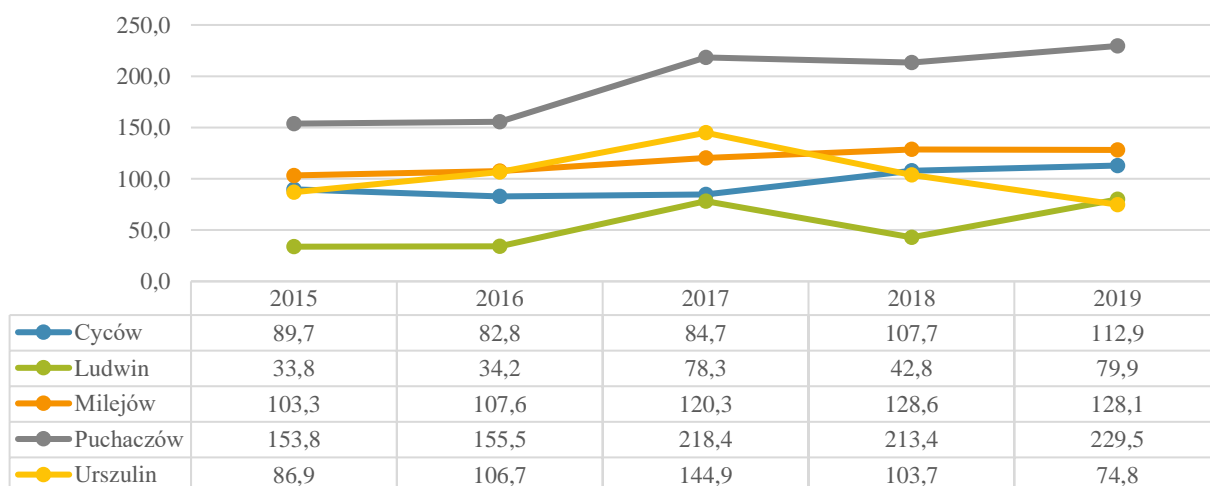
Wykres 60: Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku (w t) ogółem i z gospodarstw domowych w poszczególnych JST na terenie OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie najwyższy wskaźnik zebranych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca odnotowano w Gminie Puchaczów, w 2019 r. wskazywał on 229,5 kg. Najniższy wskaźnik odnotowano w Gminie Ludwin (79,9 kg) oraz Gminie Urszulin (74,8 kg). W Gminie Cyców od 2016 r. wskaźnik ten systematycznie rósł i w 2019 r. osiągnął 112,9 kg, podobnie sytuacja przedstawia się w Gminie Milejów gdzie w 2019 r. zebrano średnio 128,1 kg odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Wykres 61: Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w kg) w poszczególnych JST na terenie OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Na ochronę środowiska i przeciwdziałanie negatywnym zmianom klimatu wpływa stosowanie nowych rozwiązań energetycznych. Aby w skuteczny sposób eliminować zanieczyszczenia, naprzeciw surowcom energetycznym wychodzą odnawialne źródła energii. Na terenie OF w poszczególnych JST podjęto realizację następujących projektów, mających na celu propagowanie wykorzystania OZE:

- 1) Gmina Cyców: realizacja projektu pn. „Montaż instalacji wykorzystujących OZE w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Cyców” oraz „Odnawialne źródła energii w Gminie Cyców”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

- 2) Gmina Ludwin: realizacja projektu pn. „Energia ze słońca w Gminie Ludwin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
- 3) Gmina Milejów: realizacja projektu pn. „Odnawialne Źródła Energii szansą poprawy środowiska naturalnego na terenie Gminy Milejów”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.
- 4) Gmina Puchaczów: realizacja projektu pn. „Odnawialne źródła energii w gminie Puchaczów – montaż kolektorów słonecznych etap II”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.
- 5) Gmina Urszulin: realizacja projektu pn. „Energia odnawialna w Gminie Urszulin””, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

1.7.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

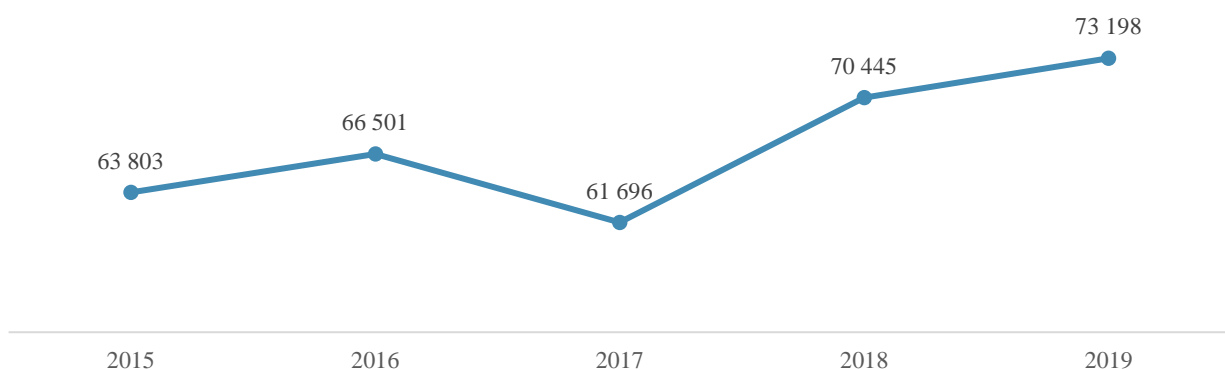
Zadania z zakresu opieki zdrowotnej na terenie Obszaru Funkcjonalnego wykonywane są za pośrednictwem ośrodków zlokalizowanych w poszczególnych JST:

- 1) Gmina Cyców:
 - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Cycowie,
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Przychodnia MED. – RO w Cycowie
 - Ośrodek Usług Medycznych „Plus” Sp.z o.o.
- 2) Gmina Ludwin:
 - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminny Ośrodek Zdrowia w Ludwinie
 - Ośrodek Zdrowia w Kaniwoli
- 3) Gmina Milejów:
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Praktyka Lekarzy Rodzinnych” S.C. w Milejowie
- 4) Gmina Puchaczów:
 - Gminny Ośrodek Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Puchaczowie;
- 5) Gmina Urszulin:
 - NZOZ „AniMED”
 - NZOZ „Centrum Medyczne VITA” w Urszulinie.
 - gabinety lekarzy specjalistów świadczących usługi w prawie wszystkich dziedzinach medycznych.

Najbliższe szpitale znajdują się w miejscowościach Włodawa, Łęczna, Chełm oraz Lublin.

W analizowanym okresie liczba porad lekarskich udzielanych w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na terenie OF wzrosła od 63 803 w 2015 r. do 73 198 w 2019 r. Najmniej porad udzielono w 2017 r. – wówczas ich liczba wyniosła 61 696. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców OF wynik ten oznaczał średnio 2 porady przypadające na jednego mieszkańca.

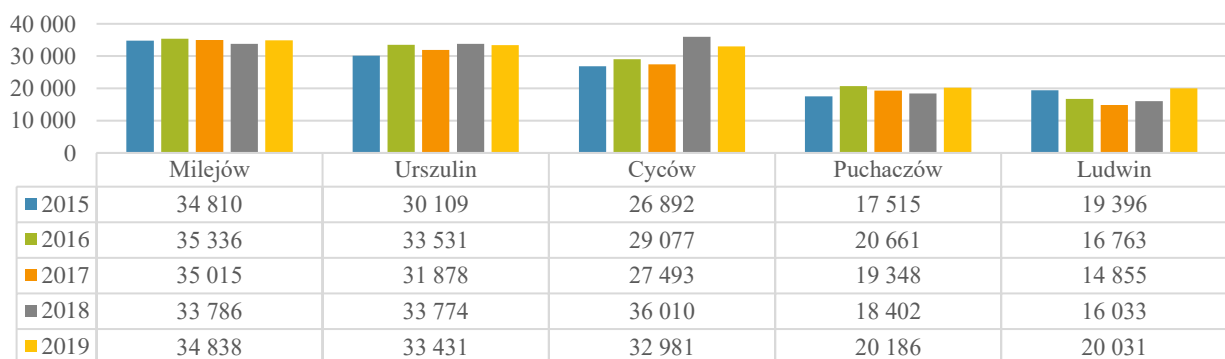
Wykres 62: Porady lekarskie w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na terenie OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

W analizowanym okresie w Gminie Milejów nie odnotowano większych zmian w ilości udzielonych porad. Ich liczba oscylowała w granicach 35 tys. W Gminie Urszulin liczba porad w 2019 r. wyniosła 33 431 i była większa niż w 2015 r. o ponad 3 000 porad. W Gminie Cyców odnotowano największy wzrost udzielonych porad między rokiem 2015 a 2019 (w 2019 r. o 6 089 porad więcej niż w 2015 r.). W Gminie Ludwin w analizowanym okresie w 2019 r. udzielono najwięcej tj. 20 031 porad (2015 r. – 19 396)

Wykres 63: Porady lekarskie w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Każda JST wchodząca w skład OF prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej, realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej. Ośrodki są jednostkami organizacyjnymi wykonującymi zadania z zakresu pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej⁵.

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2019.1507 t.j., z późn. zm.).

- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z wymienionych wyżej okoliczności, których dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, tj.:

- dla osoby samotnie gospodarującej 701 zł;
- dla osoby w rodzinie 528 zł.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń (pieniężnych bądź niepieniężnych),
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Świadczeniami z pomocy społecznej są świadczenia pieniężne i niepieniężne.

1) świadczenia pieniężne to przede wszystkim:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie,
- świadczenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne to głównie:

- praca socjalna,
- poradnictwo,
- bilet kredytowany,
- posiłek,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- sprawienie pogrzebu,
- udzielenie schronienia,
- kierowanie do domu pomocy społecznej,

- niezbędne ubranie.

Podstawowym aktem prawnym w oparciu, o który GOPS realizuje swoje zadania jest ustawa o pomocy społecznej, określająca zadania, formy świadczeń i zasady ich przyznawania. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielenia pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy – niezależnie od formy – jest przeprowadzony wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji administracyjnej.

Gminy współpracujące w ramach obszaru współpracy ponadlokalnej Zielone Zagłębie należą raczej do grupy rozwiniętych i bogatszych gmin województwa lubelskiego. Jakkolwiek zjawisko wykluczenia obecne jest również wśród mieszkańców obszaru – co prawda w rankingu gmin w województwie pod względem beneficjentów środowiskowej pomocy Gmina Ludwin jest dopiero na 90 miejscu a gmina Urszulim aż na 200 miejscu (dane za rok 2019), to jednak poziom ten jest wciąż wysoki – zwłaszcza, że całe województwo lubelskie zalicza się do najbiedniejszych województw w Polsce (i w Unii Europejskiej).

Tabela 18 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej - wskaźniki

	beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 mszk.	gospodarstwa domowe korzystające z pomocy środowiskowej	gospodarstwa domowe korzystające z pomocy środowiskowej poniżej progu dochodowego	udział rodzin poniżej progu dochodowego w grupie rodzin wspieranych w ramach pomocy środowiskowej
Ludwin	744	158	88	55,70%
Milejów	591	221	158	71,49%
Cyców	494	152	112	73,68%
Puchaczów	345	93	42	45,16%
Urszulim	229	56	39	69,64%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego.

1.7.4. Bezpieczeństwo

Jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład OF podlegają pod zasięg działania Komendy Powiatowej Policji w Łęcznej (Gmina Cyców, Gmina Ludwin, Gmina Milejów oraz Gmina Puchaczów) i Komendy Powiatowej Policji we Włodawie (Gmina Urszulim).

Zasadniczym zadaniem policji jest zapobieganie, zwalczanie i ograniczanie przestępczości. KPP realizują zadania uwzględniając podstawowe zagrożenia na podległym terenie, zakładając ograniczenie dynamiki popełnianych przestępstw przy jednoczesnym zwiększaniu ich wykrywalności.

Na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego wpływa przede wszystkim poziom zagrożenia przestępczością, w tym przestępczością pospolitą, zagrożenie wykroczeniami (głównie przeciwko mieniu oraz porządkowi i spokojowi publicznemu), zagrożenie przestępstwami i wykroczeniami w ruchu drogowym, a także zakres występowania różnego rodzaju patologii społecznych. W poniższej tabeli zestawiono zagrożenie przestępczością w poszczególnych kategoriach przestępstw na terenie poszczególnych JST wchodzących w skład OF w 2019 r.

Tabela 19: Zagrożenie przestępczością na terenie JST wchodzących w skład OF w poszczególnych kategoriach w 2019 r.

	Cyców	Ludwin	Milejów	Puchaczów	Urszulim
zagrożenie kradzieżą	7	2	8	11	bd
zagrożenie kradzieżą z włamaniem	3	5	8	10	bd
zagrożenie kradzieżą pojazdu	0	0	0	3	bd

zagrożenie uszkodzeniem mienia	1	3	13	2	bd
zagrożenie rozbojem	0	1	2	0	bd
zagrożeniem bójką i pobiciem	1	0	1	0	bd
zagrożenie uszczerbkiem na zdrowiu	4	2	1	1	bd
zagrożenie przestępczością narkotykową	8	7	19	7	bd
zagrożenie przestępczością znęcania się nad rodziną	4	3	15	6	bd
zagrożenie wypadkami w ruchu drogowym	7	2	2	4	bd
zagrożenie kolizjami drogowymi	88	57	41	84	bd

Źródło: Ocena stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie działania KPP w Łęcznej za 2019 r.

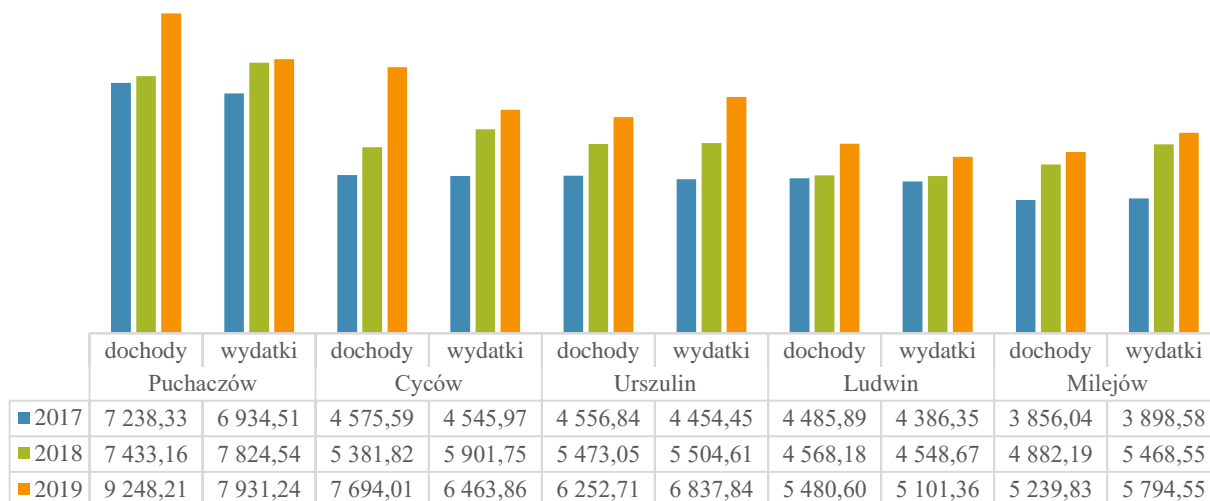
Jednym z zadań realizowanych przez JST jest zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Na terenie OF bezpieczeństwo przeciwpożarowe zapewniają następujące jednostki straży pożarnej:

- 1) Gmina Cyców: OSP Cyców, OSP Bekiesza, OSP Garbatówka, OSP Głębokie, OSP Janowica, OSP Malinówka, OSP Nowy Stręczyn, OSP Świerszczów, OSP Zaróbka;
- 2) Gmina Ludwin: OSP Ludwin, OSP Czarny Las, OSP Dratów, OSP Kaniwola, OSP Uciekajka, OSP Zezulin Pierwszy, OSP Piaseczno;
- 3) Gmina Milejów: OSP Antoniów, OSP Białka, OSP Łącuchów, OSP Maryniów, OSP Milejów, OSP Ostrówek Kolonia, OSP Starościce, OSP Zalesie;
- 4) Gmina Puchaczów: OSP Albertów, OSP Brzeziny, OSP Ciechanki, OSP Kolonia Ciechanki, OSP Nadrybie, OSP Ostrówek, OSP Szpica, OSP Turowola, OSP Turowola Kolonia, OSP Wesołówka, OSP Zawadówka.
- 5) Gmina Urszulin: 7 jednostek OSP.

1.8. FINANSE SAMORZĄDU

1.8.1. Zrealizowany budżet JST

Wykres 64: Dochody i wydatki budżetów gmin wchodzących w skład OF w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł) w latach 2017-2019

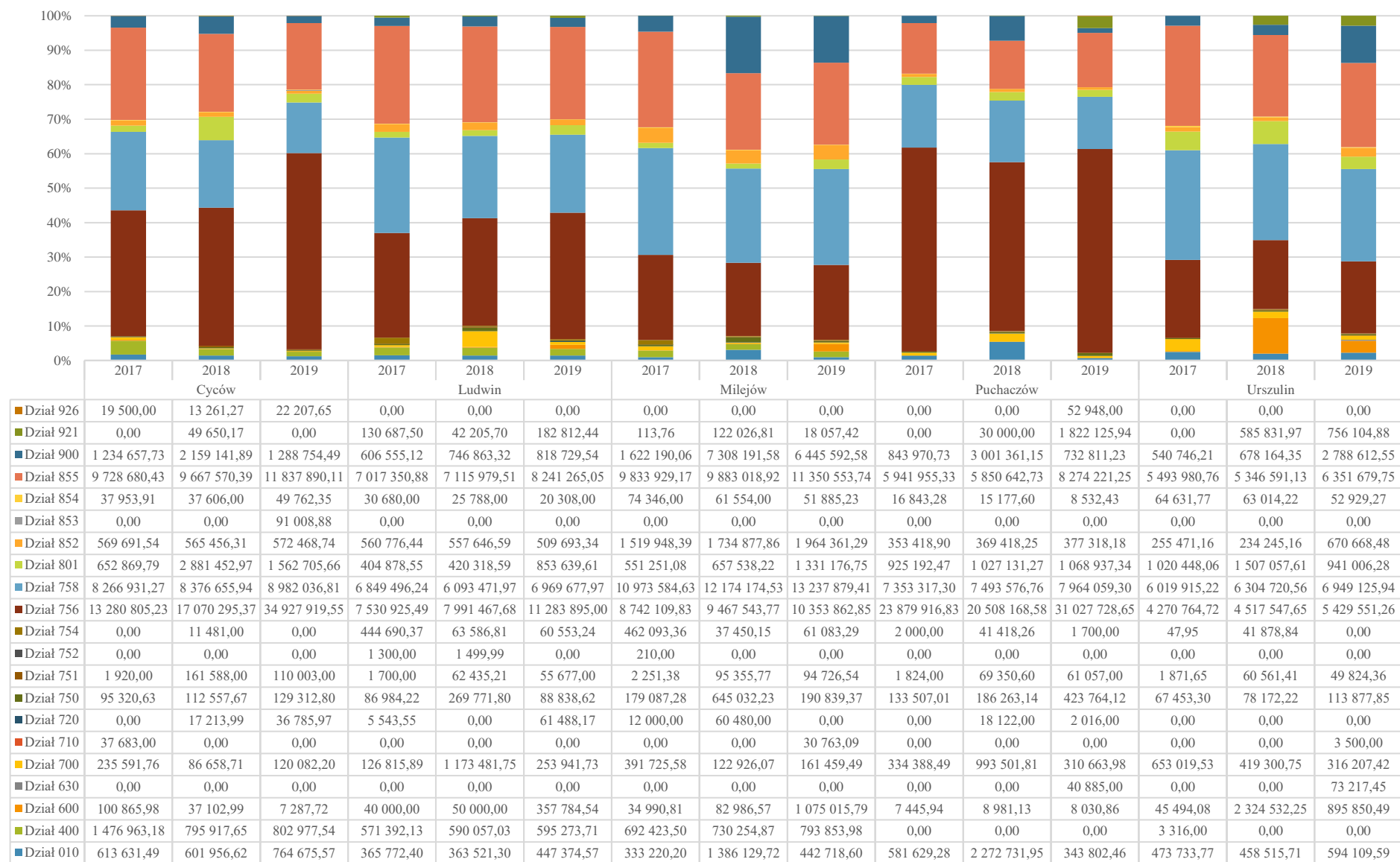


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Tabela 20: Dochody i wydatki budżetów gmin wchodzących w skład OF ogółem (w zł) w latach 2017-2019

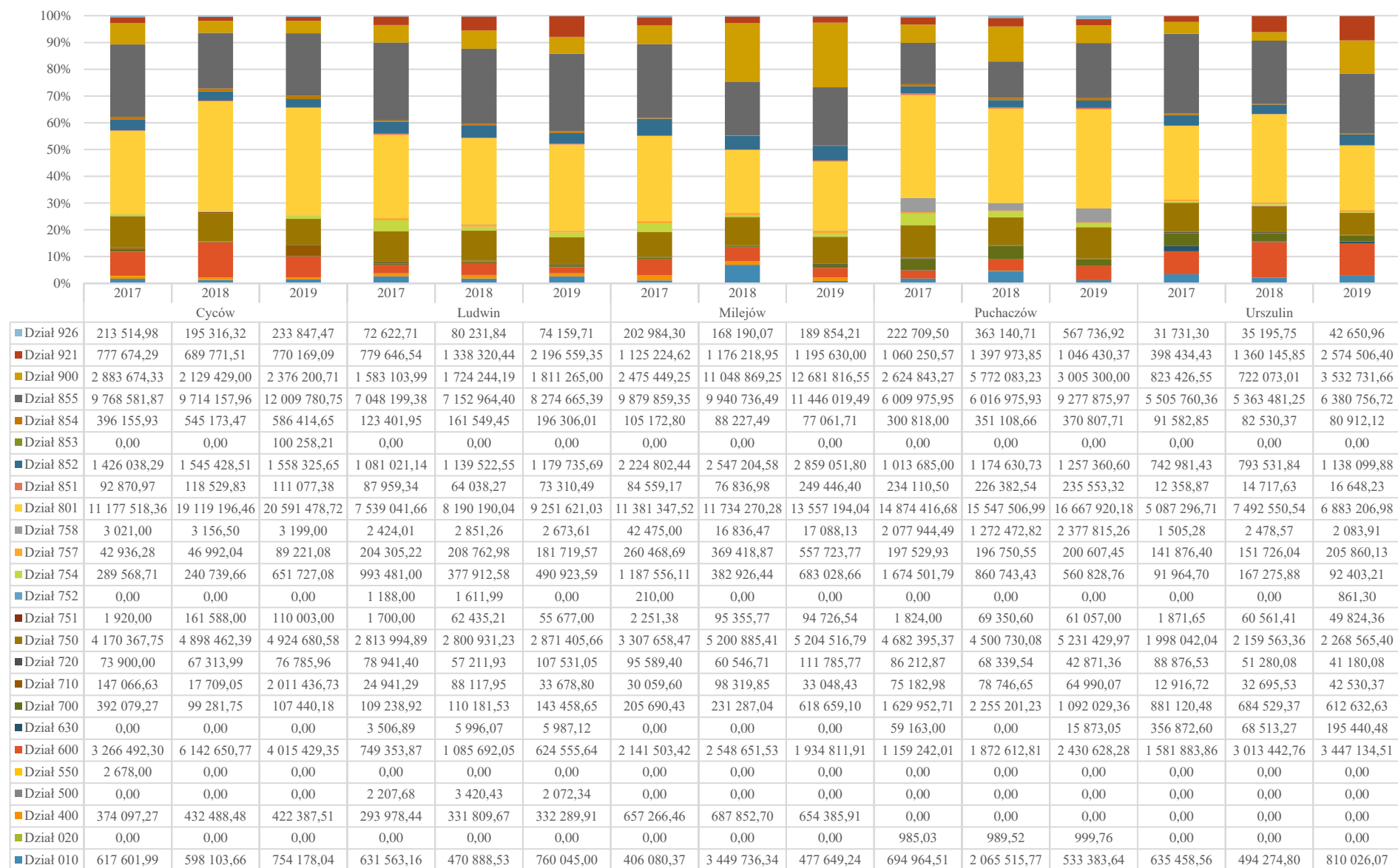
	Dochody ogółem				Wydatki ogółem			
	2017	2018	2019	Zmiana	2017	2018	2019	Zmiana
Cyców	36 353 065,94	42 645 566,98	61 305 879,04	68,6%	36 117 758,22	46 765 489,35	51 504 041,14	42,6%
Puchaczów	40 375 409,56	41 885 845,23	52 520 601,74	30,1%	38 680 708,16	44 091 255,64	45 041 499,03	16,4%
Milejów	35 425 475,03	44 569 541,07	47 603 829,42	34,4%	35 816 208,78	49 922 371,22	52 643 498,45	47,0%
Ludwin	24 775 548,78	25 568 095,25	30 800 952,53	24,3%	24 225 821,48	25 458 884,59	28 669 640,61	18,3%
Urszulin	18 910 894,18	22 620 133,83	25 986 265,57	37,4%	18 485 961,32	22 750 567,31	28 418 055,40	53,7%

Wykres 65: Dochody budżetów gmin wchodzących w skład OF wg działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2017-2019



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 66: Wydatki budżetów gmin wchodzących w skład OF wg działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2017-2019

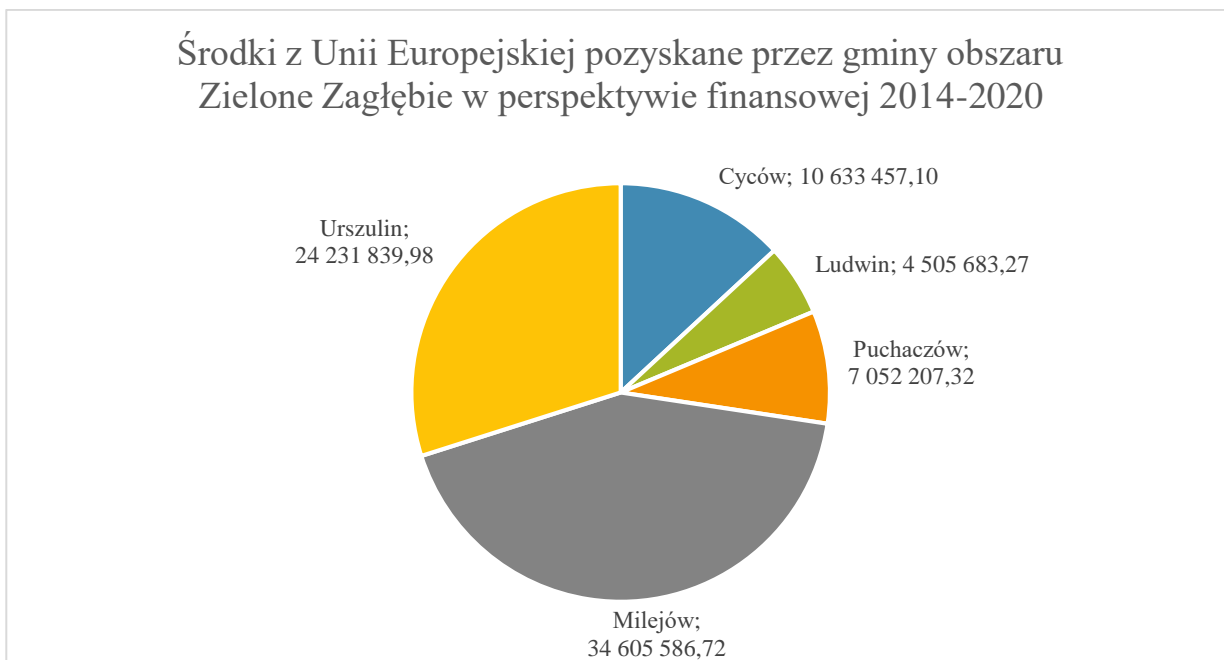


Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych

Opis działów Klasyfikacji Budżetowej:	
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
Dział 020 - Leśnictwo	Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	Dział 757 - Obsługa długu publicznego
Dział 500 - Handel	Dział 758 - Różne rozliczenia
Dział 550 - Hotele i restauracje	Dział 801 - Oświata i wychowanie
Dział 600 - Transport i łączność	Dział 851 - Ochrona zdrowia
Dział 630 - Turystyka	Dział 852 - Pomoc społeczna
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
Dział 710 - Działalność usługowa	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
Dział 720 - Informatyka	Dział 855 - Rodzina
Dział 750 - Administracja publiczna	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
Dział 752 - Obrona narodowa	Dział 926 - Kultura fizyczna

Jak wynika z analizy projektów dofinansowanych z programów operacyjnych poziomu krajowego i regionalnego, gminy nie miały problemów z pozyskaniem dofinansowania. Najwięcej projektów pozyskano z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 na odnawialne źródła energii, termomodernizację budynków użyteczności publicznej, ochronę środowiska, gospodarkę wodno-ściekową czy rewitalizację obszarów wiejskich poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną. W ramach krajowych programów operacyjnych zrealizowano projekt *Budowa kanalizacji ścieków w aglomeracji Milejów wraz z poprawą efektywności energetycznej na obiekcie oczyszczalni ścieków poprzez zastosowanie energooszczędnych źródeł oświetlenia oraz urządzeń OZE do produkcji CWU* (aglomeracja Milejów POIS 2014-2020).

Wykres 67 Środki z Unii Europejskiej pozyskane przez samorzady gmin współpracujących w ramach obszaru Zielone Zagłębie



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIMIK, funduszeuropejskie.gov.pl

2. SYNTEZA DIAGNOZY OBECNEJ SYTUACJI OBSZARU FUNKCJONALNEGO

Obszar I: Społeczeństwo

- Na koniec 2019 r. liczba ludności Obszaru Funkcjonalnego wyniosła 32 477 i była o 0,6 % wyższa niż w 2015 r. W analizowanym okresie, najliczniejszą populacją cechowała się Gmina Milejów, Gmina Cyców, Gmina Puchaczów oraz Gmina Ludwin. Najmniejszą liczbę mieszkańców posiadała Gmina Urszulin.
- Średnia gęstość zaludnienia na terenie OF w latach 2015-2019 początkowo wzrastała i w 2018 r. wyniosła 52,8 osoby na 1 km², po czym w kolejnym roku zmniejszyła się i wyniosła 52,6 osoby na 1 km².
- Corocznie przyrost naturalny na 1 000 ludności w analizowanym okresie był dodatni. Największy przyrost naturalny odnotowano w 2016 roku (1,26) a najmniejszy w 2018 roku (wyniósł wówczas 0,1). W 2019 r. na 1000 ludności odnotowano 11,08 urodzeń żywych, 10,12 zgonów, a przyrost naturalny wyniósł 0,95.
- W analizowanym okresie na obszarze OF do 2018 r. saldo migracji było dodatnie (w 2018 r. wynosiło 71), ujemne saldo migracji nastąpiło dopiero w 2019 r. różnica ta wyniosła -25 (o 65 osób mniej niż w 2016 r.). W Gminie Cyców występuje najwyższe ujemne saldo migracji z wszystkich gmin z obszaru funkcjonalnego, Jedyne dodatnie wartości odnotowano w Gminie Ludwin (27, spadek o 19 w porównaniu do 2015 r.) oraz Puchaczów (spadek o 8, w 2019 r. saldo wynosiło 12).
- W latach 2015–2019 liczba pracujących ogółem na obszarze OF wahała i w 2019 r. wyniosła ponad 9,4 tys. osób – o 0,2 tys. mniej niż w 2015 r. Analiza struktury pracujących według płci jednoznacznie wskazuje na przewagę mężczyzn wśród osób zatrudnionych. W 2019 r. mężczyźni stanowili ponad 77% ogólnej liczby zatrudnionych na terenie OF.
- W analizowanym okresie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na obszarze OF uległa obniżeniu – w 2019 r. wyniosła 903 osoby, co w porównaniu z 2015 r., kiedy zarejestrowane były 1 383 osoby, daje spadek o 35%. Pod względem płci w każdym z analizowanych lat wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych dominowały kobiety (w 2019 r. stanowiły 58%).

Obszar II: Szkolnictwo i wychowanie

- Na terenie OF działalność prowadzą placówki oświatowe zapewniające edukację na poziomie przedszkolnym i podstawowym.
- W oparciu o analizę danych na przestrzeni lat 2015-2019 można zauważyć, że łączna liczba uczniów w przedszkolach i szkołach na obszarze OF systematycznie rośnie (poza rokiem 2016, w którym nastąpił nieznaczny spadek liczby uczniów). W ostatnim roku analizy ilość uczniów wynosiła 4 126 osób (+ 21,5 w stosunku do roku 2015). Jest to pozytywne zjawisko, w odniesieniu do ogólnopolskiego niżu demograficznego.

Obszar III: Infrastruktura

- Przez teren OF przebiegają: droga krajowa (nr 82), drogi wojewódzkie (nr W 831, W 813, W 838, W 839, W 841, W 820, W 829), drogi powiatowe i gminne.
- Przez teren OF przebiega również linia kolejowa Bogdanka–Jaszców stanowiąca własność Skarbu Państwa (wieczysty użytkownik: Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.). Jest to linia przeznaczona dla ruchu wyłącznie towarowego, obsługująca wywóz węgla z Kopalni Węgla Kamiennego Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Linia kolejowa łączy się z magistralą Lublin–Chełm w miejscowości Jaszców.
- Od 2015 r. liczba mieszkań na terenie OF systematycznie wzrastała. W 2019 r. na obszarze znajdowało się 10 640 mieszkań (o 3,2% więcej niż w 2015 r.). O 2,36% wzrosła również wartość wskaźnika liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców – w ostatnim analizowanym roku wyniosła 328,9 wobec 321,3 w 2015 r. Wraz ze wzrostem liczby mieszkań wzrastała również ich powierzchnia użytkowa: przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w 2019 r. wyniosła 89,5 m² (o 0,8 m² więcej niż w 2015 r.), zaś przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę wyniosła 29,3 m²

(o 0,9 m² więcej niż w 2015 r.).

- Na terenie OF wszystkie jednostki samorządu terytorialnego mają dostęp do wodociągów i kanalizacji. Na terenie OF sieć gazowa występuje w Gminie Puchaczów (50,6 km w 2019 r.), Gminie Ludwin (30,3 km) oraz Gminie Milejów (6,7 km). Pozostałe jednostki samorządu nie posiadają na swoim terenie gazu sieciowego.

Obszar IV: Aktywność gospodarcza

- Na terenie OF obszary wykorzystywane rolniczo stanowią niemal 69% powierzchni ogółem.
- Z Powszechnego Spisu Rolnego⁶ przeprowadzonego w 2010 r. (najnowsze dostępne dane) wynika, że na terenie OF istniało 6 457 gospodarstw domowych, z czego ponad 89% utrzymywało się z działalności rolniczej.
- Na terenie OF większość gospodarstw rolnych ma charakter tradycyjny. Nie ma gospodarstw zajmujących się innowacyjną produkcją ekologiczną.
- W latach 2015–2019 liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na terenie OF wzrosła z poziomu 1 665 do 1 868, wykazując tym samym tempo wzrostu na poziomie 12%. Biorąc pod uwagę strukturę własności zdecydowanie dominowały przedsiębiorstwa z sektora prywatnego – w 2019 r. stanowiły 94% ogółu przedsiębiorstw.
- Analiza struktury sektora przedsiębiorstw pod względem klas wielkości pokazuje, że dominującą grupą przedsiębiorstw w latach 2015–2019 były mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, które w 2019 r. stanowiły 95,9% wszystkich przedsiębiorstw. Należy przy tym zauważyć, że ich liczba wzrastała z roku na rok i w 2019 r. była o 12,6% większa niż w 2015 r. Drugą grupą pod względem liczebności w strukturze przedsiębiorstw wg klas wielkości były przedsiębiorstwa małe, stanowiące w 2019 r. 3,2% ogółu przedsiębiorstw. W całym obszarze funkcjonalnym znajduje się tylko jeden podmiot zatrudniający powyżej 1 000 pracowników.
- Struktura branż gospodarki na terenie OF wykazuje dominację firm prowadzących działalność inną niż rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo. Spośród 1 868 przedsiębiorstw zarejestrowanych w rejestrze REGON na terenie OF w 2019 r. tylko 60 firm zajmowało się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem bądź rybactwem, a ich liczba w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 22%. Najliczniej reprezentowaną branżą wśród wszystkich podmiotów gospodarczych była „pozostała działalność”, stanowiąca w 2019 r. niemal 70% łącznej liczby przedsiębiorstw. 27% wszystkich podmiotów działających na obszarze OF to podmioty działające w przemyśle oraz budownictwie.
- Analiza zmian w liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON pokazuje, że w większości analizowanych lat, liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych z rejestru. Wyjątkiem był 2016 r., w którym na 126 nowo zarejestrowanych firm, 139 zostało wyrejestrowanych. W 2019 r. zarejestrowano 196 nowych przedsiębiorstw – o 21 więcej niż w 2015 r. – a wyrejestrowano 112 podmiotów (o 16 mniej niż w 2015 r.).
- Wskaźnik podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności na terenie OF w latach 2015–2019 (poza 2016 r. w którym odnotowano niewielki spadek) wzrastał i w 2019 r. wyniósł 59. O 13% (do poziomu 96) wzrosła również wartość wskaźnika podmiotów na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, a o 10,7% (do poziomu 43,4) wzrosła wartość wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 ludności.

Obszar V: Kultura, wizerunek i czas wolny

- Rola kultury w tworzeniu tożsamości regionu jest niepowtarzalna. Stanowi ona dorobek przeszłych pokoleń, uzupełniony współczesną twórczą działalnością. Życie kulturalne na terenie OF tworzą

⁶ Powszechnym Spisem Rolnym 2010 zostały objęte gospodarstwa rolne osób fizycznych i prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej. Ogółem w Powszechnym Spisie Rolnym 2010 badaniem objętych zostało ok. 1,8 mln podmiotów.

następujące domy i ośrodki kultury: Gminny Dom Kultury w Cycowie, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Ludwinie, Gminny Ośrodek Kultury w Milejowie, Gminny Ośrodek Kultury w Puchaczowie,

- Instytucjami, które także odpowiadają za rozwój kultury są biblioteki publiczne. Na terenie OF prowadzi działalność 5 bibliotek i 8 filii
- W analizowanym okresie księgozbiór zgromadzony w bibliotekach na terenie OF systematycznie się zwiększał – w 2019 r. jego wolumin wyniósł 96 657, przy łącznej liczbie wypożyczeń na zewnątrz równej 104 587. W ciągu roku biblioteki funkcjonujące na terenie OF gromadziły średnio 6,4 tys. czytelników.

Obszar VI: Jakość życia

- Zadania z zakresu opieki zdrowotnej na terenie Obszaru Funkcjonalnego wykonywane są za pośrednictwem ośrodków zlokalizowanych w poszczególnych JST:, w tym publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, przychodni oraz ośrodków zdrowia.
- Każda JST wchodząca w skład OF prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej, realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej. Ośrodki są jednostkami organizacyjnymi wykonującymi zadania z zakresu pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej⁷.
- Jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład OF podlegają pod zasięg działania Komendy Powiatowej Policji w Łęcznej (Gmina Cyców, Gmina Ludwin, Gmina Milejów oraz Gmina Puchaczów) i Komendy Powiatowej Policji we Włodawie (Gmina Urszulin).
- Na terenie OF bezpieczeństwo przeciwpożarowe zapewniają jednostki ochotniczych straży pożarnych, prowadzące działalność w każdej JST wchodzącej w skład obszaru.

Bibliografia

1. Szafranek E., *Terytorializacja polityki rozwoju. Wdrażanie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w obszarach funkcjonalnych miast w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2019.

Akty prawne

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2019.1507 t.j., z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U. 2018 poz. 1162)

Źródła danych pierwotnych

1. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.
2. Powszechny Spis Rolny 2010 wg siedziby gospodarstwa, Główny Urząd Statystyczny.

⁷Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.2019.1507 t.j., z późn. zm.).

Spis tabel

Tabela 1: Podstawowe informacje o OF.....	4
Tabela 2: Udział powierzchni poszczególnych JST w powierzchni OF ogółem	5
Tabela 3: Liczba ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	7
Tabela 4: Współczynnik feminizacji w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019	7
Tabela 5: Ludność na 1 km ² w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	8
Tabela 6: Małżeństwa na 1 000 ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019	10
Tabela 7: Ludność wg grup wieku w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	11
Tabela 8: Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	20
Tabela 9: Liczba uczniów w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych oraz punktach przedszkolnych w poszczególnych JST na terenie OF.....	27
Tabela 10: Liczba uczniów w szkołach podstawowych w poszczególnych JST na terenie OF.....	28
Tabela 11: Zasoby mieszkaniowe na obszarze OF w latach 2015-2018 – wskaźniki.....	30
Tabela 12: Gospodarstwa domowe z dochodami z różnych źródeł.....	35
Tabela 13: Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów	35
Tabela 14: Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019	39
Tabela 15: Podmioty gospodarcze wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019	41
Tabela 16: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w poszczególnych JST na terenie OF w latach 2015-2019	44
Tabela 17 Wybrane jeziora i torfowiska z obszaru współpracy ponadlokalnej Zielone Zagłębie	53
Tabela 18 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej - wskaźniki.....	60
Tabela 19: Zagrożenie przestępczością na terenie JST wchodzących w skład OF w poszczególnych kategoriach w 2019 r.....	60
Tabela 20: Dochody i wydatki budżetów gmin wchodzących w skład OF ogółem (w zł) w latach 2017-2019	62

Spis rysunków

Rysunek 1: Herby i logotypy poszczególnych JST wchodzących w skład OF	1
Rysunek 2: Mapa Gminy Cyców.....	2
Rysunek 3: Mapa Gminy Milejów	2
Rysunek 4: Mapa Gminy Ludwin	3
Rysunek 5: Mapa Gminy Puchaczów.....	3
Rysunek 6: Mapa Gminy Urszulin	4

Spis wykresów

Wykres 1: Powierzchnia OF wg kierunków wykorzystania.....	5
Wykres 2: Powierzchnia JST wchodzących w skład OF wg kierunków wykorzystania (w ha)	6
Wykres 3: Powierzchnia JST wchodzących w skład OF wg kierunków wykorzystania (w %).....	6
Wykres 4: Łączna liczba ludności w OF w latach 2015–2019.....	7
Wykres 5: Średnia gęstość zaludnienia na terenie OF – ludność na 1 km ²	8
Wykres 6: Średni przyrost naturalny oraz urodzenia żywe i zgony na 1 000 ludności na obszarze OF w latach 2015–2019	8
Wykres 7: Przyrost naturalny na 1 000 ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019	9
Wykres 8: Urodzenia żywe i zgony na 1 000 ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	9
Wykres 9: Średnia liczba małżeństw na 1 000 ludności na obszarze OF w latach 2015–2019	10

Wykres 10: Ludność wg grup wieku na obszarze OF w latach 2015–2019.....	11
Wykres 11: Struktura demograficzna ludności wg ekonomicznych grup wieku na obszarze OF w latach 2015–2019 (w %).....	14
Wykres 12: Struktura demograficzna ludności wg ekonomicznych grup wieku w poszczególnych JST OF w 2019 r. (w %).....	14
Wykres 13: Ludność w wieku poprodukcyjnym (w % ludności ogółem) na obszarze OF w latach 2015–2019.....	15
Wykres 14: Ludność w wieku poprodukcyjnym (w % ludności ogółem) w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	15
Wykres 15: Wskaźnik obciążenia demograficznego – ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie OF w latach 2015–2019.....	16
Wykres 16: Wskaźnik obciążenia demograficznego – ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	16
Wykres 17: Saldo migracji na obszarze OF w latach 2016–2019.....	17
Wykres 18: Saldo migracji w poszczególnych JST OF w latach 2016–2019.....	17
Wykres 19: Struktura pracujących wg płci na obszarze OF w latach 2015-2019.....	18
Wykres 20: Liczba pracujących ogółem w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	18
Wykres 21: Struktura pracujących wg płci w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	19
Wykres 22: Struktura zarejestrowanych bezrobotnych wg płci na obszarze OF w latach 2015–2019.....	19
Wykres 23: Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	20
Wykres 24: Średnia frekwencja w wyborach w latach 2015–2019 na terenie OF, w porównaniu z powiatem łęczyńskim i włodawskim oraz województwem lubelskim.....	21
Wykres 25: Frekwencja w wyborach w latach 2015–2019 na terenie poszczególnych JST wchodzących w skład OF.....	21
Wykres 26: Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na obszarze OF w latach 2015–2019.....	22
Wykres 27: Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w poszczególnych JST OF w latach 2015–2019.....	22
Wykres 28: Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców na terenie OF w porównaniu z powiatem łęczyńskim i włodawskim oraz województwem lubelskim w latach 2015–2019.....	23
Wykres 29: Łączna liczba uczniów w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych oraz punktach przedszkolnych na terenie OF.....	27
Wykres 30: Łączna liczba uczniów w szkołach podstawowych na terenie OF.....	27
Wykres 31: Zasoby mieszkaniowe na obszarze OF w latach 2015-2018.....	29
Wykres 32: Zasoby mieszkaniowe w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018.....	30
Wykres 33: Mieszkania na 1000 mieszkańców w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018.....	30
Wykres 34: Liczba i powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²) oddanych do użytkowania na obszarze OF w latach 2015-2019.....	31
Wykres 35: Mieszkania oddane do użytkowania w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019.....	31
Wykres 36: Średnia długość sieci rozdzielczej na 100 km ² na obszarze OF w latach 2015-2018 (w km).....	32
Wykres 37: Długość sieci rozdzielczej wodociągowej na 100 km ² w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018 (w km).....	32
Wykres 38: Długość sieci rozdzielczej kanalizacyjnej na 100 km ² w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018 (w km).....	33
Wykres 39: Długość sieci rozdzielczej gazowej na 100 km ² w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018 (w km).....	33
Wykres 40: Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w poszczególnych JST OF w latach 2015-2018 (w %).....	34
Wykres 41: Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych (ha) na obszarze OF w 2010 r.....	36

Wykres 42: Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych (ha) w poszczególnych JST OF w 2010 r.....	37
Wykres 43: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na obszarze OF w latach 2015-2019	37
Wykres 44: Podmioty gospodarki narodowej ogółem wpisane do rejestru REGON w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019	38
Wykres 45: Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własności wpisane do rejestru REGON w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019.....	38
Wykres 46: Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości na obszarze OF w latach 2015-2019.....	39
Wykres 47: Podmioty gospodarcze wg grup rodzajów działalności PKD 2007 na obszarze OF w latach 2015-2019	40
Wykres 48: Struktura podmiotów gospodarczych wg grup rodzajów działalności PKD 2007 na obszarze OF w 2019 r.....	41
Wykres 49: Zmiany w liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarze OF w latach 2015-2019.....	42
Wykres 50: Zmiany w liczbie podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019	42
Wykres 51: Podmioty gospodarcze na obszarze OF w latach 2015-2019 – wskaźniki	43
Wykres 52: Podmioty gospodarcze w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019 – wskaźniki.....	43
Wykres 53: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 na terenie OF w latach 2015-2019	46
Wykres 54: Działalność bibliotek na obszarze OF w latach 2015-2019	49
Wykres 55: Liczba czytelników w ciągu roku w bibliotekach zlokalizowanych w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019	50
Wykres 56: Księgozbiór bibliotek zlokalizowanych w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019.....	50
Wykres 57: Liczba wypożyczeń na zewnątrz księgozbioru w bibliotekach zlokalizowanych w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019	50
Wykres 58: Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku (w t) ogółem i z gospodarstw domowych na terenie OF w latach 2015-2019	55
Wykres 59: : Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w kg) na terenie OF w latach 2015-2019	55
Wykres 60: Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku (w t) ogółem i z gospodarstw domowych w poszczególnych JST na terenie OF w latach 2015-2019.....	56
Wykres 61: Odpady komunalne zebrane w ciągu roku ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w kg) w poszczególnych JST na terenie OF w latach 2015-2019.....	56
Wykres 62: Porady lekarskie w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na terenie OF w latach 2015-2019	58
Wykres 63: Porady lekarskie w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w poszczególnych JST OF w latach 2015-2019	58
Wykres 64: Dochody i wydatki budżetów gmin wchodzących w skład OF w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł) w latach 2017-2019	62
Wykres 65: Dochody budżetów gmin wchodzących w skład OF wg działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2017-2019.....	63
Wykres 66: Wydatki budżetów gmin wchodzących w skład OF wg działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2017-2019.....	64
Wykres 67 Środki z Unii Europejskiej pozyskane przez samorzady gmin współpracujących w ramach obszaru Zielone Zagłębie.....	66